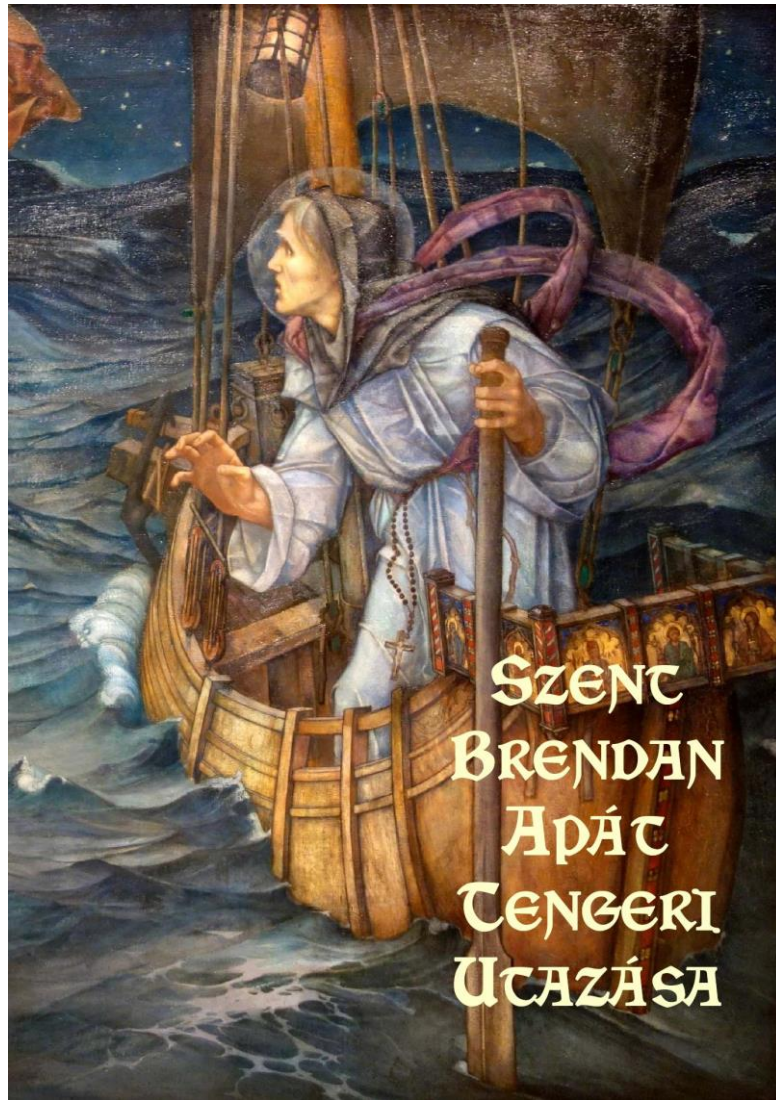

Z. Tóth Csaba (Pécs):

**Középkori szövegfordítás: „Szent
Brendan apát tengeri utazása”
és tanulmány: „Lélekvezetés és
világtörténelem”**

Tartalom:

BEVEZETÉS

*Szt. Barinthus elbeszélése az Ígéret Földjéről,
Szt. Brendan és társainak elindulása*

I

A Juhok Szigete

II

A Nagy Bálna háta

III

A Madarak Szigete

IV

Szt. Ailbe szerzeteseinek szigete

V

Az altató vízű forrás szigete, a fagyott tenger, visszatérés az ünnepekre

VI

A nagy halak harca, veszteglés egy szigeten

VII

A háromféle remeték szigete, akik szőlőt adnak nekik

VIII

*Szőlő egy másik szigeten, egy griff és egy madár harca a tengeren,
visszatérés az ünnepekre, tiszta tenger, és a hatalmas kristályoszlop*

IX

A Kovácsok Szigete, menekülés

X

A Vulkán és Júdas sziklája

XI

Remete Szent Pál Szigete, visszatérés az ünnepekre

XII

Az Ígéret Földje, hazatérés

Z. Tóth Csaba: Lélekvezetés és világtörténelem

Függelék

Szent Brendan apát tengeri utazása

BEVEZETÉS

Szt. Barinthus elbeszélése az Ígéret Földjéről, Szt. Brendan és társainak elindulása

Szt. Brendan, aki Finnlug Ua Alta fia volt, Eoghan nemzetségéből, Munster tartományban született, Írország délnyugati részén. Híres volt önmegtartóztatásáról és számos erényéről, és majd' háromezer szerzetes pátriárkája volt. Miközben szellemi küzdelmét vívta egy Ardfert-Brendan nevű helyen, egyik este eljött hozzá egy bizonyos atya, Barinthus nevű, Niall király nemzetségéből, aki, midőn Szt. Brendan a társalgásuk alatt kérdéseket intézett hozzá, csak sírt és a földre vetve magát hosszú imákba merült; de Brendan felemelte, megölelte, és azt mondta: 'Atyám, miért kell ennyire bánkódnod a látogatásod alatt? Miért nem tudsz vigasztalódni? Talán a szerzetesek ellátása miatt aggódsz? Isten nevére, részesíts bennünket az isteni titkokban, üdítsd fel lelkünket a különböző csodás beszámolóiddal, arról, amit a nagy óceánon láttál.'

Ekkor Barinthus elbeszélésbe kezdett egy bizonyos szigetről: 'Egyik kedves gyermekem, Mer-noc, Krisztus szegényeinek őrzője, elhagyott engem a magányért, és a Kő-hegy közelében rátalált egy szigetre, amely teli volt mindenféle jóval. Egy idő múlva arról értesültem, hogy számos szerzetes van vele, és Isten sok csodát tesz általa. Ezért elmentem, hogy meglátogassam, és amikor három nap múlva odaértem, ő és néhány testvér kijöttek elém, mert Isten előre megjelentette neki, hogy érkezem. Ahogy kikötöttünk a szigeten, a testvérek úgy jöttek elénk, mint egy méhraj, s noha távol laktak egymástól, egyszeriben összefutottak, eltelve hittel, reménnyel és szeretettel; egy közös ebédlő és egy templom volt mindannyiuk számára, ahol isteni hivatásuknak éltek. Ételük csak gyümölcs és magvak, édesgyökerek és egyéb növények voltak. A testvérek a kompletórium után az éjszakát a celláikban töltötték a kakasszóig, vagy az imára hívó harangszóig. Amikor az én kedves fiam és jómagam bejártuk a szigetet, ő a nyugati partra vezetett, ahol volt egy kis bárka, és azt mondta: 'Atyám, szállj be ebbe a bérékbe, és elvitorlázunk nyugatra, a szigetre, amit az Ígéret Földjének neveznek, melyet Isten azoknak ad majd, akik utánunk jönnek, az utolsó napokban.'

Amikor beszálltunk a bérékbe és vitorlát bontottunk, olyan sűrű felhők ereszkedtek ránk minden oldalról, hogy nem láttuk sem a hajó orrát, sem a farát. Úgy egy óra múltán nagy fény ragyogott fel körülöttünk, és megjelent előttünk egy nagy, zöld füvel borított, és mindenféle gyümölccsel teli sziget. Amikor elértük a partot, kikötöttünk, és tizenöt napig próbáltuk bejárni a szigetet, mégsem értünk a

végére. Minden növény tele volt virággal, minden fán gyümölcsök voltak, és minden kőben drágakövek. De a tizenötödik napon találtunk egy folyót, amely nyugatról kelet felé folyt, és át akarván kelni rajta, nem tudtuk mitévők legyünk, és az Úr útmutatását vártuk. Amíg tanakodtunk, hirtelen megjelent előttünk egy ember, ragyogó fényben, és a nevünkön szólítva bennünket azt mondta: 'Legyetek üdvözölve derék testvérek, az Úr nevében, Aki kinyilatkoztatta néktek a földet, melyet az Ő szentjeinek fog adni. A sziget fele eddig a folyóig tart, de nem kelhettek át rajta; térjete vissza oda, ahonnan jöttetek.'

Amikor elhallgatott, megkérdeztük a nevét s hogy honnan jött. De ő azt felelte: 'Miért kérdeztetek? Nem kellene inkább erről a szigetről tudakozódnok? Amit itt láttok, az fennáll a világ kezdete óta. Szükségetek van-e ételre, italra? Letaglóz-e benneteket az álom, vagy az éjszaka sötétsége? Itt nincs a sötétségnek árnyéka sem, mert az Úr Jézus Krisztus fénye bevilágít mindent, s ha az ember nem hágja át Isten parancsolatát, akkor az örömöknek ezen a szigeten mindenki megtalálhatja a helyét.'

Ezt hallván könnyekben törtünk ki, és amikor megnyugodtunk, felkészültünk a hazaútra, és az említett ember hozzánk szegődött a parton, ahol a hajónk horgonyzott. Amikor felszálltunk a hajóra, ez az ember elvette a látásunkat, és oly sűrű sötétségbe kerültünk, mint mikor elindultunk. De amikor az otthoni testvérek megláttak bennünket, igencsak örültek a visszatérésünknek, mert már régóta siráncoztak a távollétünk miatt, és azt mondták: 'Miért hagytatok el minket, ó, atyák, a kicsiny nyájakat, pásztor nélkül a vadonban? Az apáturunk gyakran eltávozott tőlünk, és elmaradt néha egy hónapra is, néha egy vagy két hétre.'

Ezt hallván próbáltam vigasztalni őket, és azt mondtam: 'Testvérek, ne gondoljatok semmi rosszra, mert bizonyosan átmentek a paradicsom kapuin. Nem messze tőletek fekszik a sziget, a 'Szenteknek Megígért Föld,' ahol sosincs éjszaka, sem a napnak vége; ide látogatott el a ti apáturatok, Mernoc, mert Isten angyalai vigyáztak reá. Nem tudjátok-e a ruhánk jó illatából, hogy Isten paradicsomában voltunk?' A szerzetesek így válaszoltak: 'De igen, atyánk, jól tudjuk, hogy Isten paradicsomában voltatok, mert gyakran éreztük ezt az illatot áradni az apáturunk ruházatából, aki után majd' negyven napig sóvárogtunk.' Ekkor azt mondtam nekik, hogy az én drága fiammal időztem ott két héten át, élelem és ital nélkül; mégis annyira frissek voltunk testileg, hogy mások szemében megelégedetteknek látszhatunk volna. Amikor eltelt negyven nap, az apát és a testvérek megáldottak bennünket, és visszatérve társaimmal, beléptem a kis cellámba, ahová holnap visszatérek.

Mindezt hallván Szt. Brendan és testvérei a földre vetették magukat, ezekkel a szavakkal dicshérve Istent: 'Igaz vagy, ó Urunk, minden Te utadon, és szent vagy minden művedben, aki kinyilatkoztatod a Te gyermekeidnek a számtalan és nagy csodáidat; és áldott légy a Te adományaidért, Aki megújítod ezt a napot, mindannyiunkat ezzel a szellemi eledellel.' Amikor végetért a testvérek fohásza, Szt. Brendan azt mondta: 'Most pedig erősítsük meg a testünket, és az új parancsolatot' [Ján. 13,34.]. Az éjszaka előrehaladtával Szt. Barinthus fogadta a testvérek áldásait, és visszatért a cellájába.

Szt. Brendan ezután hamarosan kiválasztott a közösségéből tizennégy szerzetest. Kiválasztva őket, a tisztelendő Brendan atya visszavonult velük egy kápolnába, ahol így szólt hozzájuk: 'Hőn szeretett küzdőtársaim az Úrban, kérem a tanácsokat és segítségteket, mert a szívem és elmém csak egyet akarnak; Isten szent akaratából a szívem minden vágya, hogy megkeressem a Szenteknek Ígért Földet, melyről Barinthus atya beszélt nekünk. Mit gondoltok erről? Mit tanácsoltok?' De ők, jól ismerve a szent atya szándékát, egy lélekkel válaszoltak: 'Apáturunk, a te akaratod a miénk is. Vagy ne tegyünk tényleg a mi szüleink kedvére? Ne tekintsünk-e a mi családunk reménységére? Ne ajánljuk-e a te kezedbe az egész életünket? Készek vagyunk veled menni, akár az életbe, akár a halálba, elfogadva Isten akaratát.'

Szt. Brendan és a kiválasztott testvérek azután úgy döntöttek, hogy negyven napig böjtölnek, három napos időközönként, és azután elindulnak. Amikor a negyven nap letelt, Szt. Brendan gyengéden elbúcsúzva szerzeteseitől és kolostora perjelének különleges védelmére bízva őket, aki azután az utódja lett, elhajózott nyugat felé a tizennégy testvérrel, a szigetre, ahol Szt. Enda lakott, és itt maradtak három nap és három éjjel.

Amikor a szent atya és szerzetesei elbúcsúztak, ő az országa legtávolabbi részébe ment, ahol a szülei éltek. De nem őket akarta meglátogatni, hanem felment az itteni hegy tetejére, mely az óceánig húzódik, és rajta található 'Szt. Brendan Széke;' és itt felverte sátrát egy keskeny öbölnél, ahol egy hajó kifuthatott. Ekkor Szt. Brendan és társai vaseszközökkel készítették egy könnyű hajót, vesszőből font bordázattal, amelyet ebben az országban szoktak készíteni, befedték cserzett tehénbőrrel, kitöltötték kátránnyal a réseket, felhordtak negyven napra elegendő élelmet és felszerelést, és faggyúval megkenték a hajót borító bőroket és minden eszközt, amit a legénység használhat. Azután Szt. Brendan mindenkit a fedélzetre rendelt, az Atya, a Fiú, és a Szent Lélek nevében.

De amíg a parton állt és megáldotta a kis öblöt, észrevett még három szerzetest, akik a kolostorból jöttek, és térdre esve előtte azt mondták neki: 'Ő, legdrágább atyánk, Krisztus szerelmére engedd meg nekünk, hogy hozzád társuljunk az utadon, különben belepusztulunk, annyira kívánjuk, hogy veled menjünk.' Amikor Isten embere látta a nagy lelkesedésüket, felengedte őket a hajóra, és azt mondta nekik: 'Legyen meg a ti akaratotok, gyermekeim;' de hozzátette: 'Tudom jól, miért jöttetek ide. Egyikőtök jól cselekedett, mert Isten gondoskodik róla; de kettőtök számára bajt és ítéletet tartogat.'

Szt. Brendan azután hajóra szállt, és vitorlát bontottak a nyári napforduló irányában [*contra solstitium*, észak felé]. Jó szelük volt, így csupán a vitorlákat kellett irányba állítani; de tizenkét nap múlva a szél teljesen elült, és evezniük kellett, míg csaknem teljesen kimerültek. Ekkor Szt. Brendan így bátorította őket: 'Ne féljete testvérek, mert Istenünk a mi segítőnk, tengerészünk és kormányosunk; fogjátok szilárdan az evezőket és a kormánykereket, tartsátok a vitorlákat, és Isten megsegít bennünket, az Ő szolgálait, és az Ő kis ladikját, az Ő akarata szerint.' A testvérek mindig este étkeztek, és néha a szél is feltámadt; de nem tudták, honnan fúj a szél, és azt sem, hogy merre hajóznak.

Negyven nap múltán, amikor minden élelmük elfogyott, észak felé megpillantottak egy szigetet, amely nagyon sziklás és meredek volt. Amikor megközelítették, látták, hogy a sziklás partja olyan, mint egy fal, és vizei a tengerbe ömlenek a sziget csúcsáról; de nem találtak kikötőhelyet a bárkájuk számára. Az éhségtől és szomjúságtól kimerülve a testvérek edényeket ragadtak, hogy merítsenek a vízből; de Szt. Brendan figyelmeztette őket: 'Testvérek, legyetek óvatosak; amíg Isten nem mutat megfelelő kikötőt, addig az Ő engedélye nélkül cselekedtek; de három nap múlva az Úr Jézus Krisztus mutat az Ő szolgálainak egy biztonságos kikötőt és pihenőhelyet, ahol felfrissülhet a kimerült testetek.'

Amikor három napon át körbehajózták a szigetet, a harmadik napon dél körül észrevettek egy kis öblöt, ahol a hajójuk kiköthetett; és Szt. Brendan előrement és megáldotta ezt a kikötőhelyet, melyet minden oldalon sziklák vettek körbe, csodálatos módon, mint egy fal. Amikor mindannyian kiszálltak a hajóból, és megálltak a parton, Szt. Brendan arra utasította őket, hogy ne vegyenek ki semmit a hajóból, és ekkor megjelent egy kutya egy ösvényen, hogy a szenthez dörgölőzzön, ahogy a kutyák szokták a gazdáikkal. 'Az Úr küldött nekünk egy jó vezetőt,' mondta Szt. Brendan, 'kövessük őt;' és a testvérek követték a kutyát, míg egy nagy házhoz értek, melyben egy tágas termet találtak, kényelmesen berendezve díványokkal és székekkel és lábmosáshoz való vízzel. Amikor kissé megpihentek, Szt. Brendan így figyelmeztette őket: 'Vigyázzatok, nehogy a Sátán kísértésbe vigyen titeket, mert látom, hogy a három szerzetes közül, akik utánunk jöttek a kolostorból, az egyik egy tolvaj. Imádkozzatok, mert a lelketek és a testetek a Sátán hatalmában van.'

A házban, ahol megszálltak, különböző fémekből készült edények függtek a falon, mellettük ezüsttel kivert kantárok és ivótülkök. Szt. Brendan utasította a szolgáló testvért, hogy készítsen ételt abból, amit Isten adott nekik; de azon nyomban az asztalra abrosz és minden földi jó került az összes testvér számára. Amikor mindannyian asztalhoz ültek, Szt. Brendan megáldotta az ételt és a testvéreket: 'Adjunk hálát a mennyei Atyánknak, aki táplálékot ad minden Ő teremtményének.' Azután a testvérek vettek az ételből, megköszönve az Úrnak, és ugyanúgy töltöttek az italból, amennyit csak kívántak. Amikor befejezték az étkezést, és elvégezték az istentiszteletet, Szt. Brendan azt mondta: 'Most menjete és térjete nyugovóra; találotok vetett ágyakat mindannyiótok számára, hogy kipihenjete az utazás fáradságait.'

Amikor a testvérek álomba merültek, Szt. Brendan megpillantott egy démont egy kis, fekete fiú alakjában, aki épp leemelt a falról egy ezüstözött kantárt, és odacsalogatta az előbb említett szerzetest; ekkor Szt. Brendan felkelt az ágyából, és egész éjjel imádkozott.

Midőn reggel lett, a testvérek felkészültek az istentiszteletre, majd vissza akartak térni a hajójukhoz, de az asztalon újra ételt találtak, ahogy előző nap is; és így látta el Isten az Ő szolgálait három nap és három éjjel.

Miután Szt. Brendan a testvérekkel felkészült az utazásra, először arra figyelmeztette a többieket, hogy ne vigyenek el semmit a szigetről. 'Isten őrizz,' mondta nekik, 'hogy közülünk bárki meggyalázza az utunkat a tolvajlással;' majd azt mondta Szt. Brendan: 'Az a testvér, akiről tegnap beszéltem nektek, elrejtett a ruhájában egy ezüst zablát, amit az ördög adott neki a múlt éjjel.' Amikor az illető testvér meghallotta ezt, elhajította magától a zablát, és a szent lábaihoz vetve magát így kiáltott: 'Ő, atyám, bűnös vagyok: bocsáss meg, és imádkozz értem, hogy a lelkem ne vesszen el;' és minden testvér a földre vetette magát, és buzgón könyörgött az Úrhoz a társuk lelke üdvéért. Amikor felálltak, és Szt. Brendan felemelte a bűnös testvért, mindannyian megpillantottak egy kis fekete fiút, aki előugrott a bűnös testvér ruhájából, és hangos siránkozásba kezdett: 'Ő, Isten embere, miért üzöl ki engem a lakhe-

lyemből, ahol hét esztendeig laktam?! Miért hajtasz el, mint egy idegent, a biztos szállásomról?’ Ekkor Szt. Brendan azt mondta: ‘Parancsolom neked, az Úr Jézus Krisztus nevében, hogy ne árts senkinek az ítélet napjáig;’ és a bűnbánó testvérhez fordulva azt mondta neki, ‘haladéktalanul készülj fel az Úr testének és vérének fogadására, mert a lelked hamarosan távozik a testedből, és itt lesz a végső nyughelyed; de a másik testvér, aki a kolostorból társult hozzánk, a pokolra kerül.’ Nem sokkal ezután a testvér lelke, aki a Szent Utolsó Kenetből részesült, távozott ebből az életből, és a világosság angyalai a mennybe vitték a testvérei szeme láttára, akik keresztény temetést adtak neki.

Szt. Brendan és a testvérek lementek a partra, és hajóra szálltak; ekkor egy ifjú jelent meg előttük, akinél egy teli kosár cipó és egy nagy palack víz volt, és azt mondta: ‘Fogadjátok ezt az adományt a ti szolgátoktól a hosszú útra, ami még rátok vár, mielőtt eléritek a vígasztalást, melyet kerestek; mert ez a kenyér és víz nem fog el mostantól Pünkösöd napjáig.’ Ezzel az adománnyal kihajóztak az óceánra, és csak minden második nap ettek a kenyérből, míg a hajó vitte őket.

I

A Juhok Szigete

Egy nap megpillantottak egy szigetet nem messze tőlük, és kedvező széllel elindultak felé. Amikor hajójuk elérte a kikötőhelyet, Isten embere utasított mindenkit, hogy szálljanak ki, ő pedig utoljára hagyta el a hajót. Körbejárva a szigetet, nagy vizeket láttak, melyek számos forrásból fakadtak, tele mindenféle hallal. Szt. Brendan azt mondta a testvéreknek: ‘Tartsunk itt istentiszteletet, és áldozunk Isten büntelen Bárányának, mert ma van az Utolsó Vacsora ünnepnapja;’ és a testvérek itt maradtak a Nagyhét szombatjáig.

A szigeten számos juhnyáját találtak, mind tiszta fehér volt, és oly sokan voltak, hogy szinte nem látszott tőlük a föld. Azután a szent utasította a testvéreket, hogy vegyenek ki a nyájból egy juhot az ünnepre; és ők kivettek egy juhot, amely a szarvánál megkötözve szelíden követte őket; Szt. Brendan mondta is nekik, hogy egy szeplőtelen bárányt válasszanak. Amikor teljesítették a szent parancsait, felkészültek a másnapi ünnepre; és ekkor egy ember jött hozzájuk egy kosár kenyérrel és más eledellekkel, melyeket letett Isten embere lábainál, háromszor arcra borult, és könnyek között azt mondta: ‘Ó, Istennek drága gyöngyszeme, végre meg szolgálhatom, hogy ezt a szent eledelt ezen a szent ünnepen a kezem munkájából adhatom néked.’ Szt. Brendan, miután felemelte őt a földről, azt mondta: ‘Fiam, a mi Urunk Jézus Krisztus alkalmas helyet adott nekünk, ahol megünnepelehetjük az Ő Szent Feltámadását.’

Azután a szent felkészült, hogy misét mondjon Isten szolgálóinak, és előkészített mindent a másnapi ünnepre. Amikor az élelemtartálékot a hajóra vitték, az ember, aki hozta, azt mondta Szt. Brendan-nak: ‘A hajótok most nem vihet el többet, de nyolc nap múlva küldök ételt és italt, ami elég lesz Pünkösödig.’ Mire Isten embere azt mondta neki: ‘Honnan tudod oly biztosan, hol leszünk nyolc nap múlva?’ És ő azt válaszolta: ‘Ezt az éjszakát azon a szigeten fogjátok tölteni, melyet a közeletekben láttatok, és a holnapot is délig; azután elhajóztok egy szigetre, mely nem messze fekszik ettől nyugat felé, és a Madarak Paradicsomának nevezik, és itt maradtok Pünkösöd nyolcadáig.’

Szt. Brendan megkérdezte azt is, hogy a juhok miért oly nagyok a szigeten, nagyobbak egy ökörnél is; és ő azt mondta, hogy ezek sokkal nagyobbak itt, mint azokon a földeken, amiket Szt. Brendan ismer, mivel sosem fejik meg őket, és nem szenvednek a téltől, mindig van dús legelőjük.

Azután a testvérek beszálltak a hajójukba, áldást adtak és kaptak, és folytatták útjukat.

II

A Nagy Bálna háta

Amikor odaértek a legközelebbi szigethez, a hajó megfeneklett, mielőtt elérték volna a kikötőhelyet; és a szent utasította a testvéreket, hogy ugorjanak a vízbe, ragadják meg a hajót az oldalánál és a faránál, majd partot értek és kikötöttek. A szigeten nem nőtt fű, nagyon kevés fa volt, és a parton semmi homok. Míg a testvérek imával töltötték az éjszakát a hajón kívül, a szent bennmaradt, mert jól tudta, miféle sziget ez; de nem akart szólni a testvéreknek, nehogy túlságosan megijedjenek. Amikor eljött a reggel, kijelölte, hogy kik mutassák be a Nagymisést, ami meg is történt, míg ő a hajóból mondta a szentbeszédet; a testvérek azután kivettek némi húst és halat, amit a másik szigetről hoztak, beletették egy üstbe, hogy a tűzön megfőzzék. Amikor tettek még a tűzre, és az üstben az étel forni kezdett, a

sziget megmozdult, mintha hullámszana; erre mind a hajóhoz rohantak, és az atya védelméért könyörögtek, aki a kezüknél fogva mindegyiküket felhúzta a hajóba; ekkor elhajigáltak mindent, amit a szigetről magukkal hoztak, eloldották a hajó köteleit, kifutottak a tengerre, és a sziget egyszercsak elkezdett lemerülni az óceánba.

Azután még több mint két mérföldről is látták a tüzet, amit a szigeten gyújtottak, és ekkor Brendan elmagyarázta, mi történt velük: ‘Testvérek, csodálkoztok, hogy mi történt ezen a szigeten?’ ‘Igen, atyánk,’ mondták, ‘csodálkozunk, és nagy félelem tört ránk.’ ‘Ne féljete, gyermekeim,’ mondta a szent, ‘mert Isten kinyilatkoztatta nekem ennek titkát a múlt éjjel; ez nem sziget volt, hanem egy hal, a legnagyobb mind közül, melyek az óceánban úsznak, amely mindig próbálja elérni a saját farkuszonyát, de sosem sikerül neki, a nagy hosszúsága miatt. Ennek a halnak a neve Jasconius.’

III

A Madarak Szigete

Amikor elhajóztak a sziget mellett, ahol már voltak három napig, és ennek végére értek, megpillantottak egy másik szigetet, nem messze nyugat felé, amely nagyon dús fűvű volt, sok fával, teli virágokkal; és elkezdtek kikötőhelyet keresni. Amikor elvitorláztak ennek a szigetnek a déli oldalánál, találtak egy patakot, ami a tengerbe ömlött, és itt partot értek. A szent utasította őket, hogy hagyják el a hajót, és vontassák fel árral szemben a patakon, ami elég széles volt; és így felvontatták a hajót egy mérföldön át, a patak forrásáig, miközben a szent a fedélzeten ült.

Némi gondolkodás után Szt. Brendan azt mondta nekik: ‘Látjátok, testvéreim, Isten alkalmas helyet adott nekünk, ahol a Húsvétot tölthetjük; és ha elfogy az élelmünk, ez a forrás, úgy hiszem, ad nekünk ételt és italt is;’ mert ez a forrás valóban igen csodálatos volt. Fölé borult egy csodálatosan terebélyes, de nem túl magas fa, melyen hófehér madarak voltak, oly sokan, hogy egészen eltakarták az ágakat és a leveleket. Amikor Isten embere ezt meglátta, eltöprengett magában, hogy miért gyűlt össze ennyi madár egy helyen; és a kérdés olyannyira gyötörni kezdte, hogy könnyezve kérte az Urat, térdén állva, e szavakkal: ‘Ó, Isten, aki mindennek tudója vagy, és megnyilatkoztatsz mindent, ami rejtve van, Te látod a szívem kínzó nyugtalanságát; könyörgök Tehozzád, hogy kegyesen nyilvánítsd ki a Te titkodat, mely itt áll előttem; nem a magam érdemének növeléséért, hanem egyedül a Te irgalmasságodban bízva kérem ezt a kegyet.’

Ekkor az egyik madár felszállt a fáról, és a szárnyai csilingeltek, mint a kis csengettyűk, és oda-szállt a hajó fölé, ahol Isten embere ült; és a hajó orrára telepedve kitárta szárnyait az öröme jeleként, és nyugodtan nézett Szt. Brendanra. Ekkor Isten embere, megértve ebből, hogy imája meghallgatásra talált, így szólt a madárhoz: ‘Ha te Isten küldöttje vagy, mondd el nekem, honnan jöttek ezek a madarak, és miért gyűltek össze itt?’ A madár azonnal válaszolt: ‘Mi azok vagyunk, akik résztvettünk az ősi ellenség nagy romlásában, aki elbukott, nem a mi akaratunkból vagy hozzájárulásunkból, hanem a teremtésünk után nem sokkal, Lucifer és követőinek bukásakor. A Mindenható Isten azonban, aki méltó és igaz, arra ítélte bennünket, hogy itt legyünk, ahol a fájdalom nem érint bennünket, és ahol valamelyest láthatjuk Isten színét, de távol kell maradnunk azoktól a szellemektől, akik megőrizték tisztaságukat. Bejárjuk a földkerekséget, a levegőt, a földet és az eget, mint más szellemek a küldetésük során; de ünnepnapokon ezt az alakot öltjük, amit látsz, és énekeljük a Teremtőnk dicséretét. Te és a testvéreid épp egy esztendeje vagytok úton, és még hat évnyi utazás vár rátok; s ahol ma ünneplitek ezt a Húsvétot, itt fogjátok ünnepelni minden évben, míg megtaláljátok, amire szívetek vágyik, a Szenteknek Ígért Földet’. Amikor a madár befejezte, felszállt a hajó orráról, és visszarepült a többi madárhoz.

A vesperás esti imaórájának közeledtével minden madár egyszerre összeütögette a szárnyait, és elkezdte énekelni a dicséretet, ‘Tied a hódolat, a dicséret, ó Isten, a Sionon; és néked teljesítik ott az esküt’ [Zsolt. 65,2.]; és ugyanezt a zsoltárt énekeltek minden órában s a trilláik és hozzá a szárnyaik összeütögetése úgy hangzott, mint a leggyönyörűbb harmónia.

Azután Szt. Brendan azt mondta a testvéreknek: ‘Üdüljön fel most a testetek, mert az Úr eltöltötte a lelketeket az Ő isteni feltámadásának örömeivel.’ Amikor a vacsora végetért, és elvégezték az istentiszteletet, Isten embere és társai nyugovóra tértek az éjszakai imaóráig, amikor mindannyian felserkentek az álomból, és énekeltek a zsoltárt: ‘Nyisd meg az én ajkaim, ó, Uram;’ mire minden madár az énekével és szárnyával trillázva-csilingelve válaszolt: ‘Dicsérik az Urat mind az Ő angyalai, dicséri Őt minden serege.’ Így énekeltek az éjszaka minden órájában; és amikor reggel lett, ezt énekeltek: ‘Szálljon

reánk az Úr Isten ragyogása,’ ugyanolyan dallammal és mértékkel a reggeli imádságot. És énekelték ismét a verset a tercia idején: ‘Énekeljete a mi Urunknak, énekeljete; énekeljete a mi Királyunknak, énekeljete bölcsen;’ és szexta idején: ‘Az Úr ragyogtassa ránk az Ő orcájának fényességét, és legyen rajtunk az Ő kegyelme;’ és nónakor ezt énekelték: ‘Íme, milyen jó és örömteli a testvéreknek együtt lakozni.’ Így dicsérték a madarak éjjel és nappal Istent. Szt. Brendan mindezt látva, hálát adott az Úrnak az Ő csodálatos műveiért; és a testvérek így örvendeztek a szellemi táplálékkal Húsvét ünnepének nyolcadáig.

Az ünnepnapok végén Szt. Brendan azt mondta: ‘Merítsünk most ennek a forrásnak a vizéből; eddig csupán arra használtuk, hogy a kezünket, lábunkat megmossuk vele.’ Ezután hamarosan megjelent az az ember, aki Húsvét előtt három nappal ellátta őket az ünnephez valókkal, és egy teli csónak ételmet és tiszta vizet hozott; és a szent atya elé hozva ezeket, így szólt: ‘Testvéreim, most bőségesen el vagytok látva Pünkösdig; de ne igyatok ebből a forrásból, mert a vize különleges, olyannyira, hogy ha bárki iszik belőle, noha látszólag olyan, mint a közönséges víz, álomba merül tőle, és nem lehet felébreszteni 24 órán át.’

Ezután Szt. Brendan áldását fogadva az ember eltávozott.

Szt. Brendan és társai ott maradtak Pünkösdig, és a madarak éneke mindig új gyönyörűséget okozott nekik. Pünkösdkor, amikor Szt. Brendan és a papok a Nagymisét bemutatták, a jótevőjük eleendő ételmet hozott az ünnepre; és amikor együtt leültek az étkezéshez, azt mondta nekik: ‘Testvéreim, még hosszú út vár rátok; merítsetek ezért a forrásvízből, és vegyetek magatokhoz szárított kenyeret, ami kitarthat újabb egy évig, és én majd ellátlak benneteket annyi étellel, amennyit a hajótok elbír.’ Azután a testvérek áldásával eltávozott; és Szt. Brendan azután nyolc nap alatt mindent bevitetett a hajójukba, amit ez az ember hozott nekik, és minden edényt megtöltött forrásvízzel.

Amikor mindent lehoztak a partra, az előbb említett madár odarepült hozzájuk, és leszállt a hajó orrára; és a szent megértve, hogy a madár valamit tudatni akar vele, még ott maradt egy ideig. Ekkor a madár emberi hangon így szólt hozzá: ‘Velünk ünnepeltétek a Húsvétot ebben az évben; a következő évben ugyancsak velünk ünneplitek, és ahol a múlt évben az Úrvacsora ünnepét megültétek, ugyanott lesztek a következő évi ünnepen. Hasonló módon, az Úr Pászkájának ünnepét a nagy hal, Jasconius hátán fogjátok megülni; és nyolc hónap múlva megtaláljátok Szt. Ailbe szigetét, ahol Jézus Krisztus Születését fogjátok ünnepelni.’ Ezután a madár visszatért a fához, a helyére. A testvérek felkészültek, majd kihajóztak az óceánra, miközben a madarak együtt énekeltek: ‘Hallgass meg bennünket, ó, Megváltó Istenünk, a földkerekség és a messi tengerek reménysége.’

IV

Szt. Ailbe szerzeteseinek szigete

Ezután Szt. Brendan és testvérei ide-oda hánykolódtak az óceán habjain három hónapon keresztül, mialatt nem láttak mást, mint a tengert és az eget, és csak minden másnap étkeztek. Egyik nap azonban egy sziget bukkant fel nem messze előttük; de amikor közelebb húzódtak a parthoz, a szél elsodorta őket s így negyven napig vitorláztak a sziget körül, anélkül, hogy kikötőhelyet találtak volna.

A testvérek eközben sirva könyörögtek az Úrhoz, hogy legyen kegyes és segítsen rajtuk, mert erejük csaknem teljesen fogytán; és amikor ilyen állhatatosan imádkoztak három napon át és böjtöltek is, végre találtak egy keskeny öblöt, ami alkalmas volt a kikötésre, és emellett két forrás fakadt, az egyik zavaros, a másik tiszta vizű. Amikor a testvérek sietve vizet akartak venni, Isten embere azt mondta nekik: ‘Gyermekeim, ne tegyetek semmit, ami tiltott lehet. Ne vegyetek el semmit a tisztelendő atyák engedélye nélkül, akik ezen a szigeten laknak, mert ők ingyen odaadják, amit tikokban elvennétek.’

Amikor mindannyian partraszálltak és körülnéztek, merre menjenek, odajött hozzájuk egy öreg, aki már legyengült a magas kortól, és a haja fehér volt, mint a hó, arca pedig áttetsző, mint az üveg. Háromszor a földre borult, mielőtt odament Isten emberéhez, hogy megölelje, aki felemelte őt a földről és átölelte, mint minden testvért, a szokott módon. Ekkor ez az idős ember kézenfogta a szent atyát, és a kolostorhoz vezette, ami úgy kétszáz méterre volt. Ekkor Szt. Brendan megállt a bejáratnál, és megkérdezte az öreget, ki a kolostor előjárója. Mást is kérdezett még, de nem kapott választ, csak kézjeleket, hogy csendben kell maradni. Amint a szent atya felismerte, hogy a csend a szabály ezen a helyen, figyelmeztette a testvéreit: ‘Őrizkedjete a sok beszédől, különben az itteni szerzeteseket megbotránkozathatja a bolondos beszédetek.’

Ezután megjelent tizenegy szerzetes a szokásos öltözékben és keresztekkel, hogy találkozzon velük, és egy bibliai verset énekelték: 'Keljete fel, ti szentek a helyeitekről, és jöjjetek hozzánk; szenteljétek meg ezt a helyet; áldjátok meg ezt a népet, és őrizzetek meg bennünket, a ti szolgálókat, békében.' Amikor befejezték az éneket, az apát sorban megölelte Szt. Brendan és társait, és hasonló módon a szerzetesei is a szent ember testvéreit. Amikor így kölcsönösen békecsókot váltottak, bevezették őket a kolostorba, a nyugati országok szokása szerint; és az apát és szerzetesei megmosták a vendégeik lábait, és énekelték az 'Új Parancsolatot.'

Ezután az apát mindannyiukat az ebédlőbe vezette, mély csendben; és amikor megmosták a kezüket, jelt adott, hogy leülhetnek, és az egyik szerzetes egy adott jelre felkelt, és csodálatos fehérségű cipókat és ízletes zöldségeket tett az asztalra. A szerzetesek felváltva foglaltak helyet az asztalnál a vendégekkel, sorban, és minden párnak jutott egy egész cipó, és a felszolgáló testvér egy kevés italt is hozott nekik. Az apátúr derűsen fordult a vendégeihez: 'Testvérek, a forrás vizével, melyből ma titokban akartatok meríteni, most örömmel tölthetitek meg kupátokat, az Úr áldásával. A zavaros forrásvízzel, melyet láttatok, a testvérek lábát mossuk, mert ez mindig langyos. Az előttetek lévő cipókról nem tudjuk, hol készültek, vagy ki hozta őket a kolostorba; de azt jól tudjuk, hogy ez Isten ingyen adománya, mellyel ellátnak bennünket, mint egy alamizsnával, az Ő engedelmes teremtményei; és így betölthetjük az isteni igazság szavait: 'Akik istenfélők, nem várnak viszonzást.' Van itt huszonnégy testvér, akik minden nap 12 cipót kapnak, két testvér egyet; de a vasárnapokon és a nagy ünnepeken az Úr megengedi nekünk, hogy mindegyik testvér egy egész cipót kapjon, így a maradékból megvacsorálhatunk; és most, a ti érkezésetekkor dupla adagunk van; így van ez Szt. Patrik és Szt. Ailbe, a mi pátriárkáink napjaitól, nyolcvan év óta mostanáig Krisztus gondoskodik a fennmaradásunkról. Ezenfelül sem az öregkor, sem a testi betegségek nem törnek ránk, és nem kell megfőznünk sem az ételünket, és nem szenvedünk sem a melegtől, sem a hidegtől; így élünk itt, mint Isten paradicsomában. Amikor elérkeznek az istentisztelet órái, felgyúlnak a lámpások a templomunkban, melyeket Isten útmutatására magunkkal hoztunk az országainkból, és a fényük mindig egyenletesen világít.'

Amikor az étkezés befejeződött és háromszor kortyoltak az italból, az apát jelt adott, és minden testvér nagy csendben felállt az asztaltól, hálát adva Istennek, és az atyák előtt elvonultak a templomba, melynek ajtajában találkoztak tizenkét másik szerzetessel, akik készségesen letérdeltek, amikor ezek elhaladtak. Ekkor Szt. Brendan azt mondta: 'Apát atya, ezek a szerzetesek miért nem vacsoráltak velünk?' 'Tudd meg,' mondta az apát, 'hogy az asztalunknál nem ülhetünk mind együtt. Ők most fognak étkezni, mert Isten szent akaratából megelégszenek önmagukban. Most belépünk a templomba, és énekeljük a vesperást, így azok a testvérek, akik most vacsorálnak, a mise után énekelhetnek a megfelelő időben.' Amikor a vesperás végetért, Szt. Brendan szemügyre vette a templom felépítését: alapja egyenlő hosszúságú és szélességű négyzet volt, és hét lámpás volt benne, három függött a főoltár előtt, és kettő-kettő az oldalkápolnák oltáránál. Minden oltár kristályból volt, és a kelyhek, ostyatányérok, olajtartók és az istentisztelet más edényei is kristályból voltak. A templomban huszonnégy sor pad volt, és az apát széke a szerzetesek két kórusa között. Egyik szerzetes sem kezdhette el a miseéneket, csak az apát; az egész kolostorban egy hangot sem lehetett hallani, de ha a testvéreknek szükségük volt valamire, az apáthoz mentek, és letérdelve jelekkel közölték, hogy akarnak valamit; és azután az atya egy táblára írta, amit Isten közölt vele, hogy mire van szüksége a testvéreknek.

Míg Szt. Brendan mindezekkel a dolgokkal volt elfoglalva, az apát azt mondta neki: 'Atya, eljött az ideje, hogy visszatérjünk az étkezőbe, és mindent elvégezhessünk még napvilágnál, mint meg van írva: 'Aki a világosságban jár, nem botlik el.' [Ján. 11,9.] Így is lett, és amikor mindent elrendeztek a napi szokás szerint, mindenki elsietett a kompletóriumra. Ekkor az apát intonálta a bibliai verset: 'Hajtsa magához a mi szívünket' [1.Kir. 8,58.], és énekelt a Legszentebb Háromságot; és a többiek válaszoltak az antifónával: 'Vétkeztünk, hamisan és istentelenül cselekedtünk' [uo. 8,47.]; 'Urunk, Krisztusunk, Te, akinél minden kegyelem van, könyörülj rajtunk.' És ugyanúgy: 'Térj meg én lelkem a te nyugodalmadba.' És együtt énekelték a kompletórium énekeit.

Amikor az istentisztelet végetért, a testvérek a celláikba mentek, és a vendégeiket magukkal vitték; de az apát Szt. Brendannal maradt a templomban, hogy megvárják a lámpagyújtást. A szent a csend szabályáról kérdezte az apátot; hogyan lehet így érintkeznie egy hús-vér közösség tagjainak. Az apát nagy tisztelettel és alázattal válaszolt: 'Szent atya, az Úr előtt megvallom neked, hogy a nyolcvan év alatt, mióta erre a szigetre jöttünk, egyikünk sem hallott a másiktól egyetlen emberi hangot sem, kivéve, amikor Isten dicséretét zengjük. Huszonnégyünk közül még senki nem ejtett egy hangot sem; de vannak kéz- és szemjeleink; de ez is csak az idősebb szerzeteseknek megengedett. Mióta ide jöttünk, egyikünk sem szenvedett testi vagy lelki betegségtől, ami az emberiséget szokta sújtani.' Szt. Brendan erre kön-

nyeket hullatva azt mondta: 'Légy kegyes, apát atya, és tudasd velünk, hogy vajon megengedett-e számunkra vagy sem, hogy itt lakjunk?' Az apát azt válaszolta: 'Nem megengedett, mert nem ez az Isten akarata; de miért kérdezel engem, amikor Isten kinyilatkoztatta neked, mielőtt hozzánk jöttél, hogy mit kell tenned? Vissza kell térned a hazádba, ahol Isten elkészítette számodra, ugyanúgy a tizennégy társad számára a sírhelyet. A két, későn jövő szerzetes közül pedig az egyik a remeték szigetén marad; a másik azonban a pokolban fog szenvedni, és minden halál közül a legrosszabbat állja ki;' és ezek az események később be is következtek.

Miközben így társalogtak, egyszer csak megpillantottak egy tüzes nyilat, amint berepült az ablakon, és lángra lobbantotta az összes lámpát, melyek az oltárok előtt függtek; és a nyíl ugyanazon az ablakon át távozott, a lámpák pedig égve maradtak. Ekkor Szt. Brendan megkérdezte, hogy ki oltja el a lámpákat reggel, és az apát így válaszolt: 'Jöjj és lásd mindennek titkát; nézd azokat a gyertyákat, melyek az edényekben égnek; még egyik sem fogyott el, nem is lett kisebb, és nem marad hamu utána, mert a fény teljesen szellemi.' 'Hogyan éghet szellemi láng egy anyagi dologban?', kérdezte Szt. Brendan? Az apát így válaszolt: 'Hát nem olvastál az égő csipkebokról, amely a Sinai-hegy közelében volt, s amely nem égett el a tüztől?' 'De igen,' mondta a szent, 'olvastam erről; de mi ebben a két dologban a közös?'

Amikor így eltelt az idő és reggel lett, Szt. Brendan engedélyt kért, hogy távozzon a szigetről, de az apát azt mondta: 'Nem, ó, Isten embere, meg kell ünnepelned velünk a mi Urunk Születésének napját, és a társaiddal együtt velünk kell örvendezned Vízkereszt nyolcadáig.' A szent atya ezért a testvéreivel erre az időre itt maradt, Szt. Ailbe szigetén.

V

Az altató vízű forrás szigete, a fagyott tenger, visszatérés az ünnepekre

Midőn ezek az ünnepnapok elmúltak, Szt. Brendan, az apát és valamennyi szerzetes áldásával és a szükséges készlettel kihajózott az óceánra; és a bárka különféle irányokba sodródott, az evező vagy a vitorla használata nélkül, a Nagyböjt kezdetéig. Egy nap nem messze megpillantottak egy szigetet, és gyorsan arrafelé hajóztak, mivel már éheztek és szomjaztak, mert három nappal korábban elfogyott az élelmük és a vizük. Amikor Szt. Brendan megáldotta a kikötőhelyet és az egész szigetet, találtak egy tiszta vízű forrást, és különféle füveket és növényeket körülötte, és mindenféle halat a patakban, amely innen a tengerbe ömlött. Ekkor Szt. Brendan azt mondta: 'Testvérek, Isten bizonyosan megvigasztal bennünket a fáradságaink után. Fogjatok ezekből a halakból eleget a táplálásunkra, és helyezzék őket a tűzre, és gyűjtsetek füveket és édesgyökereket, melyeket Isten ad az Ő szolgáinak.' Amikor ezt megtették, kitöltöttek valamennyit a vízből, hogy igyanak; de Isten embere figyelmeztette őket: 'Vigyázzatok, testvéreim, hogy mértékkel használjátok ezt a vizet.' De a testvérek nem egyformán tartották be a figyelmeztetést, mert néhányuk csak egy kupával ivott, mások pedig kettővel, megint mások hárommal; így néhányan közülük hirtelen kábulatba estek, ami három nap és éjjel tartott; mások pedig csak egy napra és éjszakára kábultak el; de Szt. Brendan szünet nélkül imádkozott értük Istenhez, amiért a tudatlanságukban ilyen nagy veszélybe kerültek. Amikor eltelt három nap, az atya azt mondta a társainak: 'Hagyjuk el gyermekeim ezt a végzetes helyet, nehogy nagyobb bajba kerüljete; az Úr felüdülést adott nektek, de ti a saját ártalmatokra fordítottátok. Menjünk el azért erről a szigetről, és vigyetek annyi halat, amennyire minden harmadik napon szükségünk van, az Úr Utolsó Vacsorájának ünnepéig; és egy kupával ebből a vízből minden embernek, a zöldségekkel együtt.' És beszállva a hajóba ezekkel a készletekkel, ahogy Isten embere utasította őket, kihajóztak az óceánra északi irányban.

Három nap és éjszaka után a szél elcsendesedett, és a tenger olyan lett, mint a sűrűn megalvadt massa, oly nagy volt a hideg. Ekkor a szent atya azt mondta: 'Fogjátok az evezőtöket, és engedjétek le a vitorlákat, mert az Úr arra vezet bennünket, amerre akar.' Ily módon haladt a hajójuk nagyjából húsz napig, mígnem végre kedvező szelet küldött Isten; ekkor vitorlát bontottak, és közben eveztek is keleti irányban, minden harmadik nap felfrissülve az ételtől, italtól.

Egy bizonyos napon egy szigethez értek, amely távolról olyan volt, mint egy felhő, és Szt. Brendan kérdezte a testvéreket, hogy vajon felismerték-e. Azt válaszolták, hogy nem, és a szent atya azt mondta nekik: 'Én jól tudom gyermekeim, hogy itt voltunk a múlt évben, az Úr Utolsó Vacsorájának ünnepén, és itt vár minket a jó házigazdánk.' Ezt hallván a testvérek nagy örömmel ragadták meg az evezőiket, és minden erejükkel evezni kezdtek; de Isten embere azt mondta nekik: 'Értelmetlen dolog

így fárasztani a karotokat. Vagy nem a Mindenható Isten a mi kormányosunk? Hagyjátok azért, hogy Ő vezessen bennünket, amerre akar.’

Amikor közelebb húzódtak a szigethez, a vendéglátójuk elébük jött, és hálát adva Istennek, ugyanahhoz a kikötőhelyhez vezette őket, ahol egy évvel korábban partot értek, és a vendéglátójuk átölelte Szt. Brendan lábait és minden testvért, mondván: ’Csodálatos Isten az Ő szentjeiben.’ Az üdvözlés befejeztével, és mindent kihordva a hajóból, felállította a sátrukat és fürdőt készített mindannyiuk számára, mert az Úrvacsora ünnepe közelgett; és új öltözetet adott minden testvérnek, ugyanúgy Szt. Brendannak is, és elvégzett mindent, amit akart. A testvérek azután nagy gonddal megtartották a mi Urunk Szenvedésének ünnepét, Nagyszombat napjáig, s amikor a nap minden tennivalója és szertartása befejeződött, és az Úrvacsora ünnepe teljesen végetért, a vendéglátójuk azt mondta nekik: ’Menjete most a hajótokra, hogy megtartsátok Húsvét vigiliáját ott, ahol a múlt évben, ama napon a szexta órájáig; azután hajózzatok a Madarak Paradicsomába, ahol voltatok a múlt évben Húsvétól Pünkösöd nyolcadáig. Vigyetek magatokkal annyi ételt és italt, amennyire szükségetek van, és én meglátogatlak titeket a következő vasárnap.’ És a testvérek eszerint cselekedtek. Szt. Brendan megáldva ezt a jó testvért, hajóra szállt a testvéreivel és elvitorláztak a másik szigetre. Amikor közel értek a kikötőhelyhez, megtalálták az üstöt, amit az egy évvel ezelőtti menekülésükkor otthagytak Jasconius hátán. Ekkor Szt. Brendan a földre lépve elénekelt a ’Három gyermek himnuszát’ [Dán. 3.] a végéig, és figyelmeztette a testvéreket: ’Vigyázzatok és imádkozzatok gyermekeim, hogy kísértésbe ne esetek; ne feledjétek, hogyan adta aláánk a Mindenható Isten nehézség nélkül a mélységnek ezt a legnagyobb szörnyetegét.’ A testvérek megtartották a vigiliájukat ezen a szigeten reggelig, amikor a papok misét tartottak terciáig; de Szt. Brendan visszaszállt a csónakba a testvérekkel, és itt ajánlotta fel a Szeplőtelen Bárány szent áldozatát Istennek, mondván: ’A múlt évben itt ünnepeltük a mi Urunk feltámadását; azt kívánom, hogy ha ez Isten szent akarata, ebben az évben is itt ünnepeljük.’ Mindent elvégezve, innen arra a szigetre mentek, melyet a Madarak Paradicsomának neveznek; és amikor elérték a kikötőhelyet, minden madár együtt énekelt: ’Üdvösség a mi Istenünknek, aki a trónján ül, és a Báránynak;’ és ismét: ’Isten az Úr és ő világosított meg minket; kötelekkel kössétek az ünnepi áldozatot az oltár szarvához’ [Zsolt. 118,27.]. Így trilláztak hangjukkal és szárnyukkal, míg Szt. Brendan és társai letelepedtek sátraikban, ahol a húsvéti időt töltötték Pünkösöd nyolcadáig. Az említett vendéglátójuk hozzájuk jött, ahogy megígérte, Fehérvasárnap, ellátva őket mindennel, amire szükségük volt; és örvendezve mindnyájan hálát adtak Istennek. Amikor leültek az étkezéshez, észrevették, hogy az említett madarak letelepedtek a hajó orrára, kiterjesztve és csapkodva a szárnyaikat, nagy hangon, mintha orgona zúgna, és Szt. Brendan tudta, hogy üzenetet hoztak neki, mely így szólt: ’A Mindenható és kegyes Isten kijelölt számodra négy helyet, az év négy különböző évszakában, míg le nem telik a vándorlástok hét esztendeje; a mi Urunk Utolsó Vacsorájának ünnepén minden évben a vendéglátótoknál lesztek, aki most jelen van; Húsvét ünnepének vigiliáját a nagy bálna hátán fogjátok megtartani, és itt fogjátok tölteni a húsvéti időt Pünkösöd nyolcadáig; és Szt. Ailbe szigetén maradtok Karácsonytól a Boldogságos Szűz Mária Tiszteletének ünnepéig [Gyertyaszentelő Boldogasszony, febr. 2.]. Majd hét év múlva, számos és különféle veszélyek után megtaláljátok a Szenteknek Megígért Földet, amelyet kerestek, és itt maradtok negyven napig; ezután Isten hazavezet benneteket a szülőföldetekre.’ Amikor Szt. Brendan meghallotta ezt, könnyek között a földre vetette magát, és a testvérek is, hálát adva és dicsérve minden dolgok nagy Teremtőjét. A madarak ekkor visszarepültek a fán lévő helyükre, és amikor az étkezés végetért, a házigazdájuk azt mondta: ’Isten segítségével eljövök hozzátok ismét Pünkösöd vasárnap, a szükséges dolgokkal’ És megáldva mindőjüket, eltávozott.

A tisztelendő atya a szigeten maradt a megadott időig, és azután utasította a testvéreket, hogy készítsék el a hajót, és töltsék meg a vizesedényeket a forrás vizével. Amikor a hajót vízre bocsátották, a vendéglátójuk elhozta az élelmet, majd megölelve őket visszatért oda, ahonnan jött.

VI

A nagy halak harca, veszteglés egy szigeten

A szent kihajózott az óceánra, és a hajó negyven napig szelte a habokat. Egy nap egy hatalmas hal jelent meg a hajó mögött, tajtékot fújva az orrlíkain, és olyan gyorsan szelte a hullámokat, mintha fel akarná falni őket. Ekkor a testvérek az Úrhoz kiáltottak: ’Ó, Urunk, aki alkottál, ments meg minket, a Te szolgálaid;’ és így kiáltottak Szt. Brendanhoz: ’Segíts, ó, atya, segíts rajtunk;’ és a szent könyörgött az

Úrhoz, hogy mentse meg az Ő szolgálait, hogy ez a szörnyeteg ne falja fel őket, miközben így bátorította a testvéreket: 'Ne féljete, kicsinyhitűek, mert Isten, aki mindig a védelmezőnk, megment minket e szörnyeteg állkapcsaitól, és minden más veszélytől.' Amikor a szörnyeteg közelebb jött, hatalmas hullámok dagadtak föl eléje a hajó pereméig, ami még jobban megijesztette a testvéreket; de Szt. Brendan, kezeit az ég felé emelve rendületlenül imádkozott: 'Mentsd meg, ó, Urunk, a Te szolgálid, ahogy megmentetted Dávidot az óriás Góliát kezeitől, és Jónást a nagy cethal erejétől.' Amikor elvégezték ezeket az imákat, egy másik nagy szörnyeteg jött nyugat felől, és rárontott az előbbire, lángot lövellve a torkából, mikor megtámadta. Ekkor Szt. Brendan így szólt: 'Lássátok, gyermekeim, a mi Megváltónk csodálatos munkáját; értsétek meg a teremtmény engedelmisségét az ő Teremtőjének; íme, biztonságban várhatjátok a véget, mert ez az esemény nem hoz rosszat rátok, hanem csak Isten nagyobb dicsőségét.' Ekkor a szálnalmas szörnyeteg, amely fenyegette Isten szolgálait, kimúlt, és a jelenlétükben három részre szaggatta a győztes szörnyeteg, amely azután visszatért oda, ahonnan jött. Másnap észrevettek a távolban egy szigetet, amelyet sűrű növényzet borított, és nagy kiterjedésű volt. Amikor megközelítették, kiléptek a földjére, megtalálták az imént megölt szörnyeteg egy elrejtett darabját. 'Lássátok,' mondta Szt. Brendan, 'ez akart felfalni benneteket; most ti ehettek belőle, és bőségesen eltelhettek a húásával, mert sokáig lesztek ezen a szigeten. Húzzátok a hajót magasabbra, és keressetek alkalmas helyet, ahol a sátrunkat felferhetjük.' Amikor az atya kiválasztotta a helyet a sátruknak, és a testvérek az ő utasításai szerint elhelyezték benne a szükséges felszereléseket, azt mondta nekik: 'Vegyetek most ennek a szörnynek a húsból, mely elég lesz három hónapig, mivel ma éjjel a maradványát felfalják a tenger nagy halai.' A testvérek eszerint cselekedtek, és olyan sokat vettek a húsból, amennyi kellett; de azt mondták Szt. Brendannak: 'Szent atya, hogyan élhetünk itt ivóvíz nélkül?' 'Gondoljátok, hogy a Mindenhatónak nehezebb vizet adni nekünk, mint eledelt?', mondta a szent, 'Menjete a sziget déli oldalára, és találni fogtok egy tiszta vizű forrást, és füveket és édesgyökereket bőséggel, melyekből annyit szedhettek, amennyit akartok.' És a testvérek mindent úgy találtak, ahogy Isten embere mondta nekik. Szt. Brendan ezen a szigeten maradt három hónapig, mert nagy viharok dúltak a tengeren, zord időjárás volt, jégveréssel és esővel. A testvérek elmentek megnézni, mi maradt a nagy szörnyeteg maradványaiból, melyről a szent beszélt; és a tetem helyén csak csontokat találtak, ahogy az atya mondta nekik; és amikor ezt említették neki, ő így felelt: 'Ha meg akartok győződni a szavaim igazságáról,' mondta, 'adok nektek egy másik jelet; ma éjjel egy hal nagy része, mely kiszakítja magát egy halász hálójából, a partra vetődik, és holnap ez lesz az eledetelek.' Másnap odamentek az említett helyre, és azt találták, amit Isten embere előre megmondott, és olyan sokat elhoztak a halból, amennyit bírtak. A tisztelendő atya ekkor azt mondta nekik: 'Alaposan tartósítsátok, sózzátok be, mert az Úr hideg időjárást küld ránk ma és holnap; és a harmadik napon, amikor a tenger és a hullámok lecsendesednek, távozzunk erről a szigetről.'

Amikor ezek a napok elmúltak, Szt. Brendan utasította őket, hogy töltsék fel a bőrtömlőket vízzel a forrásból, és hozzanak füveket és édesgyökereket is a hajóra, amennyi kell; mert a szent, mióta pappá szentelték, nem evett semmit, amiben az élet lehellete volt. Így megtöltve a hajót, kifutottak észak felé.

VII

A háromféle remeték szigete, akik szőlőt adnak nekik

Egy nap megláttak egy távoli szigetet, és Szt. Brendan így szólt a testvéreihez: 'Azon a szigeten, amit most láttok, háromféle remetecsoport él: fiúk, ifjak, és idősek; és a mi testvéreink egyike itt folytatja zarándoklatát.' A testvérek megkérdezték, hogy melyikük lesz az; de ő vonakodott megmondani; amikor azonban egyre csak kérdezték, és szomorúak voltak, hogy nem mondja meg, ő azt mondta: 'Ez a testvér az, aki ezen a szigeten marad.' Ő volt az egyik szerzetes azok közül, akik a szent után érkeztek a kolostorából, akiknek sorsát előre megmondta, mikor otthon hajóra szálltak. Azután megközelítették a szigetet, majd partot értek.

A sziget nagyon lapos volt, majdnem egy szinten a tengerrel, nem volt rajta fa, vagy bármi, amibe belekaphatott volna szél; de nagy kiterjedésű volt, és fehér, meg bíborszínű növények (scaltis) borították. Itt, ahogy Isten embere mondta, a szerzeteseknek három csoportja volt, melyek egy kőhajításnyira álltak egymástól, és ezt a távolságot mindig megtartották, bármerre mozogtak. Az egyik csoport kórusa a maga helyén ezt énekelte: A szentek felemelkednek erénytől erényig; Isten megjelenti magát a Sionon; és ekkor a másik kórus kapcsolódott az énekléshez; és így énekeltek szünet nélkül. Az első kó-

rus a fiúké volt, akik hófehér öltözetet viseltek; a második az ifjaké, akik ibolyaszínűt; és a harmadik az időseké, akik bíbor dalmatikát.

Amikor a hajó elérte a kikötőhelyet, a negyedik óra volt; és a szexta órájában mindegyik kórus együtt énekelt a Zsoltárt: 'Legyen, Uram, a te kegyelmed rajtunk, amiképen bízunk te benned'; és a zsoltárt, 'Hittem, azért szóltam, igaz imával'. Hasonló módon, a nóna órájában három másik zsoltárt énekelték: 'A mélységből kiáltok hozzád, Uram!'; 'Ímé, mily jó és mily gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak az atyafiak!'; és 'Dicsőítsd Jeruzsálem az Urat! Dicsérd, ó Sion, a te Istenedet.' Azután vesperáskor ezeket a zsoltárokat énekelték: 'Tied a hódolat, a dicséret, ó Isten, a Sionon'; Uram, szabadítsd meg az én lelkemet; és 'Dicsérem az Urat az ő igazsága szerint, és éneklek a felséges Úr nevének;' majd, amikor leültek, énekelték a tizenöt grádicsok énekét [120-134. zsoltárok].

Miután befejezték az éneklést, egy csodálatos ragyogású felhő borította be a szigetet, úgy, hogy nem láttak semmit, ami korábban látható volt; de hallottak hangokat, melyek szüntelen ugyanazt énekeltek reggelig, amikor a zsoltárokat énekelték: 'Dicsérjétek az Urat az égből'; 'Énekeljétek az Úrnak'; és 'Dicsőítse minden ő kegyeltje; és azután tizenkét zsoltárt, sorrendben: 'Azt mondja a balgatag az ő szívében.' És hajnal felé ez a felhő eltűnt a szigetről, és ekkor a kórusok ezt a három zsoltárt énekelték: 'Az Úr kegyelme legyen rajtam'; 'Az Úr az én menedékem'; és 'Ó, Uram, Istenem.' A tercia órájában ismét három másik zsoltárt énekelték: 'Ti népek, mind tapsoljatok; 'A te igazságod szerint ments meg és szabadíts meg engem'; és 'Ámde meghallgatott Isten, figyelmeztet könyörgésem szavára', az Allelujával. Azután elvégezték a Szeplőtelen Bárány Szentáldozását, és mindannyian vették a Szent Eledelt a szavakkal: 'Ez a mi Urunk Szent Teste és a mi Megváltónk Vére az örök életre.'

Amikor a Szentáldozás végetért, az ifjak kórusának két tagja egy kosarat hozott, tele bíborszín szőlővel (fructu), és elhelyezték Isten emberének hajójában, mondván: 'Fogadjátok az Állhatatosak Szigetének gyümölcsét, és adjátok nekünk a kiválasztott testvérünket; azután távozzatok békével.' Szt. Brendan ekkor magához hívta ezt a testvért, és azt mondta: 'Búcsúzz békecsókkal a testvéreidtől, és menj azokkal, akik hívnak téged. Mondom néked, hogy a te anyád boldog órában fogant veled, mert megérdemelten maradhatsz ennél a szent közösségnél.' Szt. Brendan ekkor könnyek között békecsókkal illette, és a többi testvér is, és azt mondta neki: 'Emlékezz, kedves fiam, Isten különleges kegyelmére, melyre méltónak tartott; menj, és imádkozz értünk.' Búcsút mondvá mindannyiuknak, a testvér követte a két ifjút a szentek társaságába, akik látva őt, így énekelték: 'Ímé, mily jó és mily gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak az atyafiak; és egy magasabb oktávban énekelték a Te Deum laudamus-t ('Téged Isten dicsérünk'); és amikor mind megölelték őt, befogadták maguk közé.

Szt. Brendan elhajózott a szigetről, és amikor elérkezett az étkezés ideje, azt mondta a testvéreknek, hogy frissítsék föl magukat a szőlővel, amit a szigeten kaptak. Amikor felvett egy fürtöt, és látta a nagy méretét, és hogy milyen lédús, csodálkozva mondta: 'Sosem láttam ily nagy fürt szőlőt, s nem is olvastam róla.' Mindegyik fürt olyan nagy volt, mint egy nagy labda, és amikor az egyikből kipréselték a levét egy edénybe, egy fontot nyomott. Ezt a kipréselt levét az atya tizenkét részre osztotta, minden nap egy részt adva a testvéreknek, és így tizenkét napon át egy szőlőfürt leve elég volt mindegyik testvérnek, akiknek szájában mindig édes volt, mint a méz.

VIII

Szőlő egy másik szigeten, egy griff és egy madár harca a tengeren, visszatérés az ünnepekre, tiszta tenger, és a hatalmas kristályoszlop

Amikor ezek a napok elmúltak, Szt. Brendan elrendelt egy három napos böjtöt, mely után egy tündöklő madár repült a hajó felé, csőrében egy ismeretlen fa ágával, melyen egy nagyon piros szőlőfürt volt; és leejtve azt Isten embere mellett, elrepült. Ekkor ő azt mondta a testvéreknek: 'Örvendezzetek, mert ezt a lakomát az Úr küldte nekünk; és a szőlőszemek akkorák voltak, mint az almák, és mindegyiküknek adott belőle; és így volt elég ételmük négy napra, majd visszatértek a korábbi böjtölésükhöz.

Három nappal később karnyújtásnyira megpillantottak egy szigetet, melyet teljesen fák borítottak, és meg voltak rakva olyan szőlőkkel, mint az iménti, meglepő bőséggel, úgy, hogy minden ágat lehúzta a súlya a földre, ugyanolyan jóminőségű és színű gyümölccsel, és az egész szigeten nem volt olyan fa, amin ne lett volna gyümölcs, vagy másfajta lett volna. A testvérek ekkor a kikötőhelyhez eveztek; és Szt. Brendan elhagyva a hajót, körbesétált a szigeten, ahol olyan illat volt, mint egy gránátalmát tároló helyiségben; a testvérek a hajón maradtak, míg visszatért, és közben a szél feléjük fújta ezeket az

illatokat, és olyannyira eltelték vele, hogy a hosszú böjtöt meg sem érezték. A tisztelendő atya talált a szigeten hat forrást, melyek a legzöldebb füveket és mindenféle növényt öntöztek. Azután visszatért a testvérekhez, magával hozva egy keveset a sziget jellegzetességeiből, és azt mondta nekik: 'Szálljatok ki a hajóból, és verjétek fel a sátrat ezen a helyen; egyetek és igyatok, és örüljete e föld nagyszerű gyümölcseinek, melyeket Isten megmutatott nekünk.' És így negyven napig szőlőn, zöldségeken és füveken éltek, melyeket a források öntöztek.

Azután ismét hajóra szálltak, magukkal vittek valamennyit a sziget gyümölcseiből, és elvitorláztak arra, amerre a szél vitte őket.

Hirtelen megjelent egy feléjük repülő madárféle, amit griffnek neveznek. Amikor a testvérek meglátták, a szent atyához kiáltottak: 'Segíts rajtunk, ó, atyánk, mert ez a szörnyeteg felfal bennünket.' De Isten embere azt mondta nekik, hogy ne féljenek, mert Isten megsegíti őket. És ekkor egy másik nagy madár került a szemük elé, mely a griff felé repült és megtámadta, s néha kétséges volt a küzdelem kimenetele; de végül, szemében könnyekkel, legyőzték és megölték a griffet; és a teteme a tengerbe esett, valamennyi testvér szeme láttára, akik ekkor hálát adtak és dicsérték Istent; közben a madár, mely a győzelmet aratta, elrepült oda, ahonnan jött.

Azután Szt. Ailbe szigetére mentek, hogy megüljék Karácsony ünnepét, s azután megáldva egymást az apáttal, hosszú időre kihajóztak az óceánra, s csak Húsvétkor és Karácsonykor pihentek meg az imént említett szigeten.

Egy alkalommal, amikor Szt. Brendan Szt. Péter napján misét tartott a hajóban, olyan tiszta volt a tenger, hogy leláthattak a mélyére. Odalent látták a mélység különféle szörnyeit, és olyan tiszta volt a víz, hogy úgy tűnt, mintha megérinthetnék a kezükkel a legnagyobb mélységet; és nagy halrajokat láttak, mint juhnyájákat a legelőn, körbeúszva a hajót. A testvérek esedeztek Isten emberének, hogy halkan mondja a misét, nehogy a mélység szörnyei meghallván az idegen hangot, ellenük forduljanak; de a szent azt mondta: 'Csodálkozom a balgaságokon. Miért rettegtetek ezektől a szörnyektől? Hát nem pusztult el már a legnagyobb közülük? Hát nem ültetek az egyik hátán, és énekeltetek? Nem gyújtottatok tüzet rajta, és süttöttétek meg a halaitokat? Miért kellene félnetek ezektől? A mi Istenünk az Úr Jézus Krisztus, aki semmivé tehet bármely élő.' Így szólván elkezdte hangosan énekelni a misét, miközben a testvérek még bámulták a nagy halakat; és ezek, amikor meghallották Isten emberének hangját, feljöttek a mélységből, és olyan nagy számban úszkáltak a hajó körül, hogy a testvérek nem láttak mást, csak az úszó halakat, melyek azonban nem jöttek közel a hajóhoz, hanem bizonyos távolságban úsztak, míg a mise végetért, s ekkor elúsztak különböző irányokba, eltűntek a testvérek szeme elől. Nyolc napon át, kedvező széllel és dagadó vitorlákkal is alig tudták maguk mögött hagyni ezt az áttetszően tiszta tengert.

Egy nap, melyen három misét mondtak, megpillantottak egy oszlopot a tengerben, mely nem látszott messzinek, mégis három napba telt, míg elérték. Amikor megközelítették, Szt. Brendan a csúcsa felé tekintett, de nem látta, annyira magasan volt, szinte az égig ért. Pompás háló [*conopeum*: szúnyogháló, mint a baldachinos ágyakon] borította, melynek anyagát nem ismerték; de ezüst színű volt és kemény, mint a márvány, míg az oszlop anyaga a legtisztább kristály volt.

Szt. Brendan utasította a testvéreket, hogy ragadják meg az evezőiket, vonják be a vitorlákat és az árbocot, és a háló széléhez irányította őket, amely nagyjából egy mérföldre terjedt az oszloptól, és majdnem ugyanilyen mélyre nyúlt a tengerben. Amikor ez megtörtént, Szt. Brendan azt mondta: 'Ragadjátok meg a háló szélét, és futtassátok a hajót keresztül a nyíláson, hogy közelebről megnézzük Isten csodálatos művét.' És amikor átkeltek a nyíláson és körbetekintettek, a tenger olyan átlátszó volt, mint az üveg, úgyhogy láthattak mindent, ami alattuk volt, az oszlop alját is, és a háló széléit a tengerfenéken, mert a nap ugyanúgy ragyogott belül, mint kívül.

Szt. Brendan megmérte a nyílást a háló négy sarka között, és minden oldalán négyszáz könyöknyinek találta [1 könyök = kb. 45 cm]. Amikor egész nap az oszlop egyik oldalán hajóztak el, ugyanúgy érezték az árnyékot, mint a nap hevét a kilencedik óra után; és miután így körbehajózták az oszlopot négy nap alatt, minden oldalát négyszáz könyöknek találták. A negyedik nap a déli oldalon felfedeztek egy kelyhet, amely ugyanolyan anyagból volt, mint a háló, és egy kis tányért [patella], ami az oszlop anyagából volt, melyet Szt. Brendan azonnal felvett, mondván: 'Az Úr Jézus Krisztus mutatta meg nekünk ezt a nagy csodát, és adta nekünk ezt a két ajándékot, tanúságul.' A szent atya azután utasította a testvéreket, hogy végezzék el az istentiszteletet, majd étkezzenek; mert semmit sem vettek magukhoz, mióta az oszlopot meglátták. Másnap észak felé eveztek, és kihajóztak a nyíláson keresztül, felállították az árbocot és ismét vitorlát bontottak, míg néhányuk tartotta a háló szegélyét, a többiek pedig a hajót

irányították. Amikor elhajóztak, kedvező hátszelet kaptak, úgyhogy csak a köteleket és a kormányt kellett tartaniuk. És így haladtak nyolc napon át észak felé.

IX

A Kovácsok Szigete, menekülés

Ama napok múltán megpillantottak egy szigetet, amely nagyon csipkés és sziklás volt, salak borította, nem voltak rajta fák vagy növények, hanem tele volt kovácsműhelyekkel. Szt. Brendan azt mondta a testvéreknek: 'Felettebb aggódom e sziget miatt; nem akarok a földjére lépni, vagy akár megközelíteni sem, de a szél mégis feléje visz bennünket, mintha valami célja lenne vele.'

Amikor tovább haladtak, egy kőhajításnyira meghallották a fűjtatók hangját, ami olyan volt, mint a mennydörgés, és a kalapácsok zengését az üllőkön és a vasakon. Ekkor Szt. Brendan a Kereszt jelét vetette magára, mondván: 'Ó, Uram, Jézus Krisztus, ments meg minket ettől a szigettől.' Nem sokkal ezután a szigetlakók egyike előjött, hogy valami munkát végezzen; teljesen szőrös és ocsmány volt, piszkos az izzadságtól és a füsttől. Amikor meglátta Krisztus szolgáit a sziget közelében, visszafutott a műhelyébe, hangosan kiáltozva: 'Jaj! Jaj! Jaj!'

Szt. Brendan ismét a Kereszt jelét vetette magára, és azt mondta a testvéreknek: 'Húzzátok fel a többi vitorlát, és evezetek még szaporábban, hogy eltávozzunk ettől a szigettől.' Ezt meghallván az említett vadember lerohant a partra, kezében vasfogóval, benne még égő, nagyméretű parázssal, és hirtelen Krisztus szolgái után hajította; de nem sebesítette meg őket, mert megvédte őket a Kereszt jele. Az izzó parázs kétszáz méterre utánuk esett a tengerbe, és gőzölgött, mint az égő szén, és olyan nagy füst lett tőle, mintha egy tüzes kemencéből tört volna elő. Amikor úgy egy mérföldre távolodtak attól a ponttól, ahol ez az izzó parázs a tengerbe esett, a sziget minden lakója összegyűlt a parton, és mindegyikük-nél nagy, izzó parázsok voltak, melyeket Isten szolgái után hajították; majd visszatértek a kohóikhoz, melyeket felszítottak hatalmas lángokkal, úgyhogy az egész sziget egyetlen tűzgömbnek látszott, és a tenger minden oldalon forrt és tajtékzott, mint egy üst a jól megrakott tűz fölött. A testvérek azután is, hogy már nem látták a szigetet, egész nap hallották a szigetlakók hangos jajveszékeléseit, és nagy távolságból is érezték a bűzös szagot. Ekkor Szt. Brendan bátorságra buzdította a testvéreket, mondván: 'Krisztus katonái, legyetek erősek az igaz hitben, a Szellem páncéljában, mert a pokol határára érkezünk; vigyázzatok azért, és bátran cselekedjetek.'

X

A Vulkán és Júdás sziklája

Egy másik nap egy nagy és magas hegy került a szemük elé a tengeren, nem messze észak felé, körülötte ködös felhőkkel, és nagy füstöt bocsátott ki a csúcsáról, amikor a szél hirtelen a sziget felé hajította a hajójukat, míg majdnem elérték a partot. A sziklák olyan magasak voltak, hogy alig látták a csúcsaikat, és feketék voltak, mint a szén, egyenesen álltak, mint egy fal. Az utolsó szerzetes, aki Szt. Brendant követte a kolostorából, kiugrott a hajóból és felmászott a sziklán, majd hamarosan jajveszékelni és kiáltozni kezdett: 'Jaj nekem, atyám, mert elszakítanak tőled, és nem térhetek vissza.' De a testvérek, akiket nagy félelem szállt meg, gyorsan elhúzódtak a parttól, és hangosan siránkozva az Úrhoz kiáltottak: 'Kegyelmezz nekünk, ó, Urunk, kegyelmezz nekünk!' Szt. Brendan ekkor meglátta, ahogy a szerencsétlen embert számtalan démon ragadja meg, és már kezd égni közöttük, és a szent azt mondta: 'Jaj néked, boldogtalan ember, aki oly gonosz módon éred meg életed végét.'

Azután egy kedvező fuvallat kapta el a hajót, és dél felé hajtotta őket; és ahogy visszatekintettek, látták a hegy csúcsát a felhők nélkül, ahogy lángokat lövell az égre, melyek ismét visszahúzódtak, úgyhogy a hegy égő halotti máglyának látszott.

E félelmetes látvány után hét napig vitorláztak dél felé, és azután Szt. Brendan egy nagyon sűrű felhőt vett észre, melyet megközelítve kibontakozott egy emberi alak, ahogy egy sziklán ült, előtte egy takaróval, ami olyan nagy volt, mint egy zsák, és egy kétágú vasvillán függött; és a látvány úgy imbolygott, mint egy kis csónak a viharban. Amikor a testvérek ezt látták, néhányan azt gondolták, hogy ez egy madár, mások meg, hogy egy hajó; de Isten embere azt mondta nekik, hogy ne találgassanak, és odairányította őket a helyhez, ahol eleinte a hullámokat körös-körül mozdulatlanoknak találta, mintha megfagytak volna. És ott találtak egy embert, aki egy rücskös és alaktalan sziklán ült, körülötte hullámokkal minden oldalon, melyek az embert csapkodták a feje tetejéig, és amikor visszahúzódtak, láthatóvá vált a

csupasz szikla, melyen a boldogtalan ember ült; és a takaró, ami előtte függött, a szélről a szemébe és a homlokára csapódott.

Amikor a szent megkérdezte tőle, hogy kicsoda, milyen bűne miatt kell itt lennie, és hogyan szolgált rá, hogy ilyen nagy büntetést kelljen kiállnia, ő azt felelte: 'Én vagyok a legboldogtalanabb Júdás, minden üzérkedő leggonoszabbja; nem az emberek ítélték erre, hanem Jézus Krisztus kimondhatatlan kegyelme helyezett ide. Nem remélek bűnbocsánatot; de a világ Megváltójának béketűrése és kegyelme révén, és az Ő Feltámadásának dicsőségére ezt az enyhülést kaptam, mivel most van Úrnapja [máj. végén vagy jún. elején, az Ikrek havában]; míg itt ülök, úgy érzem, mintha a paradicsomban lennék, a kínzások agóniájához képest, melyek azután várnak rám; mert amikor megkínzatom, úgy égek, mint az olvadt ólom, éjjel és nappal, annak a hegynek a mélyén, amit láttatok. Itt laknak Leviathan és szolgálai, és itt voltam, amikor elnyelte a ti elveszett testvéreteket, aminek az egész pokol örvendezett és nagy lángokat okádott, ahogy mindig, amikor elnyeli a kárhozott lelkeket. De, hogy megismerjétek Isten végtelen kegyelmét, elmondom nektek, hogy enyhet találhatok itt minden vasárnap az első vesperástól a másodikig; Karácsony napjától Vízkeresztig; Húsvétól Pünkösdig; a Boldogságos Szűz Mária Tisztulásától az ő Mennybevitele ünnepéig. Minden egyéb napon kínzatom, együtt Heródeszel és Pilátussal, Annással és Kajafással; ezért kérek téged a világ Megváltójára, hogy járj közben értem az Úr Jézusnál, hogy itt maradhassak napkeltétől napnyugtáig s hogy a démonok a te jöttöd miatt ne kínozzanak, és ne vessenek hamarosan vissza a fájdalmamba, melyet gonosz áron vettem.'

A szent ekkor azt mondta: 'Meglett az Úr akarata; nem visznek el a démonok holnapig.' És megkérdezte tőle, mit jelent a ruha, ami előtte függ. Júdás így válaszolt: 'Ezt a ruhát egyszer egy leprásnak adtam, amikor az Úr erszényét hordoztam; de mivel nem a sajátom volt, nem tudok megszabadulni tőle, hanem szenvedek miatta; a vasvillát, melyen függ, régen a papoknak adtam, hogy ráakasszák az üstjeiket; és a követ, melyen ülök, egy útra tettem, mielőtt az Úr tanítványa lettem.'

Amikor eljött az este, számtalan démon gyűlt körbe, és ordítottak: 'Távozz tőlünk, ó, Isten embere, mert nem közelíthetjük meg a mi bajtársunkat, amíg nem megy el tőle, és nem kerülhetünk a mi vezérünk színe elé, amíg nem visszük oda neki a kedvenc áldozatát; add vissza hát a zsákmányunkat, és ne tartsd távol tőlünk ma éjjel.'

A szent ekkor azt mondta: 'Nem én védem őt, hanem az Úr Jézus Krisztus engedte meg neki, hogy erre az éjszakára itt maradjon.' A démonok felkiáltottak: 'Hogyan kérheted neki az Úr segítségét, hiszen elárulta Őt?' Isten embere ekkor megparancsolta nekik a Jézus Krisztus nevére, hogy ne háborgassák őt reggelig.

Amikor az éjszaka elmúlt és hajnalodott, Szt. Brendan folytatta útját, és számtalan démon borította el a mélység színét, rettenetesen kiáltozva: 'Ó, Isten embere, átkozott legyen a jövedeled és a meneveled, mert a mi vezérünk az éjjel megkorbácsolt bennünket kegyetlen csapásokkal, mivel nem vittük vissza az ő nyomorult foglyát.' 'Nem reánk,' mondta a szent, 'hanem reátok fog hullni az átok; mert áldott az, akit ti átkoztok, és átkozott, akit ti áldotok.' A démonok üvöltöttek: 'Kettős büntetést fog kapni a következő hat napban, akit megmentettél a büntetésétől a múlt éjjel.' De Isten embere figyelmeztette őket: 'Nincs hatalmatok, sem a ti vezéreteknél, csak amit Isten adhat nektek; és parancsolom az Úr nevében, hogy ne növeljétek ennek az embernek a kínzásait azon felül, amit korábban adtatok neki.' 'Talán te vagy a mindenség Ura,' mondták azok, 'hogy engedelmeskednünk kell a parancsodnak?' 'Nem,' válaszolt a szent, 'hanem a mindenség Urának szolgálója vagyok; és bármit parancsolok az Ő nevében, az meglesz, és én csak az Ő követe vagyok abban, amivel Ő megbíz.' Ezen a módon addig üldözték őt a káromlásaikkal, amíg már messze ért Júdástól; és elhurcolták a nyomorult lelket nagy sebbel-lobbal.

XI

Remete Szent Pál Szigete, visszatérés az ünnepekre

Szt. Brendan azután egy ideig dél felé hajózott, minden dologban hálát adva Istennek. A harmadik nap egy kis sziget jelent meg a távolban, mely felé a testvérek szaporán eveztek, és a szent azt mondta nekik: 'Ne merítsétek ki erőtöket, testvérek. Hét év telik el a következő Húsvétig, mióta elhagytuk a hazánkat, és most ezen a szigeten látni fogtok egy szent remetét, akit Remete Szent Pálnak neveznek, és itt lakik már hatvan esztendeje, testi táplálék nélkül, és húsz évvel ezelőtt egy bizonyos állat látta el táplálékkal.'

Amikor megközelítették a szigetet, nem találtak kikötőhelyet, annyira meredek volt a part; a sziget kicsi volt és kör alakú, úgy kétszáz méter területű, és a csúcsán nem volt föld, csak egy csupasz szikla. Amikor körbehajózták a szigetet, találtak egy kis öblöt, amelybe épphogy befért a hajójuk, és ahonnan nagyon nehéz volt a kijárási. Szt. Brendan azt mondta a testvéreknek, hogy várjanak, amíg visszatér hozzájuk, mert nem léphetnek a szigetre anélkül, hogy Isten embere megtudná, kik laknak ott. Amikor a szent felkapaszkodott a sziget legmagasabb pontjára, a keleti oldalán látott két barlangot, melyeknek bejárata egymással szembenézett, és egy kis kupát formázó forrást, amint a sziklából tört elő, a barlang szájánál, melyben Krisztus katonája lakott. Ahogy Szt. Brendan megközelítette az egyik barlang nyílását, a tiszteletreméltó remete előjött a másikkal, hogy üdvözlje, ezekkel a szavakkal: 'Íme, milyen jó és örömteli a testvéreknek együtt lakozni.' És ezután azt mondta Szt. Brendannak, hogy mindegyik testvért hívja oda a hajóból. Amikor odajöttek, mindegyiküket békecsókkal illette, a saját nevükön nevezve őket, amin mindannyian igencsak elcsodálkoztak, hogy a prófétálás szelleme így megnyilatkozott. Elcsodálkoztak az öltözködésén is, mert a fejétől a lábáig testének szőrzete és haja borította, ami az öregkortól olyan fehér volt mint a hó, és nem volt más ruhája.

Amikor Szt. Brendan ezt meglátta, mélyen megindult, és nagy sóhajtások közepette így szólt magában: 'Jaj nekem, szegény bűnösnek, aki szerzetesi csuhát viselek, és számos szerzetes felett rendelkezem, és látok itt egy anyagi embert, aki még testben él, mégsem háborgatják a test vétkei.' Ekkor a szent remete azt mondta: 'Tisztelendő atya, mily nagy és csodálatos dolgokat mutatott neked Isten, melyeket nem nyilatkoztatott ki a mi szent elődeinknek, és mégis azt mondod a te szívedben, hogy nem vagy méltó szerzetesi ruhát viselni; én mondom neked, hogy te nagyobb vagy bármely szerzetesnél, mert a szerzetest a saját és mások munkája táplálja és öltözteti, míg téged Isten táplál és öltöztet, és mindegyik testvéredet hét éven át, az Ő titokzatos módján; és én, szerencsétlen, itt ülök ezen a sziklán, minden öltözködés nélkül, testem szőrzetétől védve csupán.' Ekkor Szt. Brendan megkérdezte őt a szigetre jöveteléről, honnan jött, milyen régóta él így. A szent remete így válaszolt: 'Negyven évig éltem Szt. Patrik kolostorában, és a temetőt gondoztam. Egy nap, amikor az előljáró megmutatta nekem egy elhunyt testvér sírhelyét, megjelent előttem egy öregember, akit nem ismertem, és azt mondta: 'Ne készíts itt sírt, testvér, mert ez valaki másnak a sírhelye.' Én azt mondtam: 'Ki vagy te, atya?' 'Nem ismersz engem?' mondta. 'Hát nem a te apátod vagyok?' 'Szt. Patrik az én apátom,' válaszoltam. 'Én vagyok az,' mondta, 'és tegnap eltávoztam ebből az életből, és ez az én sírhelyem.' Akkor egy másik helyet mutatott nekem, mondván: 'Ide fogod temetni az elhunyt testvérünket; de ne áruld el senkinek, amit mondtam neked. Menj le holnap a partra, és találsz ott egy bárkát, ami elvisz téged arra a helyre, ahol haláloed napjáig leszel.' Másnap, az apát utasításainak engedelmeskedve, a megjelölt helyre mentem, és azt találtam, amit megígért. Beléptem a bárkába, és eveztem három nap és három éjjel, és aztán sodródtam, amerre a szél visz. A hetedik nap felbukkant ez a szikla, melyen hirtelen partot értem, aztán a vízbe toltam a hajót, hogy visszatérjen oda, ahonnan jöttem, majd felkapták a hullámok és gyorsan visszavittek arra a földre, amit elhagytam vele.

'Ideérkezésem napján, a nóna órája körül, egy bizonyos állat, amely a hátsó lábain járt, hozott nekem a mellső mancsai között egy halat vacsorára, és egy köteg rőzsét a tűzgyújtáshoz, és elém helyezte őket, majd elment, ahogy jött. Tüzet csiholtam egy kovával és acéllal, és megsütöttem a halat vacsorára; és így harminc éven át ugyanez az állat hozott minden harmadik nap valamennyi ételt, egyszerre csak egy halat, úgyhogy nem is akartam mást enni vagy inni; mert, Istennek hála, minden vasárnap elég víz eredt a sziklából, hogy a szomszédomat oltsam és megmosakodjam.

'Harminc év múltán felfedeztem ezt a két barlangot, és ezt a forrást, melynek vizén éltem hatvan évig, bármely más táplálék nélkül. Így éltem kilencven éven át. Ez a sziget harminc évig ellátott hallal, és hatvan évig ennek a forrásnak a vizével. Előtte már ötven évig a hazámban éltem, úgyhogy éveim száma most száznegyven; és ami még hátravan, itt várom testben az ítéletem napját. Menjetelek most utatokra, és töltsétek tele a vizeztömlőitek ebből a forrásból, mert szükségetek lesz rá a negyven napos útra Nagyszombatig, és a Húsvéti ünnepeket ott fogjátok megünnepelni, ahol voltatok az elmúlt hat esztendőben, és azután a vendéglátótok áldásával elérkeztek a földre, melyet kerestek, minden földnek legszentebbjére; és itt maradtok negyven napig, ami után az Úr, a ti Istenetek biztonsággal hazavezet benneteket.'

Szt. Brendan és testvérei, fogadva a szent remete áldását, és megadva neki is a békecsókot Krisztusban, elhajóztak dél felé, a Nagybüjt idején, és a hajó erre-arra sodródott, miközben életfenntartásukat egész idő alatt a víz biztosította, amit a szigetről hoztak, mellyel minden harmadik nap felfrissítették magukat, és örültek, hogy nem éreztek sem éhséget, sem szomszédúságot. Nagypénteken elérték a

korábbi vendéglátójuk szigetét, aki eléjük jött a kikötőhelyre, és mindegyiküket kíségette a hajóból. Amint elvégezték a napi istentiszteletet, étellel kínálta őket.

Este ismét felszálltak a hajóra ezzel az emberrel, és hamarosan felfedezték a szokásos helyen a nagy bálnát, melynek hátán elkezdték énekelni az Úr dicséretét egész éjjel, és elmondani a miséjüket reggel. Amikor a mise végetért, Jasconius megmozdult, miközben még mind a hátán voltak; és a testvérek hangosan kiáltottak az Úrhoz: 'Hallgass meg minket, ó, Urunk, Megváltó Istenünk.' De Szt. Brendan bátorította őket: 'Miért lármáztok? Ne féljete, nem történik semmi rossz dolog, a segítőnk velünk van az utunkon.'

A nagy bálna határozottan úszott a Madarak Paradicsomának partja felé, ahol sértetlenül letette őket, és ezen a szigeten maradtak Pünkösöd nyolcadáig. Amikor ez az ünnepi idő végetért, a vendéglátójuk, aki még velük volt, azt mondta Szt. Brendannak: 'Szálljatok most a hajókra, és töltsétek meg a vizestömlőiteket a forrásból. Mostantól én leszek a társatok és a vezetőtok az utatokon, mert a vezetésem nélkül nem találhatjátok meg a földet, melyet kerestek, a Szenteknek Ígért Földet.' Ekkor, miközben hajóra szálltak, a sziget minden madara, amint meglátták Szt. Brendant, egyszerre énekelni kezdett: 'Legyen boldog utatok az ő vezetésével, aki biztonsággal elvisz benneteket a szigetre.'

XII

Az Ígéret Földje, hazatérés

Magukhoz vettek negyven napra való ételmet és vizet, mivel az útjuk nyugatra [eredetiben „keletre”] ennyi ideig tartott; a vendéglátójuk előttük ment az úton. Negyven nap elteltével estefelé egy sűrű felhő borította el őket, mely olyan sötét volt, hogy alig látták egymást. Ekkor a vendéglátójuk azt mondta Szt. Brendannak: 'Tudod-e atya, mi ez a sötétség?' És a szent azt válaszolta, hogy nem tudja. 'Ez a sötétség,' mondta a vezetőjük, 'körülveszi azt a szigetet, melyet hét éve kerestek; hamarosan megláthatod a bejáratát;' és egy óra elteltével nagy világosság ragyogott föl körülöttük, és a hajó megállt a partnál.

Amikor kiszálltak, megláttak egy kiterjedt, és fákkal sűrűn benőtt földet, tele gyümölcsökkel, mint az őszi évszakban. Egész idő alatt, amíg bejárták a földet, és ott voltak, nem volt éjszaka, hanem mindig ragyogott a fény, mint a nap fénye délben, és a negyven nap alatt minden irányban megszemléltek a földet, de nem találták a határait. Egy nap azonban egy nagy folyóhoz értek a sziget közepe táján, melyen semmilyen módon nem tudtak átkelni. Szt. Brendan ekkor azt mondta a testvéreknek: 'Nem tudunk átkelni ezen a folyón, s így nem tudhatjuk meg, mekkora ez az ország.' Míg ezen tanakodtak, hozzájuk jött egy ragyogó külsejű ifjú, és örömmel ölelte meg és nevükön szólította mindegyiküket, mondván: 'Béke legyen veletek, testvérek, és mindazokkal, akik Krisztus békéjét hordozzák magukban. Áldottak azok, akik a Te házában laknak, ó, Urunk; ők imádnak Téged örökkön örökké.'

Azután azt mondta Szt. Brendannak: 'Ez az a föld, melyet oly régóta kerestetek; de mindeztidáig nem találhattátok meg, mert Krisztus, a mi Urunk azt akarta, hogy először megmutassa nektek az Ő különféle titkait ezen a végtelen óceánon. Térjete most vissza a szülőföldretek, és vigyete magatokkal ezekből a gyümölcsökből és drágakövekből annyit, amennyit a hajótok elbír; mert a földi zarándoklatotok napjai a végéhez közelednek, amikor megpihenhettek a szent testvéreitek között. Sok év múlva ez a föld megnyilatkozik azoknak, akik utánatok jönnek, amikor a megpróbáltatás napjai eljönnek Krisztus népére. A nagy folyó, amit itt láttok, két részre osztja ezt a földet; és ahogy most látjátok a bőven termő gyümölcsöket, ugyanígy marad örökké, az elmúlás bármely árnyéka nélkül, mert a világosság szüntelenül beragyogja.' Amikor Szt. Brendan arról tudakozódott, hogy vajon ez a föld mikor nyilatkozik meg az embereknek, az ifjú azt válaszolta: 'Amikor a Legfőbb Teremtő minden nemzetet alattvalójává tesz, akkor fogja megismerni az Ő minden választottját.' Nem sokkal ezután Szt. Brendan az ifjú áldását fogadva, felkészült, hogy visszatérjen hazájába. Összegyűjtötte a föld néhány gyümölcsét és különféle drágaköveket, és búcsút vett a jó vendéglátójától, aki minden évben étellel látta el őt és testvéreit, még egyszer megölelte, és elhajózott vissza, ismét a sötétségen keresztül.

Amikor mindezt maguk mögött hagyták, elérték az 'Örömök Szigetét,' ahol három napig maradtak, mint a kolostor vendégei; és azután Szt. Brendan, az ottani apát áldásával, Isten vezetésével kihajózott egyenes irányban, és megérkezett a kolostorához, ahol valamennyi szerzetese hálát adott Istennek, hogy szent patrónusuk biztonságban hazatért, és értesültek tőle Isten csodálatos műveiről, melyeket

látott és hallott az utazása során. Azután békében bevégezte élete napjait, július nónáján, a mi Urunk Jézus Krisztusban, akinek királysága és birodalma fennmarad örökkön örökké. Ámen!

Latinból angolra fordította: Denis O'Donoghue, *Brendaniana*, 1893.

Forrás: Patrick F. Moran, *Acta S. Brendani*, 1872.

Magyar fordítás: Z. Tóth Csaba, 2021.

Címlapon: The Voyage of St Brandan, E.R. Frampton illusztrációja, 1908.

Nyitókép: Krumauer Bilderkodex, 14. század, 158r (facsimile, Graz, 1967).

Ír evezőscsónak ábrázolása egy kőkereszt maradványáról, Kilnaruane, Bantry-öböl, 8-9. század (Tim Severin: *A Brendan-expedíció*, Bp., 1981, p.23)

Lélekvezetés és világtörténelem

— Szt. Brendan apát tengeri utazása

„...gyönyörű szigeteket találtak, mégsem maradtak ott.”

—Szt. Brendan élete, *Book of Lismore*³⁶

A *Navigatio*, vagy *Peregrinatio sancti Brendani abbatis* a Kr. u. 6. század elejére tehető híres ír „odüsszeia” leírása, melynek első ismert, latin nyelvű változata kb. a 8-9. századból való, majd több nyugat-európai nyelvre lefordították. A viszonylag rövid elbeszélés az újabb korban már könyvtárnyi szakirodalmat eredményezett, többé-kevésbé szkeptikus álláspontokkal, melyek olykor Szt. Brendan (484-577 k.) történeti létezését is vitatják, és rendszerint „zátonyra futnak” a valós és mítikus epizódok keveredésén. Ám a *Navigatio* jól láthatóan az írek által már Szt. Brendan előtt felfedezett észak-atlanti szigetekről szól, beleértve a „legszenzációsabbat”, Amerika korai felfedezését, melynek lehetőségét igazolta Tim Severin útja egy korhűen megépített ír vitorlášhajón 1976-77-ben³⁷. Az izlandi források szerint a vikingek Izlandon és Grönlandon is az ír „*papar*”-ok, keresztény papok által hátrahagyott tárgyakat, bőrhajók, kőházak maradványait találták, mikor először odaértek, és az amerikai Vinlandjuk közelében egy térséget *Hvítamannaland*-nak, „Fehér Emberek Földjének”, és *Irland it Miklá*-nak, „Nagy-Írországnak” nevezték³⁸. Sokatmondó, hogy a vikingek azután indultak a messzi nyugatra, hogy megszállták Írországot, így talán épp az írektől hallottak először a nyugati földrésről.³⁹ Maga Brendan is tapasztalt hajósnak számított, bejárta a szomszédos szigeteket, volt Walesben, Skócia nyugati szigetein, és emlékét régi helynevek őrzik Bretagne-ban is. De a *Szt. Brendan utazása* jóval több, mint első pillantásra látszik: nem csupán útleírás, középkori mese, vagy a kettő „zavaros” keveréke, hanem egy igazi szellemi „itinerárium”, világtörténelmi lélekvezetés, a távoli utókor, jelenünk számára is.

A legendás elbeszéléssel való találkozásom szervesen kapcsolódott a korábbi és a legutóbbi fordításaimhoz, tanulmányaimhoz⁴⁰, s mondhatni, most értettem meg mélyebben Amerikát, az „új Atlantiszt” jelenségét. A Szt. Brendan utazásának utolsó, legdrámaibb fejezeteiben található „Amerika-víziók” jelentik a kezdetet, mely mára nagy mértékben valóság lett az egész világon: egyszerre kell szembenézzünk ennek világos, pozitív, példaértékű, és sötét, negatív, kerülendő oldalaival, előrevívó és visszahúzó erőivel, melyeket a „kovácsok”, a „vulkán” és „Júdás”, ill. részben a „sötét felhőbe” burkolózó „Ígélet Földjének” brendani metaforái, archetípusai jellemeznek (ld. később). Ehhez a szellemi-szociális tudatosodáshoz a legmélyebb orientációt adhatja a Szt. Brendan utazása, és meglepő módon, még az egyetlen magyar alapítású, középkori szerze-

³⁶ *Lives of Saints from the Book of Lismore*, W. Stokes, Oxford, 1890, 3589. sor.

³⁷ *A Brendan-expedíció*, Bp., 1981.

³⁸ *Landnámabók* (1898), Prológus, és II. 22, *Islendingabók* (2006), I. és VI. fejj., ld. még J. Dunn: The Brendan Problem, in *The Catholic Historical Review*, Jan. 1921, p. 452, és Gwyn Jones: *A History of the Vikings*, 1968, 7. ábra, Brémai Ádám térképe.

³⁹ Ld. a vikingek északnyugati, nyugati megjelenései: 700. k.—Feröer-szk., Shetland/Hjatland; 793—Lindisfarne (ny.-európai viking kor kezdete); 800 k.—Skócia nyugati szigetei; 834/45-911—Loire-völgy, Párizs, Normandia; 839/52—Írország; 875—Izland; 985—Grönland; 1000 k.—Új-Fundland, ill. spanyol partok, Földközi-tenger északi partvidéke, Róma, Szicília.

⁴⁰ *Országépítő*, XX. századi dokumentumok, 2002-2005, „Az amerikai szalamander legendája”, in: *Riddle of America*, 2012, „Elektromágnesség Észak-Amerikában”, uott, ill. „A Windsor-ház közelgő bukása”, in: *EIR*, 1994. nov., www.larouchepub.com

tesrend, a pálosok védőszentje, Remete (vagy Thébai) Szent Pál is szerepel a *Navigatio*-ban, mintha a történetet nekünk, magyaroknak is „címezték” volna⁴¹.

Mihamarabb elkészítettem hát a magam fordítását Denis O'Donoghue 1893-as angol kiadása alapján, mely 28 fejezetre tagolódik⁴², s mivel közben rábukkantam a műben egy csodálatos összefüggérendszerre a 12 sziget és a 12 zodiákusjegy között, szerkesztettem egy ehhez jobban igazodó, 12 fejezetes magyar változatot⁴³. A 12-es analógiarendszert az ismeretlen szerző úgy tűnik teljesen tudatosan rejtette el a művében, sőt olykor épp ehhez igazította a történetet, „amint fent, úgy lent”, az ősi, egységes világszemlélet jegyében, melyben még szervesen összetartozott a mikro- és makrokozmosz, ahogy a keresztény Miatyánk is jelzi: „amint a mennyben, úgy a földön is”. Ez a szakrális „kompozíció” nem volt idegen a csillagok járását jól ismerő kelta papoktól, a druidáktól⁴⁴, de a keresztény középkortól sem. A források szerint az ír kolostorokban már a 430-as években „magas szintű latin műveltség volt kibontakozóban, nemcsak teológiát, de grammatikát és asztrológiát is tanítottak”⁴⁵. Dante is ismerhette a *Navigatio*-t, mert „Odysseus utolsó utazásával” kapcsolatban a Gibraltári-szorostól nyugatra fekvő ismeretlen föld felfedezésére buzdít⁴⁶:

„Ó, társak, bár veszélyek ezre víjja
szíveteket, mégis Nyugatra hágtok:
... ne sajnáljátok megkeresni ...
a Nap útján a néptelen világot!
Gondoljatok az emberi erőre:
nem születtetek tengni, mint az állat,
hanem tudni és haladni előre!”

I.—Kelta mitológia és a *Navigatio* látásmódja

Írország, a Smaragd Sziget, a maga tengerek ölelte elzártágában ősrégi idők óta őrzi látomásos hagyományait, melyekben még élénken visszhangoznak a bensőséges képzetek a „Boldogok Szigeteiről”, az istenek, halhatatlanok nyugati honáról, a „földi paradicsom szigeteiről”, hasonlóan az ókori hajósnepek túlvilágképzeteihez, melyekben még élt az elsüllyedt Atlantisz és a még régebbi „hyperboreus” hagyomány emléke⁴⁷. Gyakran nem lehet megállapítani – és a mai

⁴¹ Ld. tölem: Pálosok keresése, in *Országépítő*, 2017/3, vö. magyar pálosok eljutottak Dél-Amerikába 1501-ben. A korai ír kereszténységben is népszerű volt Remete Szt. Pál alakja, pl. a 8-9. századi, kilnaruane-i keresztmaradványon látható Szt. Antallal és a kenyeret hozó hollóval, valamint egy ír csónak vésetével együtt.

⁴² Forrása, P.F. Moran 1872-es kritikai latin kiadása 14 fejezetes, és van 38 fejezetes latin változat is, de a középkori latin kéziratokban nincs fejezetszámozás (ld. Tim Severin i.m., p. 181, a Kovácsok Szigetéről, és p. 226, a Nagy Halakról szóló részek).

⁴³ Utólag tudtam meg, hogy a *Navigatio* 29 fejezetes változata már megjelent magyarul 2001-ben, Majorossy Judit fordításában, előszavával, jegyzeteivel, értékes történeti, filológiai részletekkel.

⁴⁴ Ld. Julius Caesar, *De bello gallico*, VI. 14, magyarul *A gall háború* (vö. uő *A polgárháborúról*, I. 54, a kelta britonok hajóiról), ill. a Coligny-naptár és a Nebrai Korong is az ősi kelta csillagismeretet tükrözi.

⁴⁵ Prosper Aquitanus 412-455 közötti Világkrónikájára utal Vanyó L.: *Az ókeresztény egyház és irodalma*, 1980, p. 865.

⁴⁶ *Isteni Színjáték*, Pokol, 26. ének, 112. sor, de a *Purgatórium* 1. ének, 4. sorának „második Országá” is tükrözheti Amerika korai felfedezésének ismeretét, s egyszersmind a purgatóriumra is vonatkozik.

⁴⁷ Az ír szigeten többszöri honfoglalókról tudnak, akik egy része Szkítiából, a Káspi-tengeren át, ill. Kisázsiaából érkezett Kr. e. 2-1. évezredben, ld. *Lebor Gabála Érenn*, *The Book of The Taking of Ireland*, 2., 3. köt., Partholon, Fomorai, és 5. köt., Gaedil és Mil fiai, R.A. Stewart Macalister, vö. Strabo XI. 6,2, „keltoszkíták”, és Pál leveleiben a kisázsiai „galaták”, gael-ek. Vö. írek genetikája, *Origins, age, spread and ethnic association of European haplogroups and subclades*, R1b Y-DNA, History of the R1b from the Ice Age, World Map of Haplogroup R1b, www.eupedia.com, és Atlantiszról, Özönvíztől Platón: *Timaios*, *Kritiasz*, maja *Popol Vuh*, azték *Chimalpopocakódex*, indiai Visnu isten hal-inkarnációja, *Gilgames*, etc., ill. a hyperboreus, „északon túli” világról, Diodorus Siculus, II. 47, R. Graves: *A görög mítoszok*, I. 73h, 83b, R. Steiner GA 93a, többször, ld. még „Thule”, a legészakibb sziget a Tabula Peutingeriana térképen, és *Periegesis* 581. sor (gör.-lat., Bernhardy, 1828, www.archive.org).

„óvatosság” vissza is fogja a kutatókat –, hogy a nyugati szigetek mennyiben mítikusak, szimbolikusak és/vagy földrajziak, mint pl. a *Bran utazása*-ban – az ír Bran király, Febal fiának története, ahol szó van „háromszor ötven nyugati sziget” meglátogatásáról, nem keverendő össze a brit-walesi Branéval –, vagy a *Midhir meghívása*-ban – ahol az Örökifjúság Honában nincs „enyém-tied”, és ezzel az ír-kelta tudat érinti a „civitas Dei” testvéri jövőképét –, ill. a 6. századi *Navigatio* szájhagyományát vagy már leírt változatát felhasználták a populárisabb, meseszerűbb feldolgozások, mint a *Máel Dúin utazása*, vagy a rövidebb *Snedgus* és *Tadhg utazása*⁴⁸. Előfordulhatnak átfedések, kölcsönzések a különböző „immramák”, tengeri és spirituális „kalandok” leírásai között, annál is inkább, mert első írott változataik a keresztény korból maradtak ránk, de ezekre itt csak utalunk, lévén nem járulnak hozzá döntően a *Navigatio* megértéséhez, mely egy szerves rendbe foglalja a korábbi valós és mítikus elemeket, és újakat is hozzátesz, megalkotva a korai keresztény apokaliptikus irodalom igazi gyöngyszemét.

A „mítikusan konkrét” leírások olvastán könnyen gondolhatja valaki, hogy csupán mitológiáról lehet szó bennük, ill., hogy a Szt. Brendan utazása sem más, mint az ősi mitológiák keresztény köntösbe öltöztetett, „térítő” változata. Azonban ez nem teljesen helytálló: a Szt. Brendan utazása, bár itt-ott tartalmaz ősi, ír-kelta képeket, mindazonáltal jól felismerhetők benne a megtörtént események leírásai, és, ami a legfontosabb mozzanat, az utazás közben szerzett tapasztalatok *imaginatív-érzékleleti* háttére. A kutatás számára alapvető lenne, hogy ezt a szellemi tapasztalást, „tisztánlátást” (fr. *clairvoyance*, ang. *second sight*), melyre a *Navigatio* is többször utal, amikor Szt. Brendan és más szereplők előrelátásáról, látnoki bölcsességéről beszél, ezt végre jól értsük, mert erre a régi képességre, a valóságos szellemi világ tapasztalására, és nem valamilyen „önkényes képzelgésre”, vagy meglévő elemek pusztá kombinálására vezethető vissza minden régi, mítikus-vallási képzetvilág, dokumentum. Ez a látásmód sajátja volt még a korai középkor emberének, különösen Írországbán, amely sokáig védett volt a külső, intellektuális, agnosztikus hatásoktól (régí és új Róma, arabizmus). S ha kellően belehelyezkedünk az ősi dokumentumokba, ha valóban meg akarjuk érteni őket, feltárulhat az igazságtartalmuk, mely még élő képekben fejezte ki a külső, természeti világ szellemi oldalát. Ezzel a látásmóddal rendelkezett, erre a lényegi megismerésre akart rávezetni írásaiban az újabb kor hajnalán Goethe is, akit talán legjobb ismerője, a filozófia doktora és az antropozófiai szellemtudomány megalapítója, Rudolf Steiner idéz erről: „Goethével együtt azt kell válaszolni annak, aki csak az érzékleleti tapasztalást magasztalja, hogy a ’tapasztalás csak az egyik fele a tapasztalásnak’⁴⁹.... A valósággal akkor találkozunk, ha nyílt érzékel állunk előtte. De olyan alakjában találkozunk vele, amelyet nem tekinthetünk igazi alakjának – az igazi arcát csak akkor mutatja meg, ha elkezdünk gondolkodni rajta.”⁵⁰ Rudolf Steiner is utalt Amerika korai felfedezésére az írek által, s hogy a nyugati földrésztől sokáig óvni akarták az európaiakat, míg elég éretté válnak a birtokbavételére⁵¹. Az Újvilág (újra)felfedezésére úgy tűnik elsőként 1136 körül kezdte ösztönözni a briteket Geoffrey of Monmouth krónikája, a *Historia Regum Britanniae*, ahol a legendás „trójai” eredettörténetben felbukkan egy „Diana-jóslat”, melyben kétszer is szerepel az *insula in oceano*, ’sziget az óceánban’⁵², egész biztosan nem „költői” okokból, bár egyelőre nem sok foganatja volt.

⁴⁸ Sorrendben, K. Meyer: *The Voyage of Bran*, London, 1895, O.J. Bergin, R.I. Best, *Ériu*, XII. 180-82, *Revue Celtique*, IX-X, 1888-1889 (ld. magyar nyelven a *Germán, kelta regék és mondák*), és S.H. O’Grady: *Silva Gadellica*, 1892, I. 346-7. A *Máel Dúin utazása*-nak 30. fejezetében a főhős egy szigeten találkozik Brendan utolsó, életben maradt társával, aki őrizi a szent „írótabláját” (ír *p’laire*, lat. pugillares), mely az ünnepek datálására szolgáló luniszoláris naptár, segédeszköz lehetett (ld. húsvét-számítás).

⁴⁹ *Naturwiss. Schrift.*, IV., 2, p. 503.

⁵⁰ R. Steiner: *Goethe természettudományos művei*, magyar kiadás 1999, p. 287, 125, ford. Göröntsér M.

⁵¹ R. Steiner, GA 178, 1917. nov. 18, 19, 25, és GA 171, 1916. szept. 24, ld. Függelék, és R. Steiner műveit német eredetiben www.anthrowiki.at, és angolul www.rsarchive.org.

⁵² *The British History of Geoffrey of Monmouth*, ed. J. A. Giles, London, 1842, p.15.

II.—Szt. Brendan utazásának szerkezete: 12 sziget, 12 zodiákus-jegy

Miután nekiültem a fordításnak és elemzésének, nagyon hamar feltárult számomra a szöveg immanens „szerkezete”, melyben a 12 sziget többszörösen igazolható analógiát képez a 12 zodiákus jeggyel, amit egy ábrán is szemléltettem (*Szt. Brendan „iránytűje”*). Noha első látásra talán „sablonosnak” tűnhet a zodiákus említése, de ez a megközelítés a *Navigatio*-val kapcsolatban tudtommal még nem jutott eszébe senkinek a megírása óta eltelt kb. 1200 év alatt. A mű szerzőjének nem volt könnyű dolga, hiszen *egyszerre* kellett figyelembe vennie az útiélmények leírását és a magasabb kompozíció követelményeit, hogy rugalmasan illeszkedjen mind a kozmikus-történeti, mind az üdvrendhez, és emiatt helyenként szükségképp találkozunk kisebb-nagyobb „ugrásokkal”, „hézagokkal”, „fantasztikus” elemek betoldásával. De egészében véve ezek is értelmezhetők, „helyükön” vannak, és elmondhatjuk, hogy a *Navigatio* szerzője mesterien oldotta meg a feladatot, egyszerre adott útmutatást mindhárom „síkon”, emberi, történeti és üdvtörténeti értelemben, ahogyan voltaképpen az emberi élet is beágyazódik a maga tér-idő és tér-időfeletti környezetébe. Ennek fényében közelítem meg dióhéjban a *Navigatio*-t, mint szakrális *lélekvezetést*, melyet alkotója szükségesnek tartott a korabeli nagy felfedezés, a leendő *világtörténelmi* létesülés, Amerika és egész jövőnk, a fejlődés irányainak jobb megértéséhez. Mindenekelőtt kell egy szinopszis, egy rövid kivonat, hogy előttünk legyen a *Navigatio* tartalma, a 12 fejezetes változatra bontva.

Szt. Brendan utazása, tartalmi kivonat

Bevezetés—Szt. Barinthus meglátogatja Szt. Brendant és elbeszéli, hogy ő és egyik szerzetese, Mernoc, aki remeteségbe ment az „Örömök Szigetére”, már korábban nyugatra hajóztak, az Ígéret Földjére („egy óra alatt” értek oda, míg Szt. Brendának „hét év alatt”, ld. a szellemi világ „távol van, mégis közel”)—Szt. Brendan kiválaszt 14 szerzetest útítársnak, hogy megkeressék az Ígéret Földjét.—Negyven napos böjtölés után elindulnak Szt. Enda és szerzetesei szigetére, ahol három nap és három éjjelre maradnak.—Szt. Brendan és társai hazatérnek és hajót építenek a hosszabb útra.—Három másik szerzetes csatlakozik a csoporthoz, Szt. Brendan előre megmondja a sorsukat.—Elindulnak *észak* felé, és negyven nap múlva találnak egy szigetet, rajta egy szelíd kutya, mely egy nagy házhoz vezeti őket, de nincs ott senki, csak egy „terülj-asztalkám”, ágyak, székek, és a falakon értékes tárgyak; egy kis fekete démon éjjel tolvajlásra csábítja az egyik későnjövő szerzetest.—Másnap a szerzetes megbánja a lopást, Brendan kiűzi belőle a démont, a szerzetes meghal, eltemetik, társai látják, ahogy a lelkét a mennybe viszik az angyalok.—A parton egy ifjú kenyeret és vizet hoz nekik, mely nem fogy el Pünkösdig.

1. Juhok Szigete, itt maradnak Nagypéntekre; a sziget lakója kenyeret hoz nekik, és elmondja, hogy *nyugat* felé kell menniük a Madarak Paradicsomába.
2. Hajójuk megfeneklik egy kopár szigeten, mely valójában Jasconius, egy hatalmas bálna, melynek hátán megtartják a nagyszombati vigiliát, de a bálna megmozdul, és a testvérek elmenekülnek.
3. Madarak Paradicsoma, melyek zsoltárokat énekelnek, és egyikük elmondja a történetüket a teremtés kezdetéről; altató vízű forrás; Brendan és társai itt maradnak Húsvétól Pünkösdig.
4. Három hónap múlva elérkeznek Szt. Ailbe szerzeteseinek szigetére, akik nem öregszenek, és némasági fogadalmat tettek, kivéve a mise alatti éneklést; iható és melegvízű forrás; ablakon berepülő tüzes nyíl gyújtja meg a templom lámpásait; itt maradnak Karácsonytól Vízkereszt nyolcadáig.
5. Hosszú utazás Nagyböjtig, egy szigeten altató vízű forrást találnak, majd továbbindulnak *észak* felé.—Három nap és éjszaka múlva a tenger elkezd megfagyni körülöttük.—*Ünnepek* ismét a Juhok, Jasconius és a Madarak szigetén; egyik madár

azt jósolja, hogy folytatniuk kell a körutazást e szigetek között hét éven át, mielőtt eléggé szentek lesznek ahhoz, hogy elérjék az Ígéret Földjét.

6. Egy hatalmas hal közelíti meg a hajót, de Isten feldagasztja a tengert, hogy megóvja őket. Egy másik nagy hal jön *nyugat* felől, három darabra tépi az előbbi, és elmegy; egy következő szigeten megtalálják a hal darabját, és esznek belőle; a viharos, hideg időjárás miatt csak három hónap múlva futnak ki *észak* felé.
7. Egy szigeten háromféle remetecsoport, fiúk, ifjak és öregek, akik nagy fürt szőlőket adnak nekik; a második későnjövő szerzetes ittmarad.
8. Egy madár szőlőt hoz nekik, majd szőlőkkel teli fák egy szigeten, negyven napig itt maradnak.—Egy griff és egy nagy madár küzdelme a tengeren, a griff elpusztul.—Többszöri visszatérések az *ünnepekre* (Juhok, Jasconius, Madarak, Szt. Ailbe).—Kristálytisza tengeren haladnak át, számos fenyegető halat látnak, de Isten megóvja őket.—Hatalmas, égbe nyúló kristályoszlop a tengeren, ezüst színű hálólóval, s egy kelyhet és egy tálkát találnak; *észak* felé mennek tovább.
9. Kovácsok szigete, akik hatalmas, izzó parazsakat dobálnak utánuk; Szt. Brendan figyelmezteti társait, hogy a pokol határára érkeztek, és ki sem kötnek.
10. Nem messze *észak* felé találnak egy nagy vulkánt, és a harmadik későnjövő szerzetest elragadják a pokol démonai.—Hét nap múlva *déli* irányban rátalálnak Júdásra, aki egy sziklán ül a tengerben; ez a pihenője a pokolból vásár- és ünnepnapokon; Szt. Brendan közbenjárása Krisztusnál egy éjjelre megmenti Júdást a démonok kínzásaitól.
11. Három nap múlva *dél* felé egy szigeten rátalálnak Remete Szt. Pálra, aki elmondja, hogy korábban Szt. Patrik kolostorában lakott; a remete a hosszú hajába öltözködik, és egy kétlábon járó állat táplálja.—Elhajóznak *dél* felé, és utoljára az *ünnepekre* a Juhok, Jasconius és a Madarak Szigetén; a juhok-szigeti vendéglátójuk vezeti őket az Ígéret Földjére.
12. *Nyugat* felé (eredetiben itt „kelet” szerepel, ami egy szándékos „csavarnak” tűnik, de utal az „örök Keletre” is, az *Ex Oriente Lux*-ra) megtalálják az Ígéret Földjét, melynek örök világosságát éjsötét felhő takarja; a földje határait nem találják s egy nagy folyó szeli ketté, majd egy ragyogó ifjúval találkoznak, aki elmondja, hogy sok év múlva mások is érkeznek ide a megpróbáltatás napjaiban; végül visszaindulnak (talán a Golf-áramlattal), érintik az „Örömök Szigetét”, hazatérnek, és Szt. Brendan meghal.

A szerzetes-hajósok – akik 15-en vannak, miként a kelta hónapok „világos” napjai, ill. 18-an, mint az Ogma-ábécé mássalhangzói⁵³ –, elsőként egy bizonyos Szt. Enda szigetét látogatják meg, ahol három napig maradnak, mintha egyfajta előzetes „konzultációt” tartanának a már nyugaton járt, tapasztaltabb utazókkal, majd hazatérve megépítik a bárkájukat, a korabeli ír *currach*-ot, a marhabőrökkel borított, könnyűszerkezetes vitorlást, ill. az újabb elindulásuk után⁵⁴ szintén találnak egy szigetet *észak* felé. Ezeket a szigeteket azonban nem lehet „elsőnek” venni, analóg-nak tekinteni egyik zodiákus-jeggyel sem, így ezeket a Bevezetőhöz soroltam (1893, 1-8. fejezetek, ld. szemléltető ábra). A vendéglátó nélküli ház „0.” szigete lényegében az előkészületekhez sorolható, azzal a jelentős képpel, figyelmeztetéssel, hogy a nagy út előtt meg kell tisztulni a „kísértésektől”: amikor a három későnjövő szerzetes egyike a tiltás ellenére ellop egy ezüstartágyat a házból – történetesen egy kantárt, ami az önfegyelem jelképe is lehet –, másnap Szt. Brendan kiűzi belőle a kísértő démont s a szerzetes meghal; ezt követően a vizet, kenyeret hozó ifjú csupán egy szimbolikus elem, a magasabb világ válaszát, „jutalmát” jelenti a démon kiűzé-

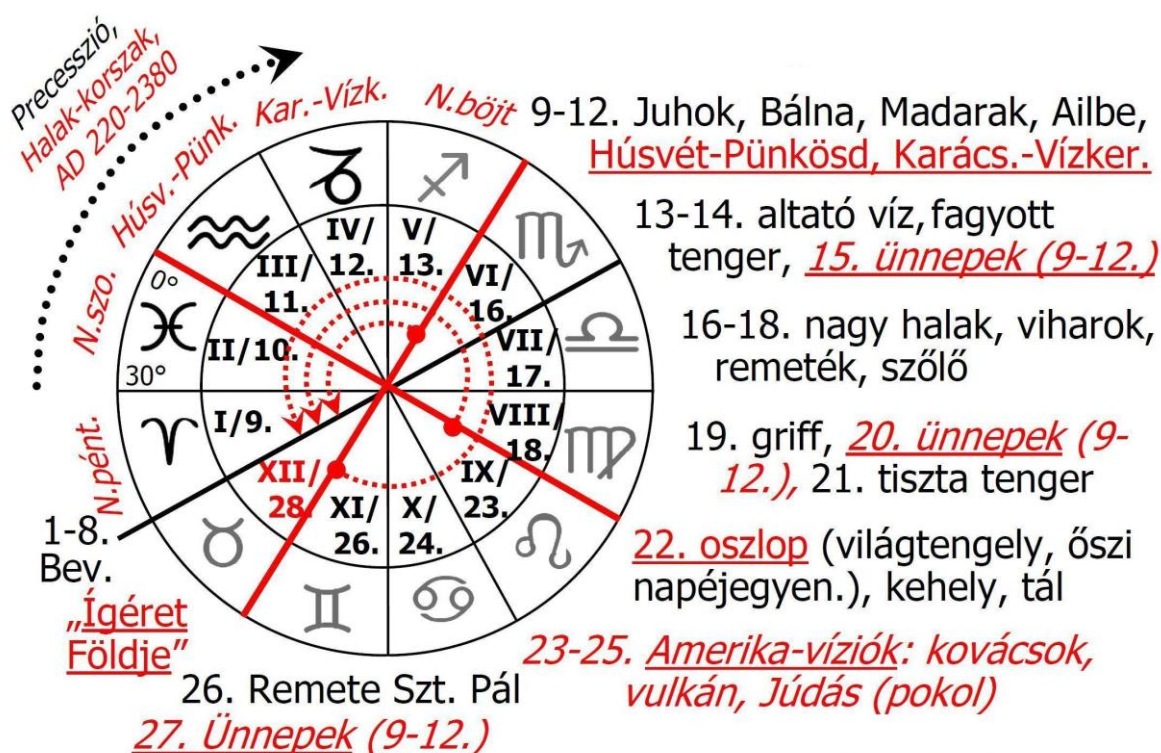
⁵³ Vö. Szt. Oengus litániája (J. Dunn i.m.) és Szt. Brendan élete (Book of Lismore), melyek szerint „hatvanan” vagy „háromszor harmincan” keltek útra, köztük nem-klerikusok is, ami korábbi és későbbi utakat is jelenthet.

⁵⁴ A régi, ír kalendáriumokban márc. 22.-én, a tavaszi napéjgyenlőségkor volt Szt. Brendan és társai elindulásának emléknapja, az „Egressio familiae S. Brendani”, ld. J. Dunn, i.m., p. 400, míg Szt. Brendan emléknapja május 16.

sére. Nem véletlen, hogy az előkészülethez tartozik a „fémektől” való megszabadulás, ami a kapzsiság/fösvénység, az egyik főbűn leküzdését jelenti⁵⁵. A jelenetben az ezüst, a Hold fémje jelenik meg, ami a tükrözött, intellektuális értelemre utal, mely ki van még téve a kétségeknek, tévedéseknek, vétkeknek, melyeket az „Ígért Földje” felé vezető tökéletesedés útján meg kell tanulnunk magunk mögött hagyni.

- Bev., „0.” sziget (1893, 1-8.fej.)..... Indulás észak felé
i.: Juhok szigete (9.fej.)..... **KOS** (Nagypéntek)
ii.: Iasconius, a bálna (10.fej.)..... Halak (Nagyszombat)
iii.: Madarak, nyugat (11.fej.)..... Vízöntő (Húsvétól Pünkösdig)
iv.: Szt. Ailbe (12.fej.)..... **Bak** (Karácsonytól Vízkeresztig)
v.: Altató forrás (13.fej.)..... Nyilas (14. & 15. ünnepek)
vi.: Nagy Halak harca (16.f.)..... Skorpió
vii.: 3-féle remete, szőlő (17.fej.)... **Mérleg** (szüreti időszak jegye)
viii.: szőlő (18.fej.)..... Szűz (19, 20. ünnepek, 21, 22.)
ix.: Kovácsok, észak (23.fej.)..... Oroszlán (párban a köv.-vel)
x.: Vulkán, észak (24.fej.)..... **Rák** (pokol, 25. Júdás, dél)
xi.: Remete Szt. Pál, dél (26.f.)..... Ikrek (27. ünnepek)
xii.: **Ígért Földje**, nyugat (28.f.)..... Bika (Juhok-szigeti vezetővel)
„nincsenek határai”
(1893-as angol kiadás fejezetszámai zárójelben. –Z.T.Cs.)

1. ábra. XII sziget, 12 zodiákus-jegy

A számok a Navigatio 1893-as kiadásának 28 fejezetét ill. a 12 szigetet jelentik, melyek egybeesnek a zodiákus-jegyekkel (más kiadásokban 14. ill. 38 fejezet van, de a szigetek száma azonos). (Z.T.Cs.)

1. ábra. Szt. Brendan „iránytűje”

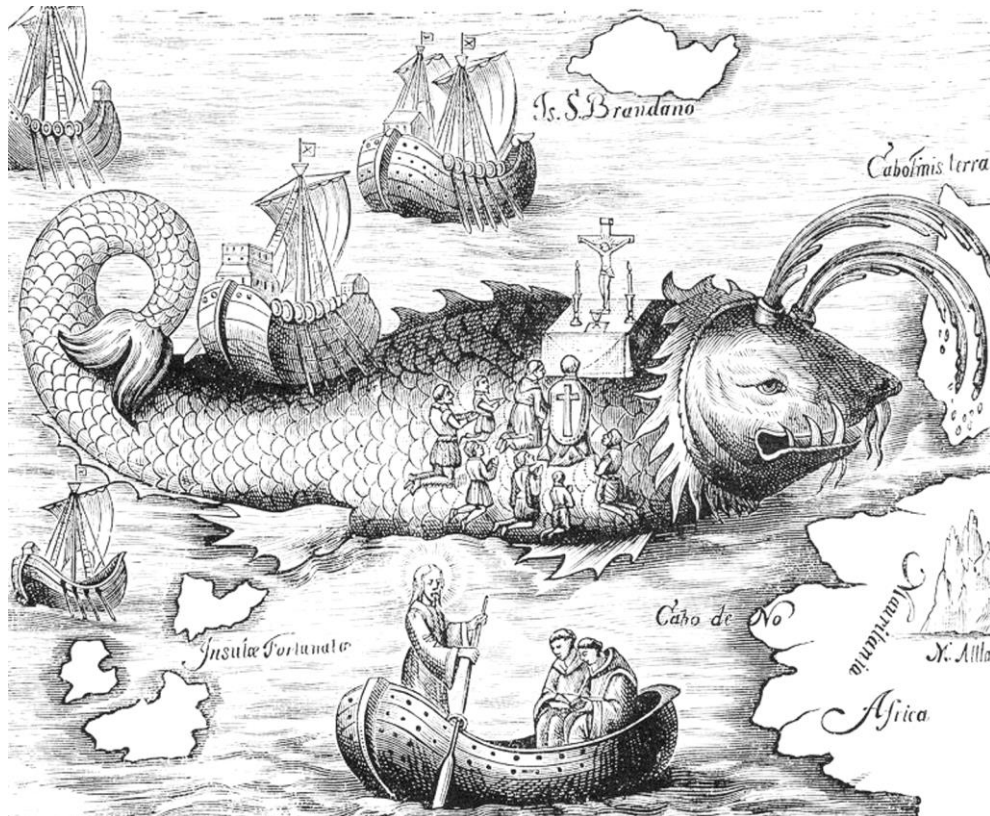
⁵⁵ Ld. a Hét Főbűn szimbóluma a Krumauer-kódexben (Saligia, német Wikipedia).

A nagy utazás első, igazi állomása a **Juhok Szigete**, ahová épp Nagypénteken érkeznek, az Utolsó Vacsora emléknapiján, mikor az evangéliumi történetben Krisztus, az „Isten Báránya” megalapítja az Eucharisziát. Ez a párhuzam a történetben felkiáltójelként mutat a **Kos** állatövi jegyére, a tavaszkezdetre, és egyben a *kozmosz precesszióra*, mert a zodiákusjegyek a Nap járásával ellentétesen következnek a szigetekkel összefüggésben: a második „sziget” Jasconius, a nagy **bálna** háta, egyértelműen a **Halak** jegyének feleltethető meg, s egyúttal a Nagyszombatra, Húsvét vigiliájára esik. Brendanék útja a precessziós Halak-korszak elejére esett, amiről nyilvánvalóan tudomása lehetett a korai ír klerikusoknak, akik az Idő ókori metaforája, az Urobu-roosz, a farkába harapó kígyó alakjára utalva írták le a bálnát, mely „olyan nagy, hogy nem tudja utolérni a saját farkuszonyát”. A Halak-szimbolika eleinte egy „ideiglenes”, átmeneti helyzetben jelenik meg, mivel a bálna megmozdul az utazók alatt, akik kénytelenek elmenekülni, de aztán „stabilizálódik” a helyzet (1893, 15, 27. fej.), és végül a bálna szállítja őket a következő húsvéti ünnepre. A precessziós tavaszpont és a zodiákus-jegyek közötti viszony kb. 2160 évenként változik, ami megfelel egy-egy kultúrkorszaknak, és a Kos 0° / Halak 30° i.sz. 220-ban volt⁵⁶, ekkor kezdődött a szellemtudomány szerint az Atlantisz utáni ötödik, Keresztény-Germán korszak a Halak jegye alatt, noha ezek nem éles átmenetek, az előző korszak jellegzetességeit részben továbbviszi az emberiség, majd a következő korszak virágkora a „zeniten”, középidőnél jön el⁵⁷. A későbbi fejezetekből kiderül, hogy Szt. Brendanék mindig a precessziós Halak-korszak kardinális keresztjének, a napéjegyenlőségi és napfordulós keresztnek a sarkpontjain „térnek vissza” az ünnepekre (1893-as kiadásban 15, 20, 27, saját fordítás V, VIII, XI. fejezetek, ld. ábra), hogy a „szent” hét éves út alatt lélekben-szellemben megerősödjenek az „Ígéret Földjének” eléréséhez, a közelében jelentkező „próbatételekhez”. Ezért is találkozunk a szövegben a **keresztény ünnepekre** való többszöri, hangsúlyos visszatérésekkel, ami egyben a kora keresztény időkre utal, mikor Szt. Patrik és társai elkezdtek „bevésni” a keresztény üzenetet a „pogányok” világába, mely egyébként az ír szigeten példaértékűen sikerült, nagyobb konfliktusok nélkül, ugyanígy Szt. Kolumba révén a skót Felföldön, a 6. században, amikorra tehető a legendás Artúr király alakja is, a római Britannia összeomlása után. Történetileg a korai ír vándorlások három hullámának nyoma is felfedezhető a *Navigatio* eszmei tartalmában és keletkezési körülményeiben: a remeteség, kivonulás keresése a szigeteken (egyúttal betörések, majd letelepedés Britannia nyugati részén a 4-5. századtól), a római katolicizmus hatása a whitby-i zsinat, 664 után (egyházszervezet, bencés regula), és a viking betörések hatása, mely a karoling Európába űzte az ír papokat, szerzeteseket, akik jelentős missziós tevékenységet fejtettek ki, s talán már a *Navigatio* első változata is itt keletkezett, vagy itt kapta végleges formáját⁵⁸.

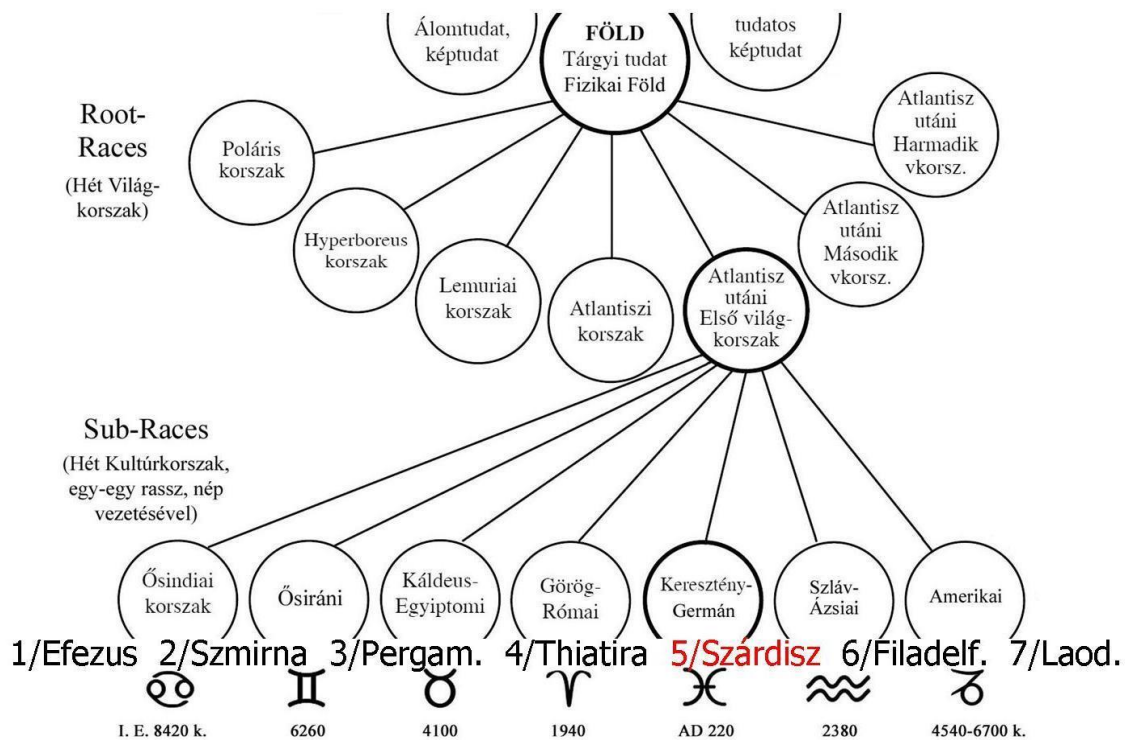
⁵⁶ Ld. Robert Powell: *A zodiákus története*, Bp., 2011, p. 142.

⁵⁷ Ld. az általam javasolt *zenit* bevezetése a precessziós korszakok értelmezésében („kulmináció”, Mikes International, 2012/3,4. Vö. a kultúrkorszakok eredeti sorrendje, Rudolf Steiner: *Grundelemente der Esoterik*, GA 93a, 1905, a 28. előadás ábrája, vö. GA 323, 1921. jan. 6, a 25.920 éves platóni Nagy Évről (évszám nélkül Platón: *Timaios*, XI. 39D, és fele értéket megadva Tacitus: *Beszélgetés a szónokokról*, 16), mely megegyezik az ember egy napi ki- és belégzésének számával, ld. még Várkonyi N.: *Az idő szívverése*, *Galaktika* 50. (1983), az 1 perc alatti légzés (18) és szívverés (72) alapszámait az ősi naptári rendszerekben.

⁵⁸ Ld. Majorossy 2001, p. 9, Carl Selmerre hivatkozva. Vö. a 9. századi, frankföldi ír krónikás, Dicuil tanúsága szerint az „ultima Thule”-n letelepedett ír remeték a vikingek miatt menekültek el (*Liber De Mensura Orbis Terrae*, A. Walckenaer, Paris, 1807, pp.29-30, a Tierney-féle fordításban, VII. 14, 15.), s ez valószínűleg a Feröer-szigetekre vonatkozik, melyet 700 körül foglaltak el a norvég vikingek (ld. Feröer = *Faer-Eyjaer*, Juhok Szigete). Dicuil azt is közli (VII. 11.), hogy az ír remeték február elsejétől augusztus elsejéig tartózkodtak az északi szigeteken, Szt. Brigid napjától Szt. Péter vasaszakadásiáig, melyek egyébként egybeestek a kelta Imbolc és Lugnasad ünnepekkel. Az is érdekes, hogy a korai ír szerzetesek nem Rómába vagy a Szentföldre zarándokoltak, hanem lényegében a jövő felé fordultak, amikor az északi szigetek magányát keresték, s végül megtalálták Amerikát.

3. ábra. Szt. Brendan és társai a bálna hátán: a jelenlegi precессиós Halak-korszak szimbóluma (c. 1550, H. Biedermann: St. Brandanus – der Irische Odysseus, 1980)

4. ábra. A világ- és kultúrkorszakok és a János Jelenések Könyve hét gyülekezetének összefüggései; a nyugati páholyok úgy tűnik előre akarják hozni az Amerikai-korszakot, ami a „Mindenki Háborújának” előrehozásával is fenyeget (az ang. Race itt nem „fajelméleti”, hanem a korszakok és vezető népek szellemi lényére vonatkozó fogalom)

Szt. Brendan és társai ezután nyugat felé rátalálnak a **Madarak Paradicsomára**, szigetére, ami sorrendben a **Vízöntő** jegyének felel meg, mely elsőre nem tűnik analógnak a jelenet tartalmával, és az évkörben a Húsvét idejéhez sem illeszkedik, de a Madarak Szigetén van egy altató hatású forrás, ami emlékeztet a Vízöntőre. A madarak Brendan kérésére elmondják, hogy a teremtés kezdetén résztvettek Lucifer bukásában, és egyfajta „köztes” angyalok, akik Húsvét és Pünkösd között madáralakot öltenek. Ezután közlik, hogy Brendanéknak hét éven át kell utazniuk, míg alkalmassá válnak, hogy elérjék az „Ígéret Földjét”.

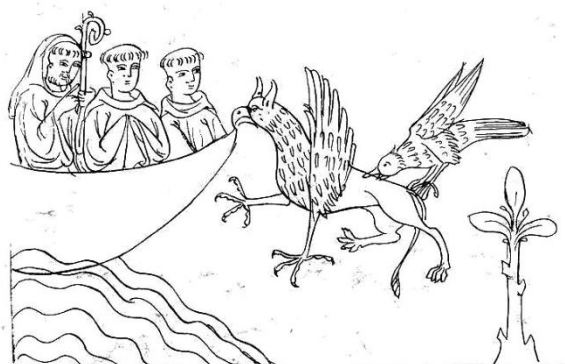
A következő szigeten, **Szt. Ailbe** (Alba, Alva) szerzeteseinél kétféle víz szerepel, ami jobban felidézi a Vízöntő két kantáját, és itt ünneplik a Karácsonytól Vízkeresztig terjedő időszakot, ami megfelel a **Bak** jegyének december 21. és január 21. között. Sőt ez a rész párban áll a **Nyilassal**, amire szemléletesen utal, hogy Szt. Ailbe templomában egy „tüzes nyíl” gyújtja meg a lámpásokat, és ezzel utalás történik a szellemi és fizikai világ kapcsolatára. Ezen a szigeten a szerzetesek nem öregszenek, némasági fogadalmat tettek, csak a miséken énekelnek. Innen továbbhajózva az utazók körül kezd megfagyni a tenger (1893, 13, 14. fej.), ami vonatkozhat a sarkkör elérésére, bár a paleoklimatológusok szerint Szt. Brendan idején még enyhébb klíma uralkodott errefelé. Azután képletesen „visszafordulnak” az ünnepekre, a korábban érintett első három szigetre (1893, 15. fej.), így ezek nem számítandók az újabb szigetek sorába.

A **Nagy Halak** küzdelme a **Skorpió** jegyére esik (1893, 16. fej., saját fordítás VI. fej.), ami a jegy „felbomlasztó”, harcos, márszi erőire utal, s a nyugatról jövő hal elpusztítja a másikat, majd ennek húsból tartják fenn magukat az utazók a következő szigeten, ahol a viharos időjárás miatt három hónapig vesztegelnek. Itt hangzik el, mintegy „jótanácsként”, hogy Szt. Brendan csak növényi táplálékot vesz magához, de más fejezetekben a szerzetesei is általában „vegetáriánusok”, és gyakran böjtölnek, kivéve Húsvétkor.

Észak felé haladva az utazók elérkeznek a **Háromféle Remeték Szigetére**, akik fiúk, ifjak és öregek, zsoltárokat énekelnek, és bizonyos „egyensúlyt” tartanak, egyenlő távolságban egymástól. Ebben felsejlik a **Mérleg** harmonikus, kiegyensúlyozó jegye, s abban is, hogy az utazók nagy fürt piros **szőlőket** kapnak a remetéktől: a Mérleg a szüreti időszak jegye, szept. 21-okt. 21. között. A **szőlő** megjelenik a következő fejezetben is, először egy madár hozza a csőrében, majd egy további szigeten is találunk belőle bőséggel, a **Szűz** jegyében, ami az augusztus 21, szeptember 21. közötti időszaknak felel meg, tehát szintén összefüggésbe hozható a szürettel, és természetesen az Eucharisziával is.

Ezt követően egy **griffmadár**, egy tűz-levegő elemű, sas-oroszlán keveréklény jelenik meg az utazók közelében, akik megijednek tőle, de egy másik nagy madár megtámadja és legyőzi. Ez a jelenet összefügg a későbbi fejezetek „tüzes” minőségeivel (kovácsok, vulkán, pokol), de a tengeren játszódik le, nem szigeten, így nincs zodiákus-megfelelője, ahogy az ezt követő fejezeteknek, jeleneteknek sem (1893, 19, 20, 21, 22, saját fordítás VIII. fej.). Viszont a VIII./20 fejezetben, a Halak-nagykereszt őszi napéjegyenlőségi sarkpontjánál ismét visszatérnek az ünnepekre, Nagyhéttől Nagyböjtig, „hosszú időn át”, ami azt jelenti, hogy itt zajlik le az utazás következő 5-6 esztendeje. A VIII./22. fejezetben feltűnik a Halak-nagykereszt napéjegyenlőségi „tengelyének” konkrét ábrázolása is, a tavasz- és őszpont között: az égitest és a tenger mélyére lenyúló **kristályoszlop** teljesen a helyén van, egy világtengelynek értelmezhető. Tim Severin „jég-hegynek” vélte, ami logikus, de mégsem illik a szövegre, mert Szt. Brendanék találunk itt egy **kelyhet** és egy **tálkát**, melyek a szentáldozás kellékei, és az egymással szemben lévő „vizes” Halak és a „földies” Szűz jegyére utalnak. A VIII./21. fejezetben felbukkan az áttetszően tiszta tenger érzékletes képe, mely akár a közép-amerikai, Karibi-térség elérésére is vonatkozhat, ahol szintén vannak vulkánok, melyek egyikével a következő részben találkozunk, bár a szöveg szerint *észak* felé. A földrajz azonban itt is „járulékos”, s az égtájak és ugyanígy az eltelt napok, hónapok meghatározásába úgy tűnik valóban becsúsztatott némi jószándékú „turpisság”, hogy az utókor ne jusson el *idő előtt* az amerikai földrészre: „Uram, Jézus Krisztus, ments meg minket

ettől a szigettől” – imádkozik Szt. Brendan a Kovácsok Szigeténél, a „pokol határán”, Amerika „kapujában”.

5. ábra. Szt. Brendanék és a griff, Krumauer-kódex, 14. sz.

III.—„Ígéret Földje” és „Pokol”: Amerika-víziók és a jövő

Az ír klerikusok, látnokok, köztük Szt. Brendan, megsejthették a mély igazságot, hogy az új, Halak-korszakban szerepe lesz az ismeretlen nyugati földrésznek, Amerikának, mely „Ígéret Földjeként” jelenik meg a *Navigatio*-ban, „rímelve” az ír mitológia csodás szigeteire (*Tír Tairngiré*). Mindeddig azonban nem figyeltek fel a modern kutatók – meglehet olykor szándékosan – Szt. Brendan utazásának „Amerika-vízióira”, noha ez a legizgalmasabb része, veleje, kulcsa az útleírásnak: a külső események mellett igazi, érzékfeletti imaginációkat kapunk az amerikai földrész és leendő civilizációjának impulzív „lényéről”, ellentmondásosságáról, a „**kovácsok, vulkán, Júdás**” jelenetei (IX-X/23-25. fej.) nem pusztán „toposzok”, mesei-bibliai „közhelyek” („kígyó a paradicsomban”), hanem kétségtelenül előrevetítik az ipar, az ösztönök és az istentagadás, a szellem elleni árulás kísértéseit, hiszen kovácsok, kovácsműhelyek ilyen mértékű „koncentrációja” sehol sem fordult elő az észak-atlanti térségben a 6. században, de a vikingek érkezése után sem. Tim Severin egy izlandi tengeralatti vulkánkitörés ábrázolásának vélte a Kovácsok Szigetét⁵⁹, ami szintén logikusnak látszik, hiszen a *Navigatio* északra helyezi a szigetet, ám így nem lenne értelme, hogy egymás után két „vulkán” is szerepel, egyiknél a vad kovácsokkal, másíknál a démonokkal, és amúgy sem pusztán természeti jelenségekre akartak utalni a műben. Az európai konkviztádorok, telepések egyre nagyobb teret engedtek ezeknek az anyagi kísértéseknek Kolumbusz után, különösen a 19. századtól, mikor a birodalmi eszme behatolt Amerika vezető köreibbe, az ún. Kerekasztal-csoportok révén, majd bevonták Amerikát a két európai háborúba és az ezeket követő „területrendezésekbe”⁶⁰, és kialakult az egyre irreálisabb feltételeket diktáló „nemzetközi közösség”. Júdás sem egy „fizikai” sziklán ül, amikor épp Úrnapján (Corpus Christi) megpillantják Brendanék, s ez az ünnep május végére, június elejére esik, az Ikrek havára, ami Júdás „ellentétpárja”, a „jobbik én”, Remete Szt. Pál szigetének jegye, az „ikerbarlangokkal”. Júdás egyfajta „doppelgengernek” is tekinthető, az emberi *kettős* (ang. double) szimbólumának, az ego tudatalatti, érzékalatti „árnyékának”, mely életünk során szorosabban összefonódik a testi-állati természetünkkel, és nem „bátorítás-

⁵⁹ i.m. p. 183. Vö. „Az amerikai szalamander legendája”-ban is megjelenik a „földmélyi tűz” kísértésének motívuma, in *The Riddle of America*, 2012 (az amerikai antropozófusoknak ez a kötete nem tárgyalja Szt. Brendan utazását, csupán „keltákat” említ azon korai népek között, akiknek egyes képviselői eljutottak Amerikába, i.m. p. 36).

⁶⁰ Ld. Carroll Quigley: *The Anglo-American Establishment*, 1981, és Benjamin H. Freedman beszéde, 1961, Washington (Youtube, magyar felirattal is).

ra”, hanem megváltásra szorul⁶¹. És itt van a „nagy parancsolat”: Brendan közbenjárására Krisztus megmenti Júdást egy éjszakára, ami a keresztényi könyörületesség erényére hív fel.

6. ábra. Démon-ábrázolás a *Navigatioból*, Krumauer-kódex, 14. sz.

Nehéznek tűnhet átemelni a mába a középkori misztikát, de ha a *Navigatio* valóban ihletett, kinyilatkoztatott mű, márpedig az, akkor „üzenetértéke” lehet annak, hogy szerepel benne **Remete Szt. Pál** († 343 k.), a jóval későbbi magyar „pálos” rend (Ordo Sancti Pauli Primi Eremitae) névadója, védőszentje, akinek alakjában szinte egyesülni látszik a brendani és a magyar pálos misszió. A pálos rendalapító, az esztergomi Özséb atya (†1270) legendájának egyik fontos eleme így hangzik: „Egy alkalommal csodálatos látomásban részesült, amely döntő volt további életútjára. Egy éjjel, ima közben az erdő mélyén sok apró lángot pillantott meg. A lángocskák egymás felé tartottak, s végül tüzes fénynyalábbá olvadtak össze. Úgy érezte, hogy ez a különös tünemény égi jel, figyelmeztetés, hogy egyesítse a szétszórta élő remeteket”⁶². A földrajzi és időbeli távolságtól függetlenül, ez a szellemi fény lényegében egy csepp ugyanaból a fényből, mely Szt. Brendan látomása szerint is beragyogja az „Ígéret Földjét”, a „reménybeli” Amerikát. Mondhatja valaki, hogy „ennyi erővel” minden Remete Szt. Párról szóló ősi irat „nekünk is szól”, azonban ezek jobbára életrajzok, melyek kevésbé foghatók a Szt. Brendan utazásának jövőbe mutató képeihez. Sőt, bár „pogány” képzettársításnak tűnik, de a brendani és özsébi szellemi fénytől nem áll távol az Árpád-ház ősanijának híres álmában a „torrens persplendissimus” sem, a „ragyogó patak, mely sugarakat bocsát ki a világ más részei felé”, s nem csak a Kárpát-medencére, hanem a magyarságnak, a magyar népszellemnek az egész világon játszott leendő szerepére is utalhat (Thuróczy, Ransanus, a korábbi krónikásainknál hívebben tolmácsolt, de azóta elveszett őskrónika alapján). Ezekben a szellemi „fényjelenségekben” egyaránt felismerhető az éteri-asztrális világ, a fizikai világ hozzánk legközelebbi szellemi alapja, mely akkor tárulhat fel az ember előtt, amikor a tudat mintegy kiemelkedik a testből, ami előfordulhat szellemi gyakorlatok végzésekor, ill. spontán, álomban, látomásokban, vagy halálközeli élménynél is⁶³. De a „magyar száltól” és a remeteségtől akár eltekintve, ma sem kevésbé aktuális az önmérséklet, az egyensúlykeresés erénye, akár egyéni, közösségi vagy szélesebb társadalmi, sőt nemzetközi szinten. A *Navigatio* remetéi a mai kor számára is felmutatják a földi lét, birtoklás átmeneti jellegét, a kizárólagos hatalomra törekvés hosszútávú hiábavalóságát, s egyúttal az ember belső, „jobbik” énjének újjászületéséhez akarnak vezetni, melynek újra a törekvéseink középpontját kell képeznie, ha a Földet valóban a „Szeretet Csillagává” akarjuk tenni, ellenállva az alsóbb erők szétforgácsoló, szembefordító tendenciáinak. Ebben a nemes misszióban lehetünk társak, mi, magyarok és írek, Szt. Brendan és Boldog Özséb „utó-

⁶¹ Ld. a kettősről, R. Steiner, GA 178; vö. 1Kor. 15,40-50, Efez. 6,12. Vö. az asztrológiában Észak-Amerika az Ikreknek felel meg, Írország a Bika-jegynek (Baktay: *A csillagfejtés könyve*, p.225, Brandler-Pracht nyomán).

⁶² Szentek élete, I., szerk. Diós I., Boldog Özséb (Eusebius) emléknapi nov. 13.

⁶³ Ld. még a test körüli, fizikai szemmel nem látható burok, az aura leírása R. Steinernél, GA 88, 163, 183, ill. az érzékalatti és érzékeletti világ közötti megkülönböztetéséről, GA 9, 10.

dai”, nyugat, közép és kelet mindazon fiai és lányai, akik befogadják ezt a világosságot, mely beragyoghatja a jövőnket.

Mindezek fényében, a Szt. Brendan utazása egy nagyon komoly figyelmeztetésnek vehető a 6. század utáni jövővel, az emberiség feladataival kapcsolatban, melyek az azóta egyoldalúvá vált materializmus mérséklésében, a „mostohán” kezelt lelki-szellemi valóság újrafelfedezésében állnak. A történetben az „*Ígéret Földjét*” vaksötét felhő burkolja be, ami szintén utalhat az idevezető próbatételekre, de egy „negatív teológiára” is, Tarzus-i Szt. Pál tanítványa, Dionysios Areopagites és iskolájának műveire, melyeket ugyancsak egy ír szerzetes, Scotus Eriugena fordított görög-ről latinra a 9. században⁶⁴, s hatással lehetett a *Navigatio* megörökítőjére (bár ismerhette a görög eredetét is) – majd a sötétségen átjutva felragyog az új földrész „örök világossága”, mely magától Krisztustól ered. Ezen felül az őszi évszak említése a „ragyogó ifjú” alakjával utal Szt. Mihályra (szept. 29), a Nap arkangyalára, és korszakára, melyben jelenleg, kb. 1879 óta élünk, és mintegy 350 éven át fog tartani, ezért sürgetően fontos lenne jobban megismernünk Michaelt, az ő valódi „kozopolitizmusát”, az ember kozmoszhoz tartozását, szellemi értelemben⁶⁵. A Michael-korszakvezetés zenitje 2058 körül lesz ($\pm$ 30-50 év)⁶⁶, amikor vagy az történik, hogy az emberiség valamilyen formában „fellázad” a szabadságjogok, emberi jogok védelmében, a túlzó, antiszociális, „féloldalas” materializmus ellen, melyet képtelenek meghaladni akár „jobbról”, akár „balról”, legfeljebb különféle álruhákba öltöztetik – vagy újabb, kreált háborús és egyéb katasztrófák, válsághelyzetek fedik el ezt a kivételes alkalmat is, miként az 1930-40-es években történt a Krisztus-lény *éteri* újramegjelenésének kezdetén⁶⁷, amikor a nyugat által kiprovokált diktatúrák, koholt háborúk és „békék”, „szocialista kísérletek” elsötétítették az emberiség magasabb tudatát. Ezidáig azonban egy modern „falanszter” kialakításával (úniókból „világúnió”, „világkormány”⁶⁸) lényegében csak „felfelé transzformálják” a régi, hatalmi önzések politikáját, a demokrácia köntösében, a „hasznos ördögök” segítségével⁶⁹, de nem a demokrácia érdekében, ami alapvetően egy központi, helyi vagy globális hatalomtól való függetlenséget, igazi polgári-nemzeti önállóságot és együttműködést, a

⁶⁴ Ld. Dionysios Areopagites: *Az isteni nevekről, A mennyei hierarchiákról*, és Scotus Erigenáról R. Steiner GA 18, 204, és Szt. Johannával kapcsolatban GA 126.

⁶⁵ Ld. a hét arkangyal korszakvezetésének ősi hagyományáról Johannes Trithemius, bencés apát munkája, *De septem secundeis*, 1515, A Hét másodlagos okról, ford. Z.T.Cs., 2015, ill. Ján. Jel. 12-13, a Sátán letaszításáról, és R. Steiner Michaelről, GA 26, 36, 194, 223, 224, 229, *Wahrspruchworte*, GA 40, Michael Schwert, a meteorvas „esszenciája”. Ld. Dionysios Areopagites: *A mennyei hierarchiákról*, IX. 2,4, és Dán. 10,21., 12,1, Michael a zsidóság népszelleme, vö. a babiloni fogság és a modern kori üldöztetések végétől 116 ill. 113 év telt el a Michael-zenitiekig (i.e. 538, zenit: 442 k., ill. 1945, zenit: 2058 k.), ami a népi „karma” és az arkangyali korszakvezetések összefüggéseinek valóságára utal, a megpróbáltatás-felemelkedés egy bizonyos ritmusára.

⁶⁶ Trithemius is felhívja a figyelmet a zenit-időszakokra: egy-egy arkangyal „az uralmának nem a legelején nyilatkoztatja meg tulajdonságait vagy szokásait, hanem amikor elérkezik kormányzásának középső szakaszába.”

⁶⁷ R. Steiner: *Das Ereignis der Christus-Erscheinung in der ätherischen Welt* (Krisztus újramegjelenése az éteri világban), 1910, GA 118.

⁶⁸ Ld. Churchill beszéde, United Europe Meeting, Royal Albert Hall, London, 1947. máj. 14.: „Mi természetesen nem kívánjuk, hogy az Egyesült Európa gondoskodjon a nemzetközi viszonyok valamennyi problémájának végső és teljes megoldásáról. Egy tekintélyes, mindenható világrend megteremtése a végső cél, amely felé törekednünk kell. Bizonyos hatékony világkormány felállása és gyors cselekvésbe lendülése nélkül a béke és az emberi fejlődés kilátásai sötétek és kétségesek. De ne értsük félre a fő kérdést. Az Egyesült Európa nélkül nincs biztosítva a világkormány jövője. Ez egy sürgős és elengedhetetlen lépés ezen ideál megvalósítása felé.” (in *His Complete Speeches*, 1897-1963, Vol. 7. 1943-1949, ed. R.R. James, Chelsea House Publishers, 1974., ld. Z.T.Cs.: Európa elrablása, *Országépítő*, 2004/1). A „sürgős lépés” valójában a látszatok és a valóság megkülönböztetése.

⁶⁹ W.T. Stead: *The United States of Europe*, 1899, pp. 45-46: „...két elem szükséges ahhoz, hogy Európa föderációját ugyanazon az úton érjük el, mint amelyen más föderációkat egy hasonló léptékben létrehoztak: Az első és legszükségesebb bizonyos rendkívüli erő létezése, amely eléggé erőteljes ahhoz, hogy szükségessé tegye azok egyesülését, akiknek a létét ez az erő fenyegeti. Más szavakkal: egy mennyei királyság megalapításához szükség-szerű, hogy legyen egy hatékonyan működő ördögöd.... A másik elem, ami hiányzik, egy központi hatalom, ami eléggé erős ahhoz, hogy szövetségbe kényszerítse az ellenszegülő államokat.” (Z.T.Cs.: Európa elrablása, *Országépítő*, 2004/1, p. 46, vö. Szintetikus Európa, és R. Steiner Naplójegyzete, 1917, *Országépítő*, 2003/2)

szociális egyensúly „művészetét” kellene jelentse – ez lenne a brendani „Ígéret Földje”, ezt kellett volna és kell még megvalósítania Amerikának és a világnak, az emberiség, a Föld eredeti rendeltetése szerint, az élő Krisztus-lény misztériumának megfelelően, Akinek megértése, befogadása, a Szeretet „nagy parancsolata” (Ján. 13,34.) az igazi egységhez vezethet minden népet.

7. A ragyogó ifjú alakja az utolsó fejezetben Michael arkangyalra utal, Krumauer-kódex, 14. sz.

Függelék I.

Rudolf Steiner Írországról, Amerika korai felfedezéséről és impulzusairól

„A szellemi élet számára jól védett hely, kivételesen jól védett hely volt *Írország*, az ír sziget az első keresztény századok során, védve minden elképzelhető illúzióval szemben. Igazán védve volt minden elképzelhető illúziótól, jobban, mint a föld bármely más része. Ezért van az is, hogy a kereszténység oly sok terjesztője a korai keresztény századokban Írországra született. A kereszténységnek ezek a terjesztői azonban egy naiv emberiséggel dolgoztak, mert az európai emberiség, akik között tevékenykedtek, ezekben az időkben naiv volt. Ők figyelembe vették ennek az emberiségnek a naivitását, de a maguk módján ismerték és megértették az emberiség nagy impulzusait. Az ír beavatottak különösen a 4-5. században voltak tevékenyek Közép-Európában [ettől kezdve, a népvándorlás kora után.—Z.T.Cs.]. Itt kezdték a munkájukat, és tevékenységük abban állott, hogy előkészítsék azt, aminek a jövőben kell történnie. Bizonyos mértékig egy beavatási megismerés befolyása alatt voltak, ami később a 15. században – 1413-ban, mint tudják* –, az Atlantisz utáni Ötödik korszakban nyilvánult meg. Ezek az ír beavatottak ennek hatása alatt álltak. Tudták, hogy elő kell készíteniük egy teljesen új kort, s hogy a naiv emberiséget meg kell védeni ezen új periódus számára. Mit tettek abban az időben, hogy megvédjék ezt a naiv emberiséget, hogy sövényt építsenek köré, mintegy távol tartva bizonyos káros befolyásokat? Mit tettek?

A fejlődést először is jól irányított és becsületes csoportok vezették, oly módon, hogy fokozatosan *minden óceáni utat leállítottak*, azokat az utakat, melyeket a régi korokban az északi szigetekről *Amerikába* tettek meg. Úgy rendezték, hogy noha a régi időkben a hajók átkeltek Írországból Amerikába bizonyos okokból (még fogok erről beszélni más alkalommal), Amerikának ezt a megismerését teljesen elfelejtse az európai népesség, úgyhogy az Amerikával való kapcsolat fokozatosan eltűnt. A 15. században az európai emberiség semmit sem tudott Amerikáról. A fejlődést főként Rómából irányították, úgy, hogy bizonyos okokból az Amerikával való kapcsolat fokozatosan elveszett, mert az európai emberiséget megóvták az amerikai befolyásoktól. Az európai emberiség védelmének ebben a folyamatában épp ezek az *írországi szerzetesek* voltak különösen érdekeltek, akik, mint ír beavatottak, a kereszténységet terjesztették az európai kontinensen.

A régi időkben egészen meghatározott befolyások indultak ki *Amerikából*; azonban abban a korban, amikor az Atlantisz utáni Ötödik korszak kezdődött, a dolgokat úgy rendezték, hogy az európai emberiséget nem befolyásolta Amerika, semmit sem tudtak róla, abban a hitben éltek, hogy Amerika nem létezik. Csupán az Atlantisz utáni Ötödik korszak közepe után kezdődött, hogy Amerikát újra felfedezték, ahogy azt ismerjük a történelemből. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy amit önök az iskolában tanultak a történelemről, számos esetben csak „fable convenue”, szokásos mese. Az is egy ilyen megszokott mese, hogy Amerikát először 1492-ben fedezték fel. Csupán újra felfedezték. Pusztán az történt, hogy egy időre a kapcsolatokat ügyesen eltűntették. Fontos azonban tudni, hogy mi volt a helyzet, a valódi történelem. Az igazi történet az, hogy *Európát egy időre megóvták*, gondosan megvédték bizonyos befolyásoktól, melyeknek nem akarták kitenni.” (Rudolf Steiner, GA 178, 1917. nov. 18., részlet, ford.: Z.T.Cs.)—* *Ford. megj.*: Ld. az általam javasolt *zenit* bevezetése a precessziós korszakok értelmezésében („klimináció”, Mikes International, 2012/3,4.), melyek középtájon mutatják fő jellegzetességeiket ± 100-200 év alatt, ami kb. megfelel a Steiner által megadott 1413-nak: a Halak-korszak zenitje 1300 körül volt.

„Korunkban az igazságok közlése, vagy mondhatnám triviálisan, az igazságokról szóló előadás a legfontosabb. Aztán az embereknek szabadságban kell megtalálniuk az életük, tetteik, gondolataik irányát. Az embernek nem szabadna továbbmennie egy előadásnál, az igazságok közlésénél; a többit a szabad megítélésre kellene bízni, a dolgokat úgy venni, ahogy következnek, ahogy valaki a megoldásokat keresi a fizikai sík impulzusaiból fakadóan. Ez vonatkozik

azokra a dolgokra is, amelyeket egy bizonyos fokig csak a szellemi világból lehet irányítani és vezetni.

Ezt jobban meg fogjuk érteni, ha egyedi példákat tekintünk. Az Atlantisz utáni negyedik periódusban még úgy volt, hogy más dolgokat vettek tekintetbe, mint a pusztá szó, a pusztá közlés. Mi volt ez, amit figyelembe vettek? Vegyünk egy meghatározott példát: Írország szigeté, ahogy ma nevezzük, melynek sajátos jellemzői voltak. Ez a sziget bizonyos módokon különbözik a föld többi részétől. A föld minden egyes térsége különbözik a másiktól bizonyos jellemzőkben; ebben nincs semmi különös. Ma csupán a viszonylag erős különbséget emelem ki Írország és a föld más régiói között. A föld fejlődésében, ahogy láthattuk a *Szellemtudomány körvonalai* című könyvemben (*Die Geheimwissenschaft im Umriß*, 1910, GA 13), visszamehetünk az időben, és különböző hatások, különböző körülmények megerősítik azokat a tényeket, melyeket a szellemi világból szerezhetünk. Önök ismerik a *Szellemtudomány körvonalai*-ból, hogy milyen dolgok léteztek a lemúriai időkben, mi alakult ki a lemúriai idők óta, hogyan változtak a különböző dolgok. Tegnap felhívtam a figyelmüket a tényre, hogy az egész földet lényegében egy organizmusként kell tekinteni, melyen belül különböző erők áramlanak a különböző területek lakói felé. Ennek a kiáramlásnak meghatározott hatása van a „kettősre”, amelyre felhívtam a figyelmüket tegnap. A régi időkben azok az emberi lények, akik közeli viszonyban voltak Írországgal, tündérmesékben és legendákban fejezték ki Írország meghatározott jellegzetességeit. Szeretnék rámutatni, hogy ismert volt egy ezoterikus legenda, amely kifejezte Írország lényegét a föld organizmusával kapcsolatban. Mint ez a legenda mondja, az emberiség egykor kiűzetett a paradicsomból, mert a paradicsomban Lucifer félrevezette az emberiséget, mely azután szétszóródott a világ többi részén. A világ többi része azonban már megvolt abban az időben, amikor az emberiség kiűzetett a paradicsomból. Ezért az embernek különbséget kell tennie – így szól ez a tündérmese, ez a legendás történet – a paradicsom s benne Lucifer, valamint a föld többi része között, ahová az emberiség kiűzetett. Azonban más volt a helyzet Írországgal; ez nem tartozik ugyanebben az értelemben a föld többi részéhez, mert mielőtt Lucifer megvetette a lábát a paradicsomban, a paradicsom képmása már létrejött a földön, és ebből a képmásból lett Írország.

Önöknek helyesen kell értenie, hogy ez mit jelent: azt, hogy Írország a földnek az a darabja, ahol Lucifernek nincs hatalma, amelynek nincs kapcsolata Luciferrel. Az a darabja a földnek, amely úgy vált el a paradicsomtól, hogy a paradicsom földi képmása kiemelkedhetett anélkül, hogy Lucifer belépett volna ide. Írországot tehát úgy tekinthetjük e legenda szerint, mint a paradicsom azon részét, ahová Lucifer nem léphetett be. Egyedül tehát Írország vált ki úgy a paradicsomból, hogy Lucifer nem léphetett be ide.

Ez az ezoterikus legenda, melyet nagyon röviden ismertettem, csodálatosan szép. Sok-sok ember számára ez a legenda magyarázta meg Írország egyedülálló feladatát századokon át. Első misztérium-drámámban leírtam (*Die Pforte der Einweihung*), önök többször megtalálhatják, hogy hogyan hajtották végre Európa keresztény térítését az ír szerzetesek. Amikor Szt. Patrik (*Patricius, Patrick*, 389-460, Írország apostola és védőszentje) bevezette a kereszténységet Írországon, az volt a helyzet, hogy a kereszténységet a legmagasabb odaadással adták át. Új jelentést ad a legendának, melyről az imént beszéltem, hogy Írországot – melyet a görögök Ierené-nek, a rómaiak Iverniá-nak neveztek – a Szentek Szigetének nevezték azokban az időkben, amikor az európai kereszténység erőinek legjobb impulzusai közvetlenül Írországból eredtek, az ír néptől, amelyet szeretetteljesen avattak a kereszténységbe. Így nevezték, a nagy odaadás miatt, ami a keresztény kolostoraikon belül uralkodott. Ez azzal a ténnyel van kapcsolatban, hogy ezek a területiális erők, melyekről beszéltem, felemelkedve a földből és távol kerülve az emberi kettőstől, a legjobbak az ír szigeten.

Önök azt mondhatják, hogy ebben az esetben a legjobb embereknek kell élniük Írországon. Igen, ez így van, de nem a világban. Minden régióba más emberek vándorolnak, és le-származottaik vannak, stb. Ezért nem úgy van, hogy az ember pusztán annak a földdarabnak a terméke, melyen áll. Nagyon helyes az, hogy a földből felszálló erők szembenállnak az ottani emberek karakterével. Nem szabad összekeverni azt, ami az emberi lényen belül reálisan kiala-

kul, azzal, ami a föld organizmusának jellegzetessége egy meghatározott területen. Ez esetben az ember ismét megnyílna az illúziók világának.

Amire azonban utaltam, hogy Írország egy különleges föld, ma is elmondhatjuk. Ebből származhatna egy tényező, számos más tényezővel együtt, ami ma egy gyümölcsöző módon vezethet a társadalmi és politikai eszmékhez. Ezeket a tényezőket számításba kell venni. Amit Írországról mondtam, egy ilyen tényező, és számolni kell ilyen tényezőkkel. Mindent össze kell gyűjteni, létrehozni az ember földi feltételeinek alakulásával foglalkozó tudományt. Míg ez létre nem jön, addig nem lehet igazán gyógyítani a társadalmi viszonyokat. Amit a szellemi világból eredően közölni lehet, annak bele kell áramlania azokba a törvényszerűségekre, melyekkel az emberek találkoznak. Ezért beszéltem a nyilvános előadásaimban arról, hogy fontos mindenki számára, aki közügyekkel foglalkozik – államférfiak és így tovább –, tájékozódni ezekkel a dolgokkal kapcsolatban (*Anthroposophie und Sozialwissenschaft*, 1917, nov. 14, GA 73). Egyedül ez által a közalkalmazottak a valóság mesterei lehetnének. Nem tesznek így, legalábbis mostanáig nem tettek így, noha ez szükséges lenne.

Az Atlantisz utáni ötödik periódusnak megfelelően a hangsúly ma a beszédre tevődik át, a kommunikációra, mivel amit korábban mondtak, az tetté válhat, úgy kell megoldásokat találni, ahogy ezeket meghatározzák a fizikai sík impulzusai. Ez másként volt a régebbi időkben; akkor másképp lehetett cselekedni.

Egy meghatározott pillanatban, az Atlantisz utáni harmadik periódusban egy bizonyos testvériség úgy rendelkezett, hogy nagy számú telepest küldtek Kisázsia felé az ír szigetre. Abban az időben telepések jelentek meg itt, ugyanebből a kisázsiai régióból, ahonnan később Thalész is származott (*milétoszi Thálész*, Kr. e. 624/640 – 545 körül, görög filozófus [ld. az írek ötödik honfoglalása, Mile fiai, Kr. e. 13. században.—Z.T.Cs.]). Önök olvashatnak Thalész filozófiájáról a *Filozófia rejtélyei* című munkámban (*Die Rätsel der Philosophie, in ihrer Geschichte als Umriß dargestellt*, 1914, GA 18). Thalész ugyanebből a térségből jött, csak később, az Atlantisz utáni negyedik periódusban. Korábban azonban, ugyanebből a környezetből, abból az egész szellemi szubsztanciából, melyből később a filozófus Thalész származott, a beavatottak telepeket küldtek Írországra. Hogy miért? Azért, mert közeli kapcsolatban voltak a földnek azokkal a jellegzetességeivel, melyek Írországra voltak jellemzőek. Ismerték azt az ezoterikus legendát, amelyről beszéltem önöknek. Tudták, hogy az ír sziget talaján keresztül a földből felszálló erők úgy dolgoznak az emberi lényen, hogy az embert kevésbé befolyásolja az intellektualizmus, az egoizmus, a képesség a túlzott határozottságra. A beavatottak, akik telepéseket küldtek ide, nagyon jól tudták ezt, és olyan embereket választottak, akik – meghatározott karmikus előfeltételeik révén – alkalmasak voltak épp ezeknek az írországi hatásoknak a felvételére. Ma is élnek még Írországra annak a régi népességnek a leszármazottai, akik abban az időben Kisázsia felé érkeztek, és akik oly módon fejlődtek, hogy nem az intellektualitás, nem az egoizmus, nem a túlzott határozottság képessége alakult ki náluk, hanem ehelyett az érzés, érzület (ném. *Gemüt*) különleges minőségei.

Ezen az úton jóelőre előkészítették, ami Írországra végbement, a kereszténység nagyszemű fejlődését, a kereszténység békés elterjedését, amelyből kibontakozott Európa keresztény élete. Ezt jóelőre előkészítették. A későbbi Thalész honfitársai embereket küldtek ide, akik alkalmasak voltak arra, hogy szerzetessé váljanak, és akik úgy dolgozhattak itt, ahogy jeleztem. Ilyen dolgokat gyakran megtettek az ősi időkben, s amikor önök gyarmatosításokról olvasnak a külsődleges történelemben, a mai, kevésbé értelmes történészek leírásában (akiknek mindazonáltal sok intelligenciája van – intelligencia, amit ma az utcán is meg lehet találni), önöknek mindig úgy kell tekinteni, hogy az ilyen régi gyarmatosítások egy mélyen fekvő bölcsességen alapulnak, amit mindig úgy irányítottak és vezettek, hogy figyelemmel voltak arra, ami a jövőben történik majd, számításba véve a földfejlődés majdani jellegzetességeit.

Ez egy másik módja volt annak, ahogyan a szellemi bölcsességet a világba hozták. Ma azonban nem kell már így tennie annak, aki a helyes utat keresi; egyszerűen rossz lenne előírni az embereknek valamit az akaratuk ellenére, hogy elosszák őket a földre; inkább oly módon kell cselekedni, hogy az embereknek el kell mondani az igazságot, úgy, hogy ők maguk eszerint választhassanak. (Uo., 1917. nov. 19, ford.: Z.T.Cs.)

„...amikor ...a modern emberi lélekre tekintünk, látjuk, ahogyan lent, az *érzékalatti* irányban, és fent, az *érzékfeletti* irányban, ez a lélek nagy és komoly veszélyeknek van kitéve, s hogyan marad ismeretlen az erők játéka. Mégis jó, hogy ezek ismeretlenek maradnak, mert csak így fejlődhet tovább az Atlantisz utáni Ötödik Korszak. *A fátyolnak azonban most fel kell emelkednie*, úgy, hogy tudatossá váljék, ami még tudattalan, mert elég idő telt el azóta, hogy felfedezték Amerikát. Másképp, ha a dolgok nem válnak lassanként tudatossá, ezek az erők felfokozódnak, és a tudattalanság idejének viszonylag kedvező feltételei végetérnek és az emberiség átkává válnak. Hiszen számos dolog van, ami jótékonynak bizonyult, és hordozza a szükségszerű tendenciát, hogy az emberiség átkává váljon.”

„Az ősi Atlantisz misztériumi kultúrájának másik része nem Kelet felé tette meg útját, hanem *Nyugat* felé, *Amerika* földjére, melyet később felfedeztek az európaiak. Itt a szabálytalan Atlantisz utáni kultúra ahrimánibb része élte ki magát. Míg a *luciferi* rész inkább *Ázsiában* élt, az ahrimáni rész *Amerikában* működött. Amerikában impulzusok keletkeztek, melyek azután nyugatról hatolhattak tovább. Épp úgy, ahogy a Keletről jövő impulzusok működhettek, úgy Nyugatról is elterjedhettek, hogy az ahrimáni támadás létrejöhessen az Atlantisz utáni Ötödik Korszakban.

Ettől kezdve *Nyugaton* a lejárt atlantiszi misztériumkultúra *ahrimánibb* oldala lépett érvénybe. Ez olyan misztériumoknak a megalapításához vezetett [emberáldozati kultuszok], melyek elkerülhetetlenül a legvisszatasztóbb hatást gyakorolják azokra, akik a modern idők érzékenyebb kultúrájában nőttek fel, és nem szeretik hallani az igazságot, hanem csupán azt, ami boldoggá teheti őket. Ezek az Atlantisz utáni misztériumok különösen *Mexikó* földjén alakultak ki. Misztériumokat alapítottak itt, de ezek elterjedtek Amerika nagy részében, melyet még nem fedeztek fel az európaiak. Ha az impulzusaik és működésük győzött volna, ezek a misztériumok elhajtották volna a lelkeket a földről. ...*A föld fokozatosan pusztasággá vált volna, csak halálerők lettek volna rajta, miközben a lelkek eltávoztak volna, hogy egy másik planétát találjanak, Lucifer és Ahrimán irányítása alatt...* Ily módon az ahrimáni impulzusok bevésoedtek a nyugati világ éteri természetébe... olyan sok erő megmaradt, hogy egy további támadás vált lehetségessé az Ötödik korszakban, lévén az volt a cél, hogy mechanizálják a földet, ami nem csupán azt eredményezi, hogy a kultúra tisztán gépi találmányok tömegével legyen elárasztva, hanem magukat az embereket is tisztán homunkuluszokká, én-nélküli lényekké tegyék.” (Rudolf Steiner, GA 171, 1916. szept. 24., részlet, ford.: Z.T.Cs.; vö. Írországról GA 104/4, 8, 9, 10. előa.)

„Azok, akik az Antikrisztus elfogadtatásával foglalkoznak Krisztus helyett, arra vállalkoznak, hogy kihasználják, ami a leganyagibb erőkön keresztül meghatározott módon működik, mégis szellemileg dolgozva ezekkel a materialisztikus erőkkel. Mindenekelőtt igyekeznek kihasználni az *elektromosságot*, és különösen a *földmágnességet*, hogy befolyást szerezzenek az egész föld felett. Már bemutattam önöknek, hogy abban, amit emberi kettősnek [*Doppelgänger*, ang. *double*, uitt nov. 16, 18, 19. előa.] neveztem, hogyan működnek a földi erők. Ebbe a misztériumba behatolnak majd. Ez egy *amerikai* misztérium lesz, hogy a földmagnetizmust a maga „kettősségében” használják, az északi és déli mágnességet, hogy irányító erőket küldjenek, melyek szellemileg működnek az egész földön. Nézzék meg a föld mágneses térképét és hasonlítsák össze azzal, amit mondok.

Figyeljék meg az irányt, ahogy a mágnesű kileng Keletre és Nyugatra, és ahol egyáltalán nem leng ki (jelenleg csak utalásokat tehetek). Egy bizonyos égi irányból a szellemi lények állandóan működnek. Az embernek csupán a földi létezés szolgálatára kell szorítani ezeket a szellemi lényeket, és mivel ezek szellemi lények, melyek a kozmoszból hatnak és képesek közvetíteni a földmagnetizmus misztériumát, valaki behatolhat a földmagnetizmus misztériumába, és előidé-

het egy nagyon jelentős csoport-egoisztikus impulzust a három dologgal, az *arannyal, egészség-gel és élethosszabbítással* kapcsolatban. Ez egyszerűen egy kétes bátorság ügye lesz ezekre a dolgokra vonatkozóan. Ezt biztosan megteszik bizonyos körökben!

Keleti irányból ez annak megerősítését jelenti, amit már elmagyaráztam: a beáramló és aktívan tevékenykedő lényekét, melyeket a kozmosz szembenálló oldalairól a földi létezés szolgálatába állítanak. Egy nagy küzdelem lesz a jövőben. Az emberi tudomány a kozmikus felé törekszik. Az emberi tudomány megkísérli, hogy a kozmikus felé haladjon, de ezt különböző módon teszi. A jó, gyógyító tudomány feladata lesz, hogy megtalálja bizonyos kozmikus erőket, amelyek a két kozmikus áramlat együttműködése révén képesek létrejönni a földön. Ez a két kozmikus áramlat a *Halaké* és a *Szűzé*. A legjelentősebb dolog lesz annak a misztériumnak a felfedezése, hogy az, ami a kozmoszból a Halak irányában működik mint Nap-erő, hogyan elegyedik az-
zal, ami a Szűz irányából működik. A jó az lesz, hogy valaki felfedezze, hogy a kozmosz két irányából hogyan lehet a reggeli és esti erőket az emberiség szolgálatába állítani: az egyik oldalon a Halak irányából, a másik oldalon pedig a Szűz irányából. Azok, akik mindent a pólusok kettőssége, dualizmusa révén akarnak elérni, a pozitív és negatív erők révén, nem foglalkoznak majd ezekkel az erőkkel. A szellemi misztériumok, melyek lehetővé teszik, hogy szellemiség áramoljon a kozmoszból – a magnetizmus kettős erői, a pozitív és negatív pólus segítségével –, az *Ikrek*ből származnak; ezek a délidei erők, a Nap delelésekor. Már az ókorban ismert volt, hogy ennek van valami köze a kozmoszhoz, és ma is tudják az exoterikus tudósok, hogy az Ikrek zodiákus-jegye mögött van elrejtve valamiképpen a pozitív és negatív mágnesség. Egy kísérletet tesznek majd, hogy megbénítsák, ami a kozmoszban a dualitás megnyilatkozása révén győzött, megbénítani ezt egy materialisztikus, egoisztikus módon azon erők révén, melyek az emberiség felé különösen az Ikrek-ből áramlanak, és ezt teljesen a kettős szolgálatába állítsák. Más testvériségeknél, melyek mindenekelőtt meg akarják kerülni a Golgotai Misztériumot, a lényeg az ember kettős természetének kihasználása. Az embernek ez a kettős természete, amely az emberrel együtt belépett az Atlantisz utáni ötödik periódusba [AD 220-2380, Keresztény-Germán korszak, Szárdisz-közösség, Ján. Jel. 3,1, precessziós tavaszpont a Halak jegyében, zenit 1300 k.], magába foglalja az embert, de az emberi lényen belül az alsóbb, állati természetet is. Az ember bizonyos fokig valóban egy kentaur; benne van ez az alsóbb, állatias, asztrális természet. Az embersége mintegy lovagol ezen az asztrális állatin. Az emberen belüli kettős természet együttműködése révén jelen van az erőknek egy dualizmusa is. Az erőknek ezt a dualizmusát fogják felhasználni a keleti, *indiai* áramlat egoisztikus testvériségei, azért, hogy félrevezessék Kelet-Európát, melynek feladata az Atlantisz utáni hatodik kultúrkorszak előkészítése [2380-4540, Szláv-Ázsiai korszak, Filadelfia-közösség, Ján. Jel. 3,7, precessziós tavaszpont a Vízöntő jegyében, zenit 3500 k.]. Ezért ezek a keleti, indiai testvériségek a *Nyilas* jegyéből származó erőket veszik használatba.

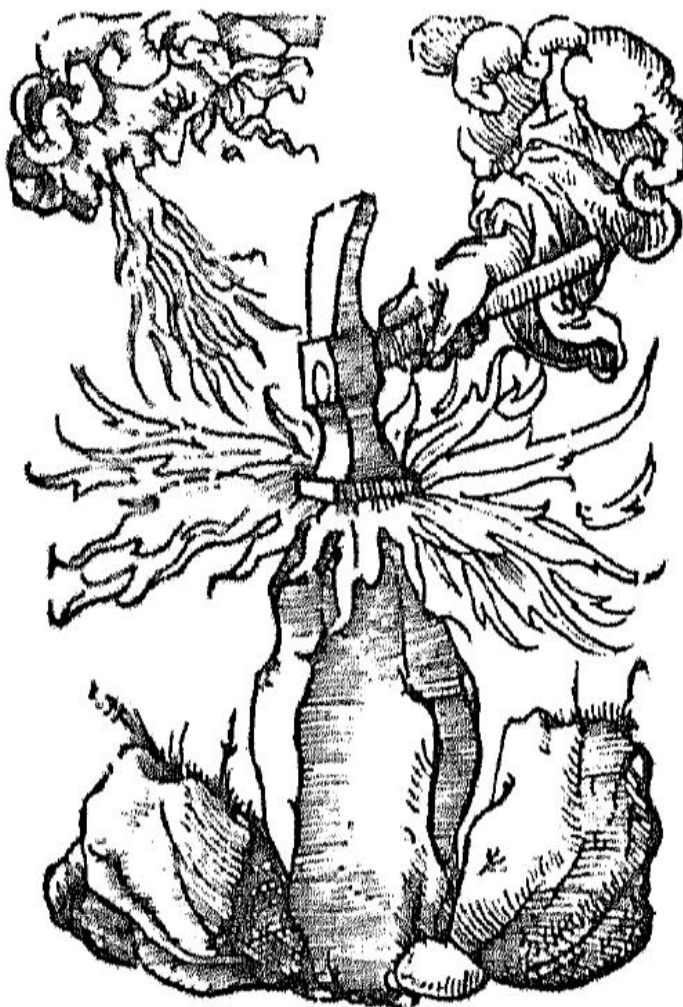
Az a kérdés áll az emberiség előtt, hogy a kozmosz erőit a maga számára egy kétszeresen rossz módon vagy egy helyes módon uralja. Ez magával hozza az asztrológia igazi megújulását, amely a régi formájában atavisztikussá vált, és ebben a formájában nem folytatható. Lesz egy küzdelem a kozmosz megismerői között. Néhányan a reggeli és esti folyamatokat veszik használatba, ahogy jeleztem; Nyugaton a délidei folyamatokat részesítik majd előnyben, kizárva a reggeli és esti folyamatokat; Keleten pedig az éjféli folyamatokat fogják használni. A szubsztanciákat többé nem a kémiai affinitások, a vonzás és taszítás erői szerint készítik el; ismertté válik majd, hogy különböző szubsztanciákat lehet létrehozni attól függően, hogy reggeli vagy esti folyamatokkal készülnek, illetve délidei vagy éjféli folyamatokkal. Ismertté válik, hogy ezek a szubsztanciák teljesen más módon működnek az *Isten, erény, halhatatlanság* hármasságában, mint az *arany, egészség, élethosszabbítás* hármasságában. Annak együttműködéséből, ami a Halakból és Szűzből ered, az ember nem lesz képes semmi ártalmat tenni. Ezáltal az ember elérheti, hogy bizonyos értelemben eloldja az élet mechanizmusát az emberi lénytől, de anélkül, hogy uralmi formát találna ennek, egyik csoport hatalmát a másik felett. A kozmikus erők, melyeket ebből az irányból hívnak elő, különös gépeket fognak létrehozni, de csupán olyanokat, amelyek

az embert tehermentesítik a munkától, mivel bizonyos intelligenciaerőt hordoznak. Egy kozmikus orientált szellemtudomány foglalkozik majd azzal, hogy az összes nagy kísértést, ami a gépesített állatiaságból fakad majd, melyet az ember maga teremt, ne alkalmazzák káros módon az emberekre.” (R. Steiner, GA 178, 1917. nov. 25, ford. Z.T.Cs.; vö. *The Riddle of America*, 2012, a HAARP-technológiáról; ld. Rudolf Steiner előadásai és művei németül www.anthrowiki.at, angolul www.rsarchive.org)

Függelék II.

David Adams:

Az „amerikai szalamander” legendája — és antropozófiai megközelítése⁷⁰

⁷⁰ The Ramapo Salamander, in: *The Riddle of America*, szerk. John Wulsin, 2012, pp. 9-20.

A világ teremtmői meg akarták védeni az embert a kapzsiság és bujaság gonosz szellemeitől, és ezeket elzárták egy magas hegy alá, melyet Sziklabércnek (High Tor) neveztek. Hosszú idő múltán három bölcs közül a legfiatalabb, Amasis, hallott erről, és úgy döntött, próbára teszi a saját hitét Krisztusban, megkeresi a hegyet, és a gonosz szellemeket jóvá változtatja.

Álmában megpillantotta a Sziklabércet New York államban, majd útra kelt, hogy átszelve Ázsiát és Alaszkát, eljusson Észak-Amerikába. Amikor a Sziklabérchez érkezett, egy oltárt épített a hegytetőn. Mivel elutasította a bennszülött amerikai törzs nap-tiszteletét, ezek megtámadták. Már majdnem megölték, amikor hirtelen egy földrengés nyomán megnyílt a föld és mindenkit elnyelt, kivéve Amasist.

Egy mágikus látomásban azután megpillantotta a földszellemeket a hegy alatti barlangokban, akik egy halom drágakövet ajánlottak neki, ha kimond egy szót, ami a lelkét évezredekre a földerőkhöz kötné. Ő ezt elutasította, de nem tudta jóvá változtatni a gonosz szellemi lényeket.

Később, 1740-ben, egy csapat vasmunkás jött egy bizonyos Hugó vezetésével a németországi Harz-hegységből, akik letelepedtek a Sziklabércnél, hogy kitermeljék az itteni gazdag vasércet. Amikor a bennszülött amerikai törzsek meglátták a kőházaikat s hogy milyen ügyesen kovácsolják a késeket és más, nagyszerű fémeszközöket az ércből, amit tűzzel olvasztottak ki a sziklából, elköltöztek a környékről, mert azt hitték, hogy a munkások isteni lények.

Amikor Hugó, aki rózsakeresztes volt, meghallotta Amasis mágus és a hegy alatti szellemek történetét, a munkásaival építtetett egy vaskohót azon a helyen, ahol Amasis oltára állt. Ő is imádkozni kezdett a szellemekért, hogy jóvá változtassa őket. Németországban az volt a szokás, hogy a kohók tüztét hétévenként eloltották és újraélesztették, de Hugó úgy gondolta, hogy ez szükségtelen. Azonban az emberei beszéltek egy tűz-szalamanderről, amely hét évente egyszer hatalmas, olthatatlan láng alakját ölti s szörnyű kárt okoz.

A hét év leteltének utolsó napjaiban Hugó észrevette, hogy az emberei egy halvány alakot figyelnek a kemencében, amely mintha a lángokból keletkezett volna. Ahogy a tűzbe bámult, a földszellemek szóltak hozzá, és azt mondták, hogy megszabadíthatja őket, ha hangosan felolvassa a betűket, melyeket háromszög alakban égettek az óriásira növekedett szalamander hátába. De Hugó elutasította ezt, noha a szellemek nagy gazdagságot ígértek neki, ahogy Amasisnak is korábban.

Hugónak és feleségének volt két gyermeke, egy fiú, akit szintén Hugónak hívtak, és egy lány, Mária, aki apja mellett állt, mikor a kemencébe pillantott és imádkozott a szellemekért. A gyerekek könyörögtek, hogy hagyják el a helyet. A lány tiszta és ártatlan volt, a könyörgése észhez térítette Hugót, és elhomályosította a jelenetet, amikor Hugó a szalamander gonosz fényébe bámult, mely odalent a sziklákba kapaszkodott.

Egy éjjel Hugó otthagya a feleségét, aki a betegsége miatt épp nem mehetett vele, és a fiával a kohóhoz ment a Sziklabércen. A szalamander kiemelkedett a lángokból, és halálra égette Hugó fiát. Hugó érezte, hogy a tűz őt is égeti, mignem víz fröccsent az arcába, és látta a feleségét, ahogy mellette áll, és szentelt vizet önt a kemencébe, ami eloltja a tüzet—de ahogy az utolsó parázs is kialudt, az asszony meghalt. Ezután Hugó beleőrült a szomorúságba, és gyakran járta az erdőt, egyedül hagyva lányát a kunyhóban.

Néhány nappal később egy különösen szép ifjú jött a kunyhóhoz, és menedéket kért. Mária üdvözölte, és beszélt neki a családjá fájdmáról. A fiatalember megígérte, hogy segít neki, és a következő napokban érzékeny kapcsolat alakult ki közöttük. Egy nap az ifjú megvédte Máriát egy leopárd támadásától, és ahogy a lányt a karjaiba vette, az szerelmet akart vallani neki. Azonban az ifjú elhárította, és azt mondta neki, hogy ő valójában a Tűz Angyala, akit Isten küldött, hogy segítse az embereket. A földet járja, hogy próbára tegye engedelmességüket Isten iránt.

Az ifjú teli volt a föld iránti szeretettel, és a gonosz szellemek változtatták tűz-szalamanderré a titkos betűkkel, melyeket a hátára írtak. Ha egy ember hangosan elolvassa e betűket, a gonosz

szellemek megszabadulnak a hegy alatti fogságukból. Amikor Hugó elutasította, hogy elolvassa a betűket, a gonosz szellemek megparancsolták a szalamandernek, hogy pusztítsa el a lány fivérét és anyját, és kergesse örületbe az apját. Ekkor csupán a tűz eleme fölött volt hatalma az elvarázsolt angyalnak, ami elemészti vagy megkeményíti a követ. „Most a víz és az élet is az enyém”, mondta. „Nézd csak! Viseld ezeket, mert méltó vagy rá!” Erre a lány könnyeit lilomokká változtatta, és a homlokára helyezte őket. „Amikor édesanyád hozzám jött, hogy a tisztaság erejével kivessen a kemencéből, emberré változtam, és eljöttem hozzád. Ha te nem lennél oly tiszta, ismét megromlanék és gonosz földszellemmé változnék. A hatalomvágy térített el a küldetésemtől, és okozta a szenvedésem. Most át kell mennem az utolsó próbán—a tűz kapuján.”

Ekkor Hugó és emberei hirtelen megjelentek a háznál, és látták az ifjút, karjai közt Máriával. Hugó dühösen felkiáltott: „Ez tette tönkre az életem és a leányom becsületét!” Megragadta az ifjút és a tűzbe dobta. De Mária látta, ahogy az ifjú az ő szeretete által angyallá változik, és ezüsthéjű palástban a tűzből felemelkedve eltűnik az égben. A lány félelme és szomorúsága elmúlt, és olyan békét érzett a szívében, amely mindig vele maradt.⁷¹

A legenda elemzése

Az 1980-as évek elején, amikor először találkoztam a fenti legendával a High Tor-nál, ahol akkor éltem (New York állam, Rockland megye, a Ramapo-hegység közelében), így kiáltottam magamban: „Nahát! Ez aztán igazán Amerikáról szól!” Azonban csak most, majdnem húsz évvel később találtam alkalmat arra, hogy megpróbáljam kifejezni, miképpen áll kapcsolatban ez a „szalamander” mese Amerika ezoterikus, benső természetével. E különös mese több aspektusa titokzatos marad, de remélem, az alábbiakban fényt deríthetek néhány fontos elemére az antropológia segítségével. Mint a legtöbb mesének, ennek is különböző, érvényes magyarázatai lehetnek.⁷²

Rudolf Steiner rámutatott, hogy az igazi európai mesék, melyeket a vándorénekesek terjesztettek kb. a 8. századtól a 13. századig, a rózsakeresztesektől eredtek (vagy jobban mondva közvetlen elődeiktől).⁷³ „Babonás nézet azt hinni, hogy ezek a mesék csupán az emberi fantázia szü-

⁷¹ A szerző összeállításának forrásai: Jane McDill Anderson, *Rocklandia: A Collection of Facts and Fancies, Legends and Ghost Stories of Rockland County Life* (Nyack, NY: n.d.), Charles M. Skinner, *Myths and Legends of Our Own Land*, Vol. 1 (Philadelphia: J. B. Lippincott, 1896). Ld. még Elizabeth Oakes Smith, *The Salamander* (New York: Putnam, 1848).

⁷² Egy különösen érdekes magyarázatot nyújt Rudolf Steiner a *Templom Legenda* ötödik előadásában (GA 93, 1904. nov. 4). Steiner ismerteti Hírám és Salamon eredeti „Templom Legendáját”, a 15. századi rózsakeresztes hagyomány nyomán, mely főként a szabadkőműves páholyokban maradt fenn. Steiner felhívja a figyelmet az emberiség „káini” áramlatára, amely a tűzzel kapcsolatos tevékenységekben élt (ahogy a legendában Hugó és emberei a vaskohászattal, kovácsmesterséggel foglalkoztak). A „tűz misztériumainak” ismerete mellett ez az áramlat a képviselője annak a „mesteri bölcsességnek, amelyet a földi szenvedélyek, vágyak legyőzése révén értek el”, szemben az „ábeli” áramlattal, „a visszahúzó jámorsággal, amely nem törekszik a világ meghódítására.” A „Ramapo Szalamander”-hez hasonlóan a Hírám-legenda is tartalmazza egy arany háromszög ill. a tűz és víz feletti uralom összetett képeit. Hírám képes volt bronzot önteni a „tűz misztériumainak” megismerése révén (1.Kir. 7,23, öntött tenger), és megfelelően tudta egyesíteni a vizet és a tüzet, vagyis a „józan bölcsesség vizét” és az „asztrális világ, a szenvedély és vágy tüzét”. Az Arany Háromszög, amely az ember három magasabb lénytagját is jelenti, a Szellemént, Életszellemet és Szellemembert (Manasz, Buddhi, Atma), a jövőt jelképezi, amikor a hatodik világkorszakban kifejlődik a teljes emberi lény [az Atma, az érzékfeletti ember már képes lesz teljesen a testén kívül élni.—A ford.]. Nem világos, hogy a Szalamander-legendában miért a háromszög jelenik meg, mint ami megszabadítja a gonosz szellemeket, hacsak nem az volt a mese eredeti szándéka, hogy jelezze a magasabb megismerő erők elérésének szükségességét, a tüzes asztrális világ és szellemek szabad átalakítását (amit sem Amasis, sem Hugo nem tudott elérni). Ennek az előadásnak és más rózsakeresztes előadásoknak a fordítása megjelent még Paul M. Allen szerkesztésében, *A Christian Rosenkreutz Anthology* (Blauvelt, NY: Rudolf Steiner Publications, 1968).

⁷³ Rudolf Steiner jelezte ezt az ezoterikus átadást az „Európai misztériumok és beavatottak” c. előadásában (Berlin, 1909. máj. 6, GA 57, angolul *Anthroposophical Quarterly* 9/1, Spring 1964). Ebben az előadásban beszélt a Flor és BlancheFlor legendájáról, a Szent Grál iskolájáról, mint az ezoterikus kereszténység áramlatának megjelenéseiről, ami folytatódott a rózsakereszteség megalapításával a 14-15. században. Steiner magyarázata Flor alakjával kap-

leményei”, mondja Steiner. „A régi mesék, melyek a világ szellemi titkait fejezik ki, azért jöttek létre, mert azok, akik összeállították őket, olyanokra figyeltek, akik részesültek a szellemi titkokból.”⁷⁴

A „szalamander” meséje kifejezetten összefügg egy német rózsakeresztes forrással (Hugó és talán a többi német vasmunkás), akkor is, ha kései változatnak látszik. A tény, hogy több „szalamander” mese-változat létezik (némelyiket még nem tudtam lokalizálni), jelzi, hogy a történet módosult vagy bővült az évek, évszázadok során (mint a legtöbb legenda). Nem könnyű kiválasztani ezek közül a legenda eredeti, lényegi elemeit, és etekintetben még van elvégzendő munka. A legtöbb mesétől eltérően ez a történet egyedülálló keveréke a történeti és geográfiai sajátosságoknak, a képi narratívának és az okkult tanoknak. Úgy tűnik, a bennszülött amerikaiakra vonatkozó részek későbbi hozzátételek, így ezek kisebb szerepet játszanak az értelmezésben. A legtöbb meséhez hasonlóan a különböző karakterek és események valószínűleg az emberi képességeket, vagy lénytagokat jelentik, és az ember lelki-szellemi fejlődésének drámájával vannak összefüggésben.

A történet Amasis utazásával kezdődik, aki három bölcs közül a legfiatalabb. A kontinenseken keresztül vezető útja a keleti eredetét jelzi (akkor is, ha Amerika nyugati részén keresztül érkezik a Sziklabérchez). Nem sikerült közelebbit megtudnom az Amasis névről és a három bölcsről [ld. a ford. megj. a végén], de úgy tűnik, hogy ez a kereszténységgel való viszonyra akar utalni (amely szembenállt a helyi indián törzsek atavisztikus „nap-imádatával”). A földrengés, mely megövelte Amasist, egy különös fejlemény, tekintve, hogy a történetben a földalatti birodalom a gonosz szellemek lakóhelye. Bárhogys legyen, Amasis az a bölcs, aki Amerikába hozza az eredeti inspirációt a gonosz szellemek kiszabadítására a föld alól, hogy a gonoszt jóvá változtassa. Ennek érdekében ellent kell állnia a gonosz szellemek kísértésének, akik a lelkét a földhöz akarják kötni.

A jobb megértés kedvéért összefoglalom a szellemtudományos háttérét Rudolf Steiner nyomán, ahogy Carl Stegmann tárgyalja kiváló könyvében, *A másik Amerikában*.⁷⁵ Stegmann egy tragikus benső küzdelmet ábrázol Amerika lelki tudattalanjának mélységeiben, mely a földhöz láncolt ember lehetőségei és igazi szellemi lénye, a szellemi világhoz való tartozása között zajlik, végső soron a szellemi szív-gondolkodás michaeli-krisztusi erői és az ahrimáni erők között, mely utóbbiak az embert egyoldalúan csak a föld felé fordítják a materialisztikus gondolkodás és akarat révén.

Stegmann számos tényezőt leír, melyek az amerikai embereket erősebben kötik a földhöz, mint a világ más térségein élőket. Általában véve az ember akarati és anyagcsere szerveződése, a pszichoszomatikus összefüggések, melyeken belül az amerikaiak a természetük által hajlamosabbak élni, itt szorosabban kapcsolódik a fizikai szervezethez, és ezáltal a földi környezethez. Az ősi aztékok ahrimáni misztérium-központjainak impulzusa, mint Steiner leírja, egyesült a nyugati világ elemi erőivel, és még ma is működik, felszínre tör Amerikában a föld érzékalatti mélységeiből.⁷⁶ Más tényezők főként az amerikai ember „kettősével” (Doppelgänger, double) függnek össze, amely egy asztrális-ahrimánikus, én-nélküli lény, mely tudatalatt él minden inkarnálódott emberben, közvetlenül a születés előtt kapcsolódva az emberi testhez, és a halál előtti pillanatokban távozva az emberből. Noha a kettősnek eredetileg pozitív feladata volt, hogy segítse az embert, mint szellemi lényt megkeményedni és a földi világhoz alkalmazkodni, de

---

csolatban szintén fontos lehet a „Ramapo Szalamander” történetének megértéséhez. [Vö. Rózsa és Liliom, ford. Z.T.Cs., *Mikes International*, 2013/3.–A ford.]

⁷⁴ Rudolf Steiner: *A Márk-evangélium* (GA 124, 139)

⁷⁵ Carl Stegmann, *The Other America: The Western World in the Light of Spiritual Science* (Oakland, California: magánkiadás két kötetben, é.n.)

⁷⁶ Ld. Rudolf Steiner: *Az emberiség fejlődésének belső impulzusai* (GA 171), 3. 5. ea., és uitt 6. 9. ea. a Templomos Lovagrendről.

mára a kettőst teljesen átjárta Ahrimán, sűrűbbé teszi az emberi testet, és az embert a föld alsóbb erőihez köti.

A kettős tudattalanul megnyitja az embert azoknak az elemi földerőknek, melyekhez bensőleg kapcsolódik, megkísérelve, hogy az embert materialisztikus hajlamú lényvé tegye, akit nem a saját én-je vezet, hanem kívülről az ahrimáni erők. Az emberi lelkek mélységeiben a kettős egyre nagyobb hatalmat szerez az emberi akarat tudattalan élete felett, összekapcsolva a lelkeket olyan hatalmakkal, melyek teljesen a földből származnak—a gépiesség és természetlatti megkeményítő erőivel (különösen a gravitációval, az elektromossággal és a mágnességgel). Steiner megállapította, hogy Amerikában a legerősebbek azok a földalatti mágneses erők, melyek a legszorosabban összekötik az embert a kettőssel. Ezek az erők kapcsolatban vannak azzal a ténnyel, hogy az amerikai kontinensen a legtöbb hegység észak-déli irányban húzódik.⁷⁷

Az emberi lélek három fő képessége közül (gondolkodás, érzés, akarat) Steiner az akaratot nevezi a legfiatalabbnak és legerősebbnek. Ílymódon Amasist, a legfiatalabbat a három bölcs közül, az emberi akarral azonosíthatjuk. Az akarat rendszerint ösztönös és tudattalan természetű, és ma jellemzően a föld felé irányul, többé-kevésbé elvágva a makrokozmikus világ-akarat teremtő erőitől. A nyugat egyik nagy feladata, hogy felismerje az akarat igazi természetét. Az emberi akarat elvesztett kozmikus kapcsolatainak újrafelfedezéséhez szükség van egy benső, megismerő-meditatív munkára, hogy az akaratot úgy ismerjük fel, mint amely át van hatva a magasabb, szellemi énnel. Az akaratot fel kell vértetni gondolkodással, és a gondolkodásba akaratot kell vinni, hogy újjáélesszük és meggyógyítsuk mindkét képességünket.

Csak a magasabb én valósíthatja meg és tarthatja fenn az egyensúlyt a különböző emberi lelkiezők között, ahogy más polarítások között is, mint Lucifer és Ahrimán, Kelet és Nyugat. Szemben a halál ahrimáni erőivel, melyek a modern, materialisztikus, intellektuális civilizációt, emberiséget uralják, különösen Amerikában, fel kell fedezni az élet, a feltámadás titkát, ami Krisztus és a magasabb én misztériuma, s amely az akarat mélységeibe is hív. Ha az akaratot nem-tudatosan ragadják meg az amerikaiak a maga szellemi gazdagságában, akkor a szembenálló ahrimáni erőket fogják használni, melyek különösen erősek Amerikában. Az akarat tudattalan mélységeiben egyaránt vannak jó és gonosz szellemi erők, és Rudolf Steiner egy ízben kifejezetten erre utal e legenda képeivel és Amerikával kapcsolatban.

Elképzelhetjük az ahrimáni erőket, amint a tudat küszöbe alatt működnek, mint a láva, a vulkáni erők a felszín alatt, ami füstölni kezd, ha valaki meggyújt rajta egy papírdarabot. Ez azt mutatja, hogy a felszín alatt szörnyű erők vannak, melyek minden nyíláson át kitörnek egy adandó alkalommal. Ez a helyzet a lélek erőivel.⁷⁸

Amasis tehát, a Kelet képviselője, ahol az emberek főként a gondolkodás lelki erőiben élnek, küzd, hogy ellenálljon a földalatti szellemeknek, akik a földerökhöz akarják kötni, és megkísérli, hogy az oltárán megváltsa ezeket a szellemeket. Noha nem jár sikerrel, a törekvése példává válik, amit századokkal később Hugó követni akar. Mint Steiner Alapkö-meditációja mondja, „Izzítsátok át Keletről / Ami Nyugaton kialakult.” [GA 260]

A rózsakeresztes Hugó által vezetett vasmunkások, akik 1740-ben a High Tor-hoz jöttek, a világ egy másik nagy térségét képviselik, az európai „Közepet”. Mint egy 18. századi rózsakeresztes impulzus, egy érettebb kereszténységet is képviselnek, mint amit Amasis hozhatott, immár a tudati lélek fejlődési periódusában. Szakértelmük a bányászatban és vasfeldolgozásban talán kapcsolatban van Michael arkangyal szellemi-megismerő erőivel, noha a legenda több mint

⁷⁷ Ld. Rudolf Steiner: *Geográfiai orvoslás* (GA 178-ból). [Vö. David Mitchell a HAARP-technológiáról, in *Riddle of America*, pp. 43-46]

⁷⁸ Rudolf Steiner: *Az emberiség fejlődésének belső impulzusai* (GA 171).

száz évvel korábban jelenik meg, mint a Michael-kor kezdete, 1879.⁷⁹ A vasmunkásokat talán egy intellektuálisabb, történetileg előrehaladottabb, tudományos civilizáció előfutárainak tekinthetjük, kontrasztban az atavisztikus bennszülött amerikai civilizációval és az újabb európai bevándorlókkal.

A vas kapcsolatban van a Mars planéta minőségeivel, az erővel, bátorsággal, agresszivitással, férfiassággal, függetlenséggel és egoitással. A vas jótékony funkciói segítik az emberi lelkeket alkalmazkodni a földhöz (részben a mágnességgel összefüggésben), támogatva az alakítóerőket, a „légzési” folyamatokat, és segítve az öntudatos egót a testet öltésben és a szabad akarat kialakulásában, a vérkeringésen belül.⁸⁰ Ezek a modern, nyugati, öntudatos ember jellegzetes minőségei a tudati lélek korszakában. A vasmunkás emlékeztet a mitológiai és népmesei kovácsra, akiről Wilhelm Pelikan írja:

A kovács külső értelemben a tűzzel, fűjtatóval és a kalapácsokkal dolgozik, Prometheus gyermeke, aki szerszámmá alakítja a vasat, melyekkel képes uralni a fizikai síkot. Bensőleg a vér tüzeit gyújtjuk meg a lélegzésünkkel, minden szívverésünkkel akaratot lökünk az organizmusunkba, és hagyjuk, hogy ez az akarat a szerveink működésébe áramoljon. Mi más történik itt, ha nem az, hogy egy ’belső kovács’, aki mindannyiunkban ott lakik, előveszi a kalapácsát, mintegy a külső kovács megfelelőjeként?⁸¹

Hugó folytatja Amasis küldetését, hogy jóvá alakítsa a földalatti szellemeket, hasonlóképp ellenállva a kísértéseiknek, hogy az emberi világra szabadítsa őket azáltal, hogy a megismerő erőivel elolvassa a titokzatos írást a szalamander hátán. Azonban ő tovább él az amerikai kontinensen, és a földből feljövő gonosz erők elvarázsolják a kohó-jelenetben. Mi lehet a jelentése az óriási szalamandernek, amelyik azáltal alakul ki a kemencében, hogy hét év múlva nem oltják el és nem élesztik újra a tüzet? Steiner elmondja, hogy a hétéves ritmusok különösen az asztráltesttel függnek össze, de egy általánosabb értelemben bármely kisebb-nagyobb átmeneti fejlődési periódust vagy metamorfózist alkothatnak, lévén kapcsolatban állnak a hét hagyományos planéta befolyási ciklusaival.⁸² Ezen kívül tudjuk, hogy a testi szervezetünk teljesen megújul hétévente, főként az akarati és anyagcsere-rendszerünk, a bennünk lévő életerők funkciói.

Hugó nem újítja meg a kohó tüzeit, ami azt jelentheti, hogy hagyja túl erőssé és egyoldalúvá válni ezeket az élő, akarati és anyagcsere erőket anélkül, hogy megújulnának és kiegyensúlyozódnának. Egy másik lehetséges értelmezés, hogy Hugó, aki nincs tekintettel a hagyományos hetes kozmikus ciklusokra, elválasztja akaratát az égi erőktől, és szorosabban kapcsolódik a földhöz—ami egy folyamatos tendencia Amerikában, mint Steiner elmondja. Akárhogy is, ez a tett lehetővé teszi a tűz-szalamander erejének veszélyes megnövekedését, külsőleg egyfajta szokatlanul nagy és erőteljes tűzlény megjelenését a földalatti birodalomban.

De később arról értesülünk a mesében, hogy a szalamander valójában Isten angyala, akit a földalatti gonosz szellemek varázsoltak el. Talán az angyalnak ezt az alakját tekinthetjük az emberi lélek vagy magasabb én képének. Mivel az a feladata, hogy segítsen az embereknek, és van egy szeretet-küldetése, az angyalt elcsábítja a föld szeretete és a hatalomvágy—mindkettő akarati kísértés, mely különösen az amerikai kontinenssel kapcsolódik össze. Mi kell ahhoz, hogy megváltssuk az angyal által képviselt bukott vagy elvarázsolts erőket, vagyis az emberi lelket Amerikában?

⁷⁹ Vö. Trithemius: A hét másodlagos okról, 1515, ford. Z.T.Cs., *Acta Historica Hungarica Turiciensia*, 2018/10. https://epa.oszk.hu/01400/01445/00052/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2018_10_019-036.pdf – A ford.

⁸⁰ Ld. még a vasról Rudolf Hauschka: *The Nature of Substance* (angol ford. M. Spock és Mary T. Richards), Wilhelm Pelikan: *The Secrets of Metals* (angol ford. Charlotte Lebensart), és L. F. C. Mees: *Living Metals*.

⁸¹ Pelikan, i.m. p. 84.

⁸² Rudolf Steiner: *A ritmus az emberi testben* (in *Szellemtudományos embertan*, GA 107, 1908. dec. 21), és *Ritmuskok a kozmoszban és az emberben* (in GA 260, 1923. dec. 20, 25, 28).

A történetben az első lépés Hugó fiának, majd feleségének feláldozása, aki megmenti őt az elégtől, melyet a földalatti szalamander okozna, és a hitves hozza a vizet, amely eloltja a megújítatlan kohó-tüzet (de előtte a fiát—vagy talán a fiatalabb alteregóját—elemésztik a szalamander lángjai). Hugó lánya, a tiszta Mária az, aki az imái révén megmenti őt a szalamander delejező varázslatától, és aki később fontos szerepet játszik a bukott angyal megváltásában. Noha láthatunk Máriában egyfajta goethe-i Örök Nőiséget, vagy az isteni Szófiát (ez esetben a Mária név sem véletlen), inkább azt kellene megfontolnunk, amit Steiner mondott 1918-ban, hogy egy valaha látott legnagyobb kontraszt fog megjelenni a férfi és női minőségek között, különösen az amerikaiakban. Míg a földhöz kötöttebb amerikai férfi arra fog hajlani, hogy egy materialisztikus és mechanisztikus civilizációt teremtsen az intellektus, az akarat és a fizikai test egyoldalú hangsúlyozásával (beleértve a sportot), az „anglo-amerikai szellemi élet a jövőben ’nőiessé’ alakul át...”⁸³ Az érzéseik erőteljesebb szív-erői révén az amerikai nők könnyebben nyílnak meg a szellemi hatásoknak és kiegyenlítik a férfi-tendenciákat. Részben úgy is tekinthetünk a mese Máriájára, mint a nőileg spiritualizált amerikai lélekre, vagy legalábbis annak elemére a lelken belül—egyfajta ellenpontjára vagy kiegészítőjére a hugói férfi-minőségeknek.

Steiner is hangsúlyozta a szív morális tisztaságát abban a meditatív versben, amit a Szt. Márk Csoportnak adott, az első amerikai antropozófus csoportnak New York Cityben. Ezt a verset gyakran medítálják a szellemi munka elején Amerikában:

Érzésünk hassa át szívünk közepét
Hogy szeretetben egyesítse magát
Az emberi lényekkel, kik ugyanarra törekcsenek,
Nagyságot hordozó szellemi lényekkel,
Akik megerősítenek bennünket a világosság birodalmából,
Megvilágosítva szeretetünket és lepillantanak
Ránk érzésteli, komoly várakozással.

Amikor a gyönyörű angyal megóvjá Máriát a leopárdtól (hegyi oroszlántól vagy pumától), ez is egy jelzése a szív-erők megtisztításának vagy megerősítésének. Steiner többször jellemezte a szoros kapcsolatot a macskafélék (különösen az oroszlán) és az emberi szív, valamint a ritmikus rendszer (légzési-keringési rendszer) között.⁸⁴ Arra is rámutatott, hogy a kettős teljesen nélkülözi a szív melegségét.⁸⁵

Az angyal azt magyarázza Máriának, hogy amikor szalamander alakja volt a gonosz, földalatti szellemek varázslatának hatására, a hatalma csak a tűz elemére terjedt ki. Ezt a „tüzet” antropozófiailag különbözőképp lehet magyarázni—lehet a meleg-éter, vagy az elektromosság és mágnesség „természetalatti” tüze, melyet a kettős használ, vagy az asztrális világ „tüzes” minősége, vagy akár az emberi anyagcsere-rendszer által generált hő-folyamatok (az akarat testi ellentétpárja). Hugó feleségének áldozata és Mária tisztasága és önzetlen szeretete révén az angyal megszerezte a tűzön kívül a „víz és élet” feletti hatalmat is, amit bemutat azáltal, hogy Mária könnyeit liliomokká változtatja (a tisztaság hagyományos szimbóluma, melyet Szűz Máriához társítanak). Antropozófiai értelemben ez jelenthet egy felemelkedést a meleg-éterből az élet-éterbe (az éterikust általában a vízzel társítják), vagy az asztrális átalakulását (Szelle-

⁸³ Rudolf Steiner: *A jelen és a jövő antropozófiai szemlélete* (GA 181, 1918. jún. 25, aug. 6, részlet Stegman, I. p. 6. alapján).

⁸⁴ Ld. Rudolf Steiner: *Az ember, mint a Teremtő Szó szimfóniája* (GA 230). Steiner szerint az oroszlán jelzi a kapcsolatot az emberi szív és a nap között. Mint mondja, a légzés és vérkeringés ritmikus folyamatainak harmóniája révén az oroszlán-csoportlélek ténylegesen egyensúlyt tart fenn a földi környezetben a szellemi és fizikai szubsztanciák között, különösen a madarak és a kerdődzők világa között. A szív erőinek megtisztításáról és megerősítéséről van egy hasonló epizód Eschenbach *Parzivaljának* 11. fejezetében is, amikor Gawain megküzd egy oroszlánnal, és megtalálható számos népmesében.

⁸⁵ Steiner: *Geográfiai orvoslás*.

mén/Manasz) éterikussá (Életszellem/Buddhi), vagy a továbblépést a természetalatti erők megismerésétől az élet-erők megismeréséhez.

Steiner rámutatott, hogy minden, ami a növekedési és élet-erőkkel kapcsolatos, az akarattal függ össze, és ezek az erők különösen erősek Amerikában.⁸⁶ Az amerikai hozzáértés a modern technológiában, a természetalatti elektromágneses erők által működtetett gépek terén, hasonlóképpen a vas- és acéliparban, csak azáltal válhat az élet-erők terén is elsőrendűvé, ha hozzáadódik a szív morális tisztasága. Az éterikus erők morálisan fejlesztett technológiájának jövőbeli kialakulásával kapcsolatban Steiner több körülményt is tárgyalt,⁸⁷ és ezt a fejlődést a legenda is illusztrálhatja, akár mint az akarat beavatását, vagy egy általános szellemi haladást az egyoldalúság kiegyenlítése révén.

Amikor a „tűzkapu” utolsó próbája is végetér, az angyal, a Mária iránti szeretete révén, felemelkedik a szellemi világba az ezüsthévíz palástban, és ezzel békességet teremt. A szív szellemi tisztaságának hatására, hasonlóképp az akarat, a szeretet és áldozat legmagasabb erői hatására, az amerikai lélek megszabadulhat vagy feltámadhat mind a túl erős földhöz kötöttségétől, mind az egyoldalú akarati élettől. Az ember tudattalan akarata kapcsolatban van a kozmikus szellemi világgal, szeretetben egyesülve minden lénnel (ezt átéljük minden éjjel az alvás folyamán). Ez is a megtisztított akarat tulajdonságai közé tartozik. A mese az amerikai „szalamanderről” tekinthető egy általános intésnek az amerikai társadalom számára, hogy ápolja a lélek tisztaságát, a szeretet és áldozatkészség szellemi akaraterőit, és így elkerülheti, hogy túlságosan az ahrimáni, földi erőkhöz és a földalatti tűz-folyamatokhoz kötődjön, melyek oly erőteljesen működnek az amerikai kontinens alatt. Mint Steiner egy ízben figyelmeztetett: „Minden, amit a természetalattiból megszerzünk, fel kell áldozni a természetfelettinek.”⁸⁸

Ford.: Z.T.Cs.

A fordító megjegyzései:

A fordításban meghagytam az eredeti 'szalamander' szót a szalamandra helyett, hogy az utóbbi állatfajtól megkülönböztessük. Az *elemi lények* ismerte a szellemi hagyomány (pl. Goethe, *Faust*, I.: „Szalamandra lobogjál, / Undéne, csak úszkálj / Szilfe, suhogjál, / Kobold, szaladgálj!” Ld. a régi analógia-tant a Tabula Smaragdina-ban, „amint fent, úgy lent”). A tűz-szalamanderről kapta a nevét az erdei gyíkféle a sárga „napfoltjai” miatt, nem azért, mintha valaha is „tűzben élt” volna s a régi mondás is átvitt értelemben említi: „a szalamandra a tűzben edzi bőrét, így az erény is.” (ld. még Marco Polo utazásai, 42. fej., a szalamander, mint ásványi, természetes azbeszt, www.terebess.hu). Az amerikai misszióhoz ld. *Faust* II., 1. felv., „Old Iniquity”, 5. felv. „harc, üzlet, kalózkodás”, és Goethe két verse, *Az Egyesült Államoknak*, és a *Kivándorlók dala*, a 19. század elején még pozitívabb kilátásokkal. Amerika, ill. az észak-atlanti térség szellemi hátteréhez ld. a Kr. u. 6. századi *Szt. Brendan* utazásának a szellemi előrelátásból merített ösképei a kovácsokról, a vulkánról, és Júdásról, vagyis a szélsőségesen utilitarista-materialista ipar, az ösztöni impulzusok és a szellemtagadás, istentagadás metaforái, melyek mintegy sötétségbe burkolják az amerikai „Ígéret Földjét”, a földrészt és leendő lakóinak pozitív vonásait.⁸⁹

⁸⁶ Stegman i. m. II., p. 11.

⁸⁷ Ld. pl. Rudolf Steiner: *A korszakok változó feltételei* (GA 186), *Az igazságtalanság karmája*, I. kötet (GA 173), *Az emberi foglalkozások karmája* (GA 172), *Az ember, mint a Teremtő Szó szimfóniája* (GA 230), *A Templom Legenda* (GA 93), *A helytelen és helyes ezoterikus megismerés* (GA 178).

⁸⁸ Rudolf Steiner: *A művészet története, mint a belső, szellemi impulzusok megjelenése*, 1917. okt. 22 (GA 292). Fontos megjegyezni, hogy Steiner szerint az ember csak azáltal értheti meg, mi is valójában a természetalatti, „ha a szellemi megismerésben legalább annyira felemelkedik a természetfelettibe, mint amennyire alászállt a természet-alattiba a műszaki tudományokban.” (*Antropozófiai vezérelvek*, GA 26)

⁸⁹ Lásd fentebb Z. T. Cs.: *Szt. Brendan utazása – lélekvezetés és világtörténelem*, 2021. Vö. R. Steiner, GA 171, 178, a mexikói dekadens misztériumokról és Amerika korai felfedezéséről az írek által.

Az 'Amasis' névhez ld. Philostratus: *Tyanai Apollónius élete*, V. könyv, 42. fejr. (ford. F. C. Conybeare, www.archive.org), ahol e nevet egy egyiptomi király viseli, akinek lelke átment egy szelíd oroszlánba, és az újpythagoreus Apollonius ezzel is igazolta a lélekvándorlás jelenségét. Az amerikai mese eredeti alkotói vagy továbbadói az Amasis nevet talán azért is választhatták, mert emlékeztet Amerika nevére, ill. amiatt, mert a lat. 'amo', szeret igét idézi, és ez közel áll Amasis vállalt küldetéséhez, hogy a rosszat jóval váltsa meg, ami egy jellegzetes „manicheus” folytatása Krisztus nagy művének. Rudolf Steiner műveit ld. német eredetiben: www.anthrowiki.at, angolul www.rsarchive.org.

A szerzőről

David Adams PhD művészettörténész. Különböző állami egyetemeken és művészeti iskolákban tanított művészettörténetet, jelenleg a Sierra College-ben tanít. Korábban Waldorf-tanár és ügyvivő, majd író, szerkesztő, grafikai tervező, és a nonprofit Center for Architectural & Design Research igazgatója, Penn Valley, Kalifornia. – A ford.

Részlet Mylius orvosi-alkímiai művéből, balra lent félig látszik egy „szalamander” tűzlény

Michael-imagináció (Rudolf Steiner, GA 229)

O Mensch,
Du bildest es [Eisen] zu deinem Dienste,
Du offenbarst es seinem Stoffeswerte nach
In vielen deiner Werke.
Es wird dir Heil jedoch erst sein,
Wenn dir sich offenbart
Seines Geistes Hochgewalt.

Ó, Ember,
Alakítsd [a vasat] szolgálatodra,
Nyilatkoztasd meg szubsztanciáját
Sokféle munkádban.
Ez hozza el csupán gyógyulásod,
Midőn megnyilatkoztatja néked
Szellemének fenséges erejét.

Függelék III.

David Mitchell: Elektromosság és mágnesség Észak-Amerikában⁹⁰

Lehetetlen volna megérteni Észak-Amerika földrajzát anélkül, hogy figyelembe ne vennénk az elektromosság és mágnesség földalatti erőit, melyek különösen erősek Észak-Amerikában. A föld mágneses pólusa a nyugati féltekén Amerika északnyugati részén helyezkedik el.⁹¹ Ez azt jelenti, hogy a nyugati félteke az elektromágneses félteke. Ez lehetővé teszi az itteni emberek számára, hogy felfedezzék [és fokozott mértékben alkalmazzák] a mágnesség, az elektromosság, és a fizikai, anyagi világ más erőinek titkait.

Az elektromosság a föld fénye, szemben a napfénnel. Ezt a szén, gáz és olaj elégetésével [ill. áttételesen a vízenenergia segítségével] hozzák létre, melyek ezáltal megnyilatkoztatják a rejtett fényüket. Az elektromosság az anyagból származó erő.

Az elektromosság az emberi szervezetben kapcsolódik az akarati cselekvés fiziológiai alapjaihoz. Minden izommozgás egy elektromos folyamat eredménye, ugyanúgy a légzés és a szívverés is. Egészséges állapotban szabályozzuk a testünkön belüli elektromosságot, melynek eredménye a mozgás.

A mágnességnek azonban az agyi aktivitáshoz van leginkább köze. Paul de Rochas, a médiumokkal végzett kísérletei során felfedezte, hogy mágnes alkalmazásával át lehet vinni egy személy gondolatait egy másikhoz. Orosz tudósok is elvégezték ezt a kísérletet. Ma, szerte Észak-Amerikában, katalógusok reklámozzák a mágneses párnákat, öveket, talp-betéteket és így tovább, hogy a testi energiák irányításával csökkentsék a fizikai fájdalmakat.

A statikus elektromosság, amely alacsony páratartalomnál jelenik meg, olyan jelenség, ahol az állandó elektromos kisüléseket a statikus súrlódás okozza. A statikus elektromosság különösen jellemző Észak-Amerika egyes részein. Washington D.C.-ben például nagyon gyakori, hogy számos szövetségi, hivatali épületben gumipadló van az embereket érő kisülések megelőzésére.

Idegrendszerünk át van hatva elektromos energiával, melyeket a szervezetünk só-ionjai hoznak létre. Ezek a sók, melyek át vannak itatva elementáris erővel, eredetileg a földből származtak.

Észak-Amerika kontinentális kéreglemezőnek legmélyebb sziklaalapja, melyet feltár a Colorado-folyó általi erózió az arizonai Grand Canyon-ban, érdekes fantázianevevet kapott: „Zoroaszter-gránitnak” nevezik. A mitológiából ismeretes, hogy Zoroaszter nevezte először Ahrimánnak a sötétség romboló

⁹⁰ Forrás: David Mitchell: *The Etheric Geography of North America*, részlet, in *The Riddle of America, Essays Exploring North America's „Native Expression-Spirit”* (Amerika rejtélye, tanulmányok Észak-Amerika „lényéről”), szerk. J. H. Wulsin, AWSNA, The Association of Waldorf Schools of North America, Chatham, N.Y., 3rd ed., 2012, pp. 43-46.

⁹¹ A föld mágnességéről szóló információk forrása: The Rare-Earth Information Center, 112 Wilhelm Hall, Iowa State University, Ames, IA 50011-3020.

fejedelmét, akit Ahura Mazdao, a Naplény végül legyőz. Rudolf Steiner 1909. január 1. óta használta az Ahriman nevet erre a lényre,⁹² és egyfajta „mefisztói” szellemi lényekként írja le az ahrimáni lényeket.

Mitológiai értelemben azt mondhatjuk, hogy az ahrimáni lények azok, akik nem akarnak abban a szférában létezni, melyet a magasabb hierarchiák kijelöltek számukra. Az ahrimáni lények meg akarják hódítani a földet, de mivel nincs hozzá testük, így a sók és ásványok áthatásával lépnek be a földszférába.

Mivel az emberi anyagcserében jelen vannak a sók és az ásványok, az ahrimáni lények belépnek a testünkbe mielőtt megszületnénk. Amikor belépnek a testünkbe, kialakítják azt, amit *kettősnek* (ang. Double, ném. Doppelgänger [az ego „árnyképe”]) nevezünk, mely a tudatunk küszöbe alatt él, és felelős a szervi betegségeinkért. Ily módon a kettős a karma kialakítója.

A kettős szerepe az, hogy segítsen az inkarnációnk során az alsóbb természetünket összhangba hozni a földiséggel. A kettős a tudatalattink, és nem lehet kiüzni a testből. Csupán akkor távozik, amikor a halál küszöbén kezdjük elhagyni a testünket. A magnetizmus fokozza a kettős erejét, és uralkodóvá teszi azt. A kettős azt akarja, hogy az emberek adják fel a szellemi természetüket, és pusztán a hideg intellektusukat akarja fejleszteni, hogy elutasítsanak minden szellemi megismerést a földi tudás kedvéért, és elutasítsák a lelküket.

A föld különböző részei eltérőek e tekintetben. A kettős azokhoz az erőkhöz kapcsolódik, melyek a földből sugároznak elő. Ezek az erők a legintenzívebbek az észak-amerikai kontinensen, ahol nagy mennyiségben léteznek. Amikor az öröklött testünk közel van a halálhoz, a kettős visszatér a fizikai természetbe, és ismét belép az ásványi világba a sókon keresztül.

Az európai emberek intellektusát meg kellett védeni ezektől az erőktől. Steiner rámutat, és hasonlóan Fell professzor is, hogy korábban számos utazást azért tettek az Atlanti-óceánon keresztül, hogy tanulmányozzák az amerikai indián népeknek azokat a betegségeit, melyeket a kettőssel való meghatározott kapcsolatuk eredményezett.³

Az alábbi szerzők írtak a kettős fogalmáról: Fjodor Dosztojevszkij, *A kettős*; Oscar Wilde, *Dorian Grey arképe*; Nathaniel Hawthorne, *The Birthmark* és *A skarlát betű*; Edgar Allan Poe, *William Wilson*; és Robert Louis Stevenson, *Doktor Jeekyll és Mr. Hyde különös esete*.

A kettősre jellemző vonásokat mutat az amerikai telepesek könyörtelen akarat kifejtése, ahogy nyugatra vonultak, mely korántsem az „emberiesség” előretörése volt, mint gyakran leírják a történelemkönyvek, hanem az emberi bulldózereké. Nem engedték, hogy bármi megállítsa őket. Bármit megtehettek anélkül, hogy vádolták volna őket. Ugyanez a minőség jelenik meg jelenleg Észak-Amerika utolsó határvidékén, Alaszkában, de most az Egyesült Államok kormányát terheli a felelősség.

HAARP —A magasfeszültségű légkörkutatói projekt

Az alaszakai Gakónában, 140 mérfölddel északra a Prince William-szorostól, és 200 mérfölddel keletre Anchorage-tól, van egy 100 millió dolláros üzem, melyet az Amerikai Légierő Phillips Laboratóriuma és a Tengerkutató Laboratórium működtet, az Amerikai Védelmi Minisztérium felügyelete alatt. Ez a projekt a HAARP (High-Frequency Active Auroral Research Project, Magasfeszültségű Légkörkutatói Projekt), melyet az ARCO energetikai cég épített, Nichola Tesla tizenkét szabadalmának tulajdonosa, és a katonai „fekete büdzséből,” a Védelmi Minisztérium kereteiből finanszírozzák, amit elrejt az éjszaka sötétsége, így nem számoltathatók el a kongresszus által.⁹³

A HAARP-állomás úgy néz ki, mint egy nagy futballpálya, hatalmas rádióantennákkal berácsozva. Az ionoszféra, melyet a napsugárzás hoz létre, kb. 35 mérföldnyire húzódik a föld felszíne felett, és 500 mérföldön túl terjed. Ez a vékony atmoszféraréteg egyaránt tartalmaz semleges gázt és fel van töltve ion- és elektron-részecskékkal. Ez az ionizált közeg eltorzíthatja, tükrözheti és elnyelheti a rádiójeleket.

⁹² Ld. Rudolf Steiner: *Az ember felelőssége a világfejlődésért*, 1921, GA 203 (Der Verantwortung des Menschen für die Weltentwicklung).

⁹³ Ld. Richard Schmitt. *The Double*, Sacramento, February 1981, és Carl Stegmann: *The Other America*, vol. I-II, Rudolf Steiner College Press, 1997, R. Steiner: *Egyes szellemi lények és működésük az emberi lélekben*, 1917, GA 178 (Individuelle Geistwesen und ihr wirken in der Seele des Menschen, R. Steiner művei németül: www.anthrowiki.at, angolul: www.rsarchive.org).

A HAARP tevékenysége kiiktatja a felső atmoszférát egy összpontosított és irányítható elektromágneses nyalábbal. Amikor 10,000 wattot küldenek ki, az energia 12,000-18,000 waton tér vissza. A berendezés egy fordított rádióteleszkóp: az antennák jeleket küldenek, ahelyett, hogy fogadnának. Ezzel azt akarják elérni, hogy egy szupererős rádióhullám-nyaláb technológiával kiemeljék az ionoszféra területeit, egy nyaláb fókuszálásával és az adott területek felhevítésével. Az elektromágneses hullámok ekkor visszaverődnek a földre és mindent áthatnak—élőt és holtat. Ez az atmoszféra legdrámaibb geofizikai manipulálása, mióta a légkörben atombombákat robbantottak.

A HAARP-ot kutató magánszemélyek felfedezték, hogy ezt a rendszert azért használják, hogy manipulálják és megtörjék az ember mentális folyamatait a pulzáló rádióhullámok révén, melyeket nagy földrajzi térségekre bocsátanak ki. A független kutatók megfigyelték, hogy a helyi karibuk zavartan futnak körbe-körbe, mintha próbálnának megszabadulni valami láthatatlantól. A HAARP-tevékenység úgy tűnik mély hatással van a halak és más állatok vándorlására, melyek általában egy zavartalan energiamezőt követnek. A kutatók megfigyelték, hogy az emberek testhőmérséklete emelkedik a lezárt terület közelében, kigyulladnak az autók fényjelzői, felrobbannak az autók akkumulátorai, és megzavarodnak a repülőgépek műszerei, amikor a terület felett haladnak el.

A berendezés úgy is funkcionál, mint egy föld-tomográf (egyfajta szkennert). Ezáltal lehet, hogy röntgenképet készítenek a föld egyes részeiről.

A kutatók felfedezték azt is, hogy vannak légköri áramlatok, melyek 420-480 mérföld szélesek, és 4,800 mérföld hosszúak az egyenlítőtől az északi sarkig, kb. 1,9 mérfölddel a föld felett. Ezekből öt van mindegyik féltekén (észak-dél, kelet-nyugat). Az időjárást ki lehet használni és meg lehet változtatni a HAARP-áramlatokkal való manipuláció segítségével.

Az elektromágneses sugárzás változásokat okoz az agy kémiai folyamataiban, kimerültséget, emlékezetvesztést, szürkehályogot, születési rendellenességeket és rákot. A HAARP vajon az új katonai arzenál születésének része? Észak-Amerika egyedülálló helyzetben van a földön az elektromágneses erők, a manipulációjuk, és az emberiség szolgálatába állításuk tekintetében.⁹⁴

Ford.: Z.T.Cs.ű

⁹⁴ Ld. még a HAARP-technológiáról az alábbi weboldalakat:

<http://www.xyz.net/~nohaarp/pandora.htm>

<http://www.conspire.com/haarp.html>

<http://www.earthpulse.com/haarp/background.html>

<http://www.ufomind.com/place/us/ak/haarp/>

Az amerikai kormány hivatalos HAARP-weboldala: <http://server5550.itd.nrl.navy.mil/haarp.html>

Ld. még Dr. Nick Begich, Jeane Manning: *Angels Don't Play This HAARP*, Earthpulse Press, 1997. [A HAARP-manipulációk valószínűleg negatív hatással lehetnek az amerikai földrész két, nagy geológiai jelenségére, a nyugati parton végighúzó tűzgyűrűre, a Szt. András törésvonalra, melynek természetes mozgásai már okoztak nagy földrengéseket a múltban, és közvetlenül a Yellowstone Nemzeti Park alatti, egyelőre szunnyadó szupervulkánra is. Vö. a néhány éve kiszivárgott NASA-prezentációt a jövő fegyvereiről: Dennis M. Bushnell, *Future Strategic Issues/Future Warfare* (circa 2025), www.stopthecrime.net, és más oldalakon.—Szögletes zárójelben a ford. megj.]